Володимир Безверхній, Людмила Безверхня.

Науково-фантастична повість «ВІРУС»

Розділ 1. ДИСКУСІЯ.

Годинник безтурботно рахував хвилини. У цій великій просторій кімнаті він був надійним вартовим: спокійним, впевненим і розсудливим. Біля вікна, яке було майстерно зроблено у вигляді арки, у клітці з позолотою дивовижна пташка, схожа на казкову, наспівувала приємну пісню. Різнобарвні квіти на підвіконні простягали до сонця зелене листя. Зображення середньовічних замків на шпалерах доречно співіснувало з меблями старовинних зразків та виставкою зброї різних часів на стіні.

- Любий, допоможи відкрити ананаси, - жіночий голос, що нагадував дзюрчання струмка, вніс невеличкий хаос в гармонію, що існувала тут. Збуривши часові виміри, сюди повернулося відчуття реальності.

- Оленко, моя прекрасна Оленко, я йду тобі на допомогу, - пафосно-іронічно прозвучала відповідь. Спочатку здалося, що ці слова належали лицарю у дорогих обладунках, який охороняв середньовічний замок, зображений на шпалерах. Та несподівано лицар обернувся і виявився високим, міцним, атлетичної статури чоловіком з густим чорним волоссям. Він наблизився до дзвінкоголосого птаха, кинув йому зерна і попрямував до дверей.

У просторій кухні готувала вечерю господиня цього дому. Висока, з виточеною фігурою та довгим блискучим русявим волоссям, старанно заплетеним у косу, вона була схожа на казкову красуню Олену Прекрасну. Навіть виконуючи буденні обов'язки, рухалася настільки граціозно, що здавалося, наче вона не ходить, а пливе білим лебедем.

- Макс, ось робота для тебе, - звернулася красуня до чоловіка, який тільки-но увійшов і показала тоненьким пальчиком на банку з блискучими соковитими дольками заморського делікатесу.

- І навіщо тобі потрібна ця кулінарія? - усміхнувшись, похитав головою лицар, покірливо

виконуючи наказ. - Скільки я тобі казав: найми людину, щоб займалася хатньою роботою і насолоджуйся життям.

- Припини, - відрізала Олена. - Цього ніколи не буде. Я нікому не дозволю тут господарювати. Життєві принади від мене все одно не втечуть. - Вона обвела прискіпливим поглядом кухню і залишилась задоволеною.

- Ще півгодини чекати, - зітхнув Макс, сідаючи на стілець.

Дружина налила кави і поставила перед ним невеличку чашку з зображенням закоханих на березі річки. Тонкий аромат вишуканого напою розлився довкола.

- П'ятнадцять років минуло, а ви й досі нерозлий вода, - мовила жінка, сідаючи напроти. - Невже таке може бути в наш час?

- Може, - впевнено сказав Макс. - Адже існує вічне кохання, - і його погляд потонув у зелених очах Олени. - Пригадуєш, як ми вперше зустрілися? Від долі нікуди не втечеш...

Спогади одразу полонили їх і мандруючи хвилястими стежками минулого, вони втратили відчуття часу.

Мелодія знайомої пісні повернула закоханих у реальне життя. Гості вже кілька хвилин чекали за дверима, натискаючи кнопку дзвінка.

- Я відчиню, - Макс швидко встав і пішов у коридор.

Першим увійшов невисокого росту повнуватий чоловік. Він механічно провів рукою по акуратно підстриженим вусам та гострій маленькій борідці. Потис руку Максу і через його плече заглянув у кімнату.

- Степане, сьогодні ти скуштуєш всі свої улюблені страви, - мовив Макс. - Так що спокійно роздягайся і проходь до зали.

- Ми без дружин, як домовлялися, - сказав другий гість. Він був худорлявий, як для свого високого росту, з густим волоссям, якого де-не-де торкнулася сивина. Прямий відкритий погляд, високе чоло і широкі скули робили його схожим на завзятих козаків. Тільки оселедця

та шаблі не вистачало, щоб відтворити образ пращурів. - Твоя Олена буде єдиною найкоштовнішою прикрасою нашого свята.

- Дмитро, між чоловіків повинна бути жінка, - мовив Макс. - Щоб не забували, що крім їхніх важливих розмов і надзвичайних справ по вдосконаленню людства є ще чарівна і до кінця не пізнана частина людства, яка і дарує всім нам життя.

- Молодець! - вигукнув Дмитро і щосили ляснув Макса по плечу. Від такої люб'язності той ледь встояв на ногах.У відповідь він миттєво прийняв боксерську стійку і різкий прямий влучив другу у груди.

- Ці бійки коли-небуть припиняться, - сердито звів брови Степан. Він швидко схопив Макса та Дмитра за руки і потягнув за собою.

Голосно сміючись, всі увійшли до великої кімнати. Тут не було нічого зайвого. Сучасні меблі ручної роботи доречно розмістилися вздовж стін. М'які крісла гостинно запрошували сісти і відпочити. Картини відомих художників із зображенням прекрасних пейзажів додавали затишку і надихали на приємні спогади. Всю цю красу освітлювала срібляста люстра з неймовірними візерунками. По центру був накритий стіл за останніми примхами моди. Вишукані страви виглядали настільки апетитно і від них розповсюджувався такий чудовий аромат, що хотілося одразу скуштувати все, забувши про правила етикету.

- Вся ця заморська кухня не зрівняється з варенничками з сиром та борщиком з пампушками, - вигукнув радісно Степан, помітивши свої улюблені страви.

- Прошу до столу, дорогі гості, - привітно мовила Олена. Цієї миті вона була схожа на фею, яка невидимою чарівною паличкою перетворювала все у казку.

Залунала приємна музика, стираючи і гублячи в минулому плин років. Якби не сивина у волоссі чоловіків та непрошені ледь помітні зморшки, можна було подумати, що тут зібралися добрі друзі на студентську вечірку.

- От скажіть мені, хтось із вас думав п'ятнадцять років тому, що наші мрії, точніше плани,

здійсняться? - вигукнув Макс, відкидуючись на спинку стільця.

- Я знав про це, - впевнено відповів Степан, приглажуючи борідку. - Ще у шостому класі я вирішив: буду тільки медиком і все. Це шляхетна професія, гідна того, щоб їй присвятити життя.

- Твої гучні слова, звичайно, приємно чути, - сказав Макс, не зводячи погляду зі співрозмовника. - Але, що ти маєш від цього? Тісний кабінет в одній із багатьох лікарень? Малу зарплатню і постійні зітхання пацієнтів про їхні болячки?

- Відповім, - спокійно мовив Степан. Повільним рухом відклав виделку і відсунув тарілку з делікатесом. - Я щасливий, що можу допомогти людині одужати. Щасливий, коли бачу, що погляд пацієнтів, як ти кажеш, повний відчаю і безсилля, стає спокійнішим, в ньому читається віра в силу медицини, а коли хвороба залишається позаду, скільки в ньому радості і вдячності. - Він склав руки у замок і зіщуривши очі крізь скельця окуляр глянув на друга. - Не все в цьому світі вимірюється грошима. Старі слова, але дуже влучні.

- Ми друзі, тому можемо говорити один одному будь що, не ображаючи, - Макс нахилився трохи уперед і поставивши лікоть лівої руки на стіл, продовжив. - Але для мене все, що ти наговорив тільки що, звучить не переконливо. Ти кандидат наук, працюєш над докторською і щодня лікуєш і лікуєш людей. І нагорода за ці труди – тільки подяка? Ні, це дивна життєва позиція.

- Успішному бізнесмену такі речі не зрозуміти, - посміхнувся лікар, обводячи поглядом кімнату. - В таких палатах жодна думка про людські страждання не прийде.

- І не потрібно, щоб приходила, - втрутився у розмову Дмитро. - Кожному своє. Цей мозок, який, до речі, досить добре працює (адже заробив свої мільйони), не здатен сприймати інформацію про такі речі як співчуття чужому.

- Я не позбовлений серця, заспокойтеся, зі мною все в порядку. Але ми мислимо різними категоріями.

- Ми надто різні, але якимось дивним чином тримаємося один одного і ще досі не розсварилися. - Дмитро голосно розсміявся. Потім підвівся і ставши позаду стільця і поставивши руки на його спинку, звернувся до Макса. - Вибач, та я на боці Степана. Захворіти може будь хто, з грошима і без. Але гроші можуть бути безсилими перед деякими хворобами.

- Облиш, є гроші, і ліки потрібні зроблять, - відчеканив Макс. - Краще скажи, де ті приголомшуючі результати, про які ти говорив спочатку? За три роки роботи замало досягнень. А ми вбухали в твій проект вже чимало грошей.

- Максе, ти ж знаєш, що за такий короткий час все не зробити. Це багатоетапні дослідження. Коли вдасться синтезувати потрібну речовину, її дію треба перевіряти на твариних. На клінічні дослідження теж потрібен час, - сказав Степан, підтримуючи друга.

- Знаю, знаю, - махнув рукою Макс. - Ви завжди можете гарно відбалакатись. Але я хочу, - він зробив наголос на слові «хочу», - щоб все відбувалося швидше. Всі ці ваші мрії, плани, чи ще якось назвіть їх, мене втомили. Я сподівався на цій ідеї заробити гроші, - він незадоволено зітхнув, - але віз і досі тут.

- Бажання мало, - сказав Степан. - Багато вчених у цілому світі прагнуть вирішити цю проблему. На землі від вірусних хвороб гинуть мільйони. І якщо хтось зробить препарат, який подолає віруси, це буде справжнє диво.

Степан сів на стілець і якусь мить мовчав, відвівши погляд від друзів. Він начеб-то поринув у якісь спогади, що примусили його міцно стиснути губи і прикипіти до підлоги, як при виді страшної істоти. Нарешті глухим голосом він додав:

- На моїх очах померла людина від такої хвороби, - обличчя лікаря стало блідим. - Я... я до останнього боровся, але був бессилим. Я досі бачу ті очі, і пам'ятаю, як смерть повільно і вперто вчепилася своїми незграбними пальцями в того чоловіка, начеб-то насміхаючись наді мною.

Макс мовчки кілька разів швидкими кроками пройшовся кімнатою. Нарешті зупинився бі-

ля друзів і поклавши їм руки на плечі, сказав:

- Давайте припинемо згадувати сумні історії. Їх є чимало довкола. Все! Вистачить! Хай вам грець, такої мряки нагнали, - і він провів кілька разів руками у повітрі, наче хотів розвіяти сум.

- Послухай, улюбленець долі, - різко мовив Степан. - Згадай, як чотири роки тому захворіла твоя краля, - він глянув на Олену. - Якби не антибіотики, ще не відомо, чи спілкувалися б ми тепер. Вам пощастило, що існують тисячі різноманітних хімічних сполук, які будь-яким бактеріям не залишають шансів. Але якби це трапилося п'ятдесят- шістдесят років назад, тоді медицина була б безсила.

- Так, - підтвердила жінка. - Я пам'ятаю все, наче це відбувалося вчора. Мені було нестерпно боляче. Я приймала якісь таблетки та нічого не допомагало. Мені тоді здавалося, що все навкруги змінило, не було жодних позитивних емоцій, тільки біль, що не відпускав. У відчаї я звернулася до Степана. Він миттєво зробив аналізи і прописав лікування. Після уколу антибіотика я відчула, як по тілу пробігала хвиля полегшення, що знищувала біль. Навіть не вірилося, що таке може бути.

- Тому я і погодився фінансувати проект, - відповів Макс. - Добре, грайтеся далі, не буду вам заважати, - нарешті посміхнувся він.

- Ти вважаєш нашу роботу грою? - уважно подивився на нього Степан і його очі налилися кров'ю. - Звичайно, дякую, що ти допомагаєш нашій лікарні, оновлюєш фонди. Апаратура, якиу ти купив прекрасно працює... - він хотів додати ще щось, але Макс його перебив.

- Не гарячкуй. Годі сердитись і рахувати, хто чим відзначився, - сказав він своїм звичним спокійним і впевненим голосом. - Дотримуючись нашої традиції, хочу запросити вас на відпочинок. Нам треба розвіятися.

- Погоджуйтеся, - благаючим голосом звернулася до гостей Прекрасна Олена. - Я приберу зі столу і принесу солодке. А ви прогляньте туристичний атлас і визначтеся, куди поїдете

цього разу. - Лагідний голос господині примусив чоловіків підкоритися.

- Вибирати не треба, - сказав Степан. - Їдемо в Африку. Мені потрібно там дещо занотувати.

- На сафарі! - в один голос сказали Макс і Дмитро.

Розділ 2. ДОРОГА.

З України до Конго потрібно летіти майже десять годин (саме там одностайно було вирішено провести відпочинок). Зручно розмістившись у салоні реактивного літака, друзі поринули у приємні мрії про майбутні пригоди. За розмовами декілька годин польоту промайнули непомітно. На зміну гарному спілкуванню прийшов сон. Під колискову, яку наспівував мотор літака, Степан і Дмитро досить швидко заснули. Їх обличчя випромінювали спокій, а тихе солодке сопіння свідчило про те, що саме зараз вони опинились у чарівній країні сновидінь.

Макс заснути не міг. Якийсь час він сидів із заплющеними очима, але все дарма. Потім він перевів погляд на друзів і задоволений тим, що хоч вони можуть спокійно відпочивати, подивився у вікно. Блакитна плямка, схожа на хмарину, на мить виникла і одразу зникла. Так губляться у метушні життя дні, перетворюючись на роки і незворотньо стаючи спогадами.

Макс згадав дитинство, добре і майже безтурботне, згадав ті часи, коли у кожного з трьох вірних друзів була своя мрія, що освітлювала дороги у доросле життя. В школі у кожного з них був улюблений предмет. У нього - математика і економіка, у Дмитра - хімія, а у Степана - біологія. Вони ділилися планами на майбутнє і бажаючи нових відкриттів, вчилися, вчилися і ще раз вчилися. Закінчуючи середню школу, друзі чітко знали, ким хочуть стати. Вступ до вузів був логічним продовженням їх планів. Макс пішов на економічний факультет, Дмитро - на хімічний, а Степан - в медінститут. Хоча зустрічалися тепер вони не так часто, як раніше, але все-таки намагалися надовго не розлучатися. Взявши за правило відпочивати разом, не

зраджували цій звичці ніколи.

Роки навчання промайнули швидко. Після закінчення вузів Дмитро і Степан зайнялися наукою, а Макс став фінансовим консультантом і заснував свою першу фірму. Далі були перші гроші, перший успіх, практичне втілення набутих знань...

Макс на мить повернувся з полону спогадів у салон літака, де як і раніше, панував спокій. Ковзнувши пальцями по густому волоссі, він розправив плечі і знову опинився на нескінчених стежках минулого. В пам'яті калейдоскопом почали виникати засновані ним структури: банки, холдингові компанії, виробничі фірми. Всі оточуючі вважали його щасливчиком. Йому приємно було усвідомлювати, що реальність виявилася навіть кращою за найсміливіші мрії, адже до цього Макс йшов все своє свідоме життя. І тепер у сорок років він був однією з найбагатших людей в країні. Мав власний літак і не один, чимало високоприбуткових підприємств, бізнес-зв'язки по всьому світу і високих покровителів у політичному оточенні, точніше кажучи, це він для деяких політиків був покровителем.

За цей час у нього виробилися принципи бізнесу, які були досить прості, але час підтвердив їх ефективнисть. Перший принцип: у мене працюють найкращі. Другий принцип: вони отримують найбільше. Третій принцип: дане слово дотримується завжди.

Були і речі, які засмучували його. По мірі росту його активів, Макс бачив, як змінювалося відношення людей до нього. Підлеглі, знайомі тепер бачили в ньому суворого і вимогливого боса, починали боятися, говорити те, що йому повинно було сподобатися. У професійному плані Макс з цими проблемами дуже швидко розібрався, але в особистісному плані, в простому спілкуванні з людьми він через деякий час побачив, що тільки Дмитро і Степан - це ті люди, які можуть завжди сказати те, що про нього думають, і його вплив, його гроші абсолютно не мають для них ніякого значення...

Пам'ять намалювала один день з минулого, який вніс деякий дискомфорт в розмірене життя успішної людини. Тоді він до кінця не перейнявся подіями, що відбулися і, мабуть, до кін-

ця не зміг зрозуміти їх. Умовивши Степана перейти до себе працювати, протягом місяця спостерігав, як шкільний товариш сумлінно і чітко виконував покладені на нього обов'язки і був дуже ним задоволений. Несподівано, зателефонувавши в кінці робочого дня, Степан попросив про термінову зустріч.

- Що трапилося? - одразу запитав Макс, як тільки Степан зачинив за собою двері його кабінету.

- Я більше тут не працюю, - категорично відповів Степан.

- Ти при своєму розумі? - вигукнув Макс, миттєво опинившись поруч. - Перевтомився? Тоді відпочинь! Чи ти шокований зарплатньою? - він поклав руку другові на плече і усміхнувся. - Я ж обіцяв, що винагорода буде чималою...

- Ні. Щедрості тобі не позичати, - мовив Степан і сів на стілець. - Я отримав за роботу більше грошей, ніж за два роки в лікарні. Це, звичайно, вражає.

- Тоді що, що тебе не влаштовує?! - здивовано запитав Макс і сівши напроти, подивився йому прямо в очі.

- Я не можу більше займатися твоїми фінансовими дурницями, от що, - спокійно відповів Степан, погладжуючи вуса.

- Ви з Дмитром змовилися, чи не так? - незадоволено сказав Макс.

- Ти помиляєшся.

- Невже? - сказав Макс і пройшовся кабінетом. - Днями цей алхімік мені заявив, що всі фінансисти - крючкотворці! Так! А от він - дослідник, який принесе велику користь. Якщо ж у нього не вийде, то вийде у такого, як він.

- Хіба ж він не правий? - сказав Степан, підводячись зі стільця і збираючись іти.

Макс розвів руками, не знаходячи, що сказати. Він не міг зрозуміти таку поведінку своїх друзів. Проте вникати в причини та наслідки подібних дій він теж не хотів.

- Дмитро відкинув всі мої бізнес-пропозиції, - зітнув плечима Макс. - Мова може йти тіль-

ки про фінансування його геніальних ідей. І я дійсно частину його ідей фінансую. Гаразд, не буду тебе ні в чому переконувати. Чим тепер займатимешся?

- Я йду лікувати людей, - відповів Степан. Потис руку другові і вийшов.

Макс стояв у пустому кабінеті, склавши руки на грудях. Впевнений у собі і своїх діях, він усвідомлював, що переконувати Степана більше не потрібно, у нього своя дорога.

«Дуже просто, - подумав він услід Степану. - Воля долає волю».

Спогади перервалися тим, що літак почав знижуватись. Одразу до нього підійшла струнка гарна стюардеса і ледь нахилившись, промовила:

- Максиме Васильовичу, ми вже над Конго. Ви хотіли побачити краєвиди з висоти пташиного польоту.

- Дякую, Маргарито, що попередили, - звернувся до неї Макс. - Можете іти. - Глянувши у вікно, він побачив, як хмари поступово зникають, і з'являється чудова картина. Він швидко підійшов до друзів і кілька разів потрусив їх за плечі.

- Прилетіли? - вигукнув Дмитро, поспіхом протираючи очі. - Оце так поспав!

- Літак опустився на кілька кілометрів, щоб ми могли роздивитись країну, - сказав Макс. - Ми перетнемо Конго з півночі на південь, це більше тисячі кілометрів, і зупинимось біля озера Танганьїка.

Друзі подивилися у вікно і зачаровані незабутнім видовищем, довго не могли відвести від нього погляд.

Внизу було видно безкрайні тропічні ліси. Наче пухнаста ніжна ковдра, вони вкривали більшу частину країни. Хотілося провести по ній рукою, щоб на дотик відчути їх неповторність. Незабаром тропічні ліси на півночі почали змінюватися саванами. Насичені зелені кольори поступалися жовто-гарячим. Величезна країна була вкрита безліччю повноводних річок, які довільно перетинаючи її простір, створювали дивовижні візерунки.

- Природа Конго така ж різноманітна, як і її надра.За запасами корисних копалин ця країна

- одна з найбагатших країн не тільки Африки, а й усього світу, - пролунав голос Макса, порушуючи загальну тишу. Невзмозі утриматися від коментарів, він продовжив говорити. - Конго - найбільша країна Центральної Африки з розвиненою гірничо-видобувною промисловістю.

- А ось і Танганьїка, - мовив Дмитро, притуляючись до вікна. Ніжно-блакитна поверхня озера збільшувалася по мірі того як літак опускався все нижче.

- Це унікальне озеро, своєрідна еволюційна «вітрина», - одразу прокоментував Степан. - Рідкісні молюски, краби, екзотичні риби мешкають саме тут.

Озеро поступово зникало з виду, а літак почав швидко наближатися до землі. Легкий поштовх повідомив про те, що повітряна мандрівка закінчилася. Макс віддав останні розпорядження пілоту і першим зійшов по трапу униз. Слідом ішли Дмитро та Степан, ховаючи обличчя від пекучого сонця. Незвично гаряче повітря обдало їх тіла.

Біля трапу літака мандрівників вже чекали. Високий чоловік у чорному костюмі, білій сорочці та смугастій краватці ввічливо привітався:

- Максиме Петровичу, все зроблено, як і було заплановано. Документи оформлені. Маршрут затверджений. - Він швидко розкрив зелену папку і поки друзі прямували до готелю, говорив. - Сьогодні у вас відпочинок після дороги. Завтра: прогулянка біля озера, купання в Танганьїці, риболовля. Далі ви їдете на джипах на північ, до савани. Перший день – екскурсія по савані. Другий день – полювання на будь-яких тварин. Генеральна ліцензія у нас є. І останні два дні – подорож тропічними лісами Конго. Зупинятися будете в готелях та кемпінгах. Супроводжувати весь цей час вас буде гід Патріс. Завтра я вас з ним познайомлю.

- Добре, Анатолію, ви гарно попрацювали, тепер можете відпочити, - звернувся до чоловіка Макс. Друзям він пояснив. - Цього року я зробив одне доречне нововведення. За відпочинок відповідає одна людина, яка його організовує і слідкує, щоб все проходило чітко і без будь-яких зволікань. Анатолій і є та людина. Він буде з нами до самого завершення мандрівки.

Широкі вікна готелю, де друзі мали розміститися, уважно дивились на нових відвідувачів,

запрошуючи у непізнаний світ. Літак, що тільки-но знявся у небо, забирав із собою турботи і спогади, залишаючи передчуття пригод.

Розділ 3. НЕВІДОМА ЗЕМЛЯ.

Дмитро впевнено крокував до готелю першим. Він не відчував втоми від довгого перельоту, навпаки, сил тільки додалося. Степан і Макс непоспішаючи йшли слідом. Сонце пекучою кулею завмерло на небі. Ще година-друга і цей суворий наглядач продемонструє силу своєї влади над людьми і тваринами: нестерпна спека запанує аж до вечора.

Струнка темношкіра дівчина завбачливо відчинила двері перед новими відвідувачами і приємно посміхнулася. Всім своїм видом вона випромінювала доброзичливість і гостинність.

- Ви тільки погляньте, яка краса! - вигукнув Дмитро, опинившись у холі готелю посеред великої зали. - Я тут залишуся надовго.

Високу стелю прикрашала люстра, зроблена у вигляді дивовижної квітки з безліччю пелюсток, крізь які виблискувало світло, відкидаючи довкола тонкі промені, що переливалися різними кольорами. Від цього картини з життя чотириногих мешканців саван, якими були прикрашені стіни, набували особливих тонів. Здавалося, леви, що мирно відпочивали на траві ось-ось встануть і стрибнуть до зали готелю. Великі вікна відкривали прекрасні краєвиди. Від самих дверей і по сходах угору стелилася яскрава килимова доріжка.

- Чисто і гарненько, - задоволено буркнув у вуса Степан, знімаючи великого солом'яного капелюха. Цю річ він доречно взяв із собою. Капелюх повинен був захищати його від пекучого африканського сонця і нагадувати про рідний край, куди все одно їм доведеться повертатися. Пошукавши поглядом місце, де можна було б присісти і відпочити з дороги, Степан одразу побачив два розкішних крісла, що стояли поруч.

- Ідемо, оцінимо тутешні зручності, - звернувся до нього Дмитро, миттєво вловивши наміри друга. - А Макс нехай займається організаційними питаннями.

Степан і Дмитро, потонувши у м'яких кріслах, вивчали принади інтер'єру і ділилися першими враженнями від повітряної мандрівки. Макс тим часом розмовляв з господарем готелю. Це був середнього зросту чоловік з темним волоссям. На засмаглому обличчі іноді з'являлась посмішка. Коричневі очі дивилися, наче хижий птах у передчутті вдалого полювання. Костюм світлих тонів та біла сорочка з краваткою підкреслювали його статус. Макс слухав співрозмовника уважно, ставлячи одне запитання за другим. Нарешті він щось занотував у записник і потис чоловікові руку. Легкий кивок голови господаря готелю свідчив про повагу до нових відвідувачів і готовність надати належну інформацію і допомогу при потребі. Макс посміхнувся у відповідь і попрямував до друзів.

- Наші апартаменти на другому поверсі, - сказав Макс, даючи кожному по блискучому ключику. - Відпочиваємо годину, а потім підемо до ресторану поїмо. Згода?

- Згода, - в один голос мовили Степан і Дмитро, підводячись з крісел.

- От і добре, - посміхнувся Макс і закрокував попереду всіх, показуючи дорогу...

Степан двічі повернув ключ у замку і двері безшумно відчинилися. Він впевнено зайшов усередину, наче до казкової печери з казки про Алібабу та сорок розбійників. Вишукані меблі та чисельні прикраси виблискували від сонячного світла, яке без запрошення увірвавшись у широке вікно, обійняло весь номер. Не розмірковуючи, Степан рвучко сіпнув за мотузку і опустив жалюзі.

- Так краще, - сказав сам до себе і кинув капелюха на диван. Погладив рукою борідку та вуса і поставив на стілець невеличкий чемоданчик, який взяв із собою у подорож. Наспівуючи веселу мелодію, він переодягнувся і сів у крісло напроти вікна, потягаючись як породистий кіт. Потім заплющив очі і непомітно поринув у приємний полон сну.

Десь зовсім поруч задзвонив телефон.

- Не дадуть відпочити, - буркнув Степан, підводячись. Кинувши погляд на годинник, що висів на стіні, вигукнув здивовано. - Я спав годину! Невже?! - Він підійшов до телефону, під-

няв слухавку і почув голос Макса:

- Виспався? Тоді час підкріпитися, столик у ресторані вже замовлено. За кілька хвилин ми з Дмитром будемо у тебе.

- Чекаю, - позіхнувши, мовив лікар і поклав слухавку.

У ресторані грала чудова африканська музика. Друзі сіли за столик і з задоволенням почали отримувати необхідні для поновлення сил калорії. Хотілося нових вражень, цікавих пригод, але багаторічний досвід та здоровий глузд давав вказівки, що подорож вийде незабутнішою саме після смачного і поживного обіду.

- Люблю їздити в Африку, - сказав Макс, поклавши до рота рум'яний шматочок м'яса. - Тут навіть ризик з присмаком свята.

- Програма відпочинку включає екстримальні видовища? - поцікавився Дмитро. - Мені, чесно кажучи, адреналіну вистачає.

- Я теж хотів би спокою, а не ризику, - додав Степан.

- Не чепляйтеся до слів, - пробасив Макс. - Ми чудово проведемо час, це я вам гарантую.

Їжа тут була хоча й екзотичною, але досить смачною. Незнайомі страви були приготовлені чудово. Кухнею опікувався Анатолій, той самий чоловік, який зустрів мандрівників після польоту. Він проглядав меню і слідкував за тим, щоб дотримувалися всі гігієнічні норми та враховувалися кулінарні смаки кожного.

По закінченні обіду Анатолій підійшов до столику і звернувшись до Макса, відрапортував:

- За півгодини біля готелю на Вас чекатиме гід. До вечора - ви під його керівництвом. Він проведе екскурсію до озера Танганьїка, де ви зможете покупатися і половити рибу.

- Добре, - відповів Макс, - можете іти.

Анатолій без зайвих слів обернувся і попрямував до виходу.

- Твої підлеглі всі такі вишколені? - поцікавився Дмитро. - Неначе олов'яні солдатики.

- Дисципліна – запорука безпеки і спокою, - відповів Макс. - Я звик, щоб будь-яка справа,

якою займаюся – чи це відпочинок, чи робота, - була детально запланована і все підкорялося не випадку, а мені.

- Заперечень немає, - зітнув плечима Дмитро. Потім задоволено потер руки і додав. - Півгодини насолоджуємося музикою і вирушаємо. Одразу залунала запальна мелодія, і дівчина бархатистим голосом заспівала веселу пісню.

...У гіда було класичне для цієї місцевості ім'я - Патріс. Він і сам був схожий на багатьох тутешніх жителів: невисокого зросту, темношкірий із чорним курчавим волоссям. Тільки манеру одягатися запозичував у туристів, з якими йому потрібно було спілкуватися. Біла сорочка з українським орнаментом та червоні штани-шаровари повинні були настроїти екскурсантів на приємний лад. Широкопола шляпа захищала від сонця. А от на ногах чомусь були кросівки. Мабуть, гасло, яке він сповідував, звучало так: «Гарно, зручно і по-сучасному».

Як тільки друзі вийшли з готелю, Патріс одразу поспішив їм назустріч. За кілька кроків, він зупинився і артистично розводячи руки та навмисне розтягаючи слова, сказав:

- Вітаю вас на невідомій землі! - Побачивши здивовані погляди, він пояснив. - В ранніх європейських картах цю країну називали «невідома земля». Це певною мірою символічно, оскільки зараз ви ідете пізнавати нову землю.

- Гарне привітання, - мовив Степан. - Почути рідну мову в цих краях дуже приємно.

- З таким гідом нам не доведеться сумувати, - додав Дмитро.

- Патріс добре розмовляє українською, а також знає ще кілька мов, - звернувся до друзів Макс, - адже туристи сюди приїздять з різних куточків світу.

- Щоб насолодитися природою, ми підемо до озера пішки, - сказав Патріс. - Я - попереду, а ви - за мною. Від маршруту не відходити. Якщо виникають питання, я з радістю відповім.

Залишаючи комфортні умови за спиною, друзі слухняно йшли за гідом, поступово заглиблюючись у лісові хащі. На незначній відстані від них слідували охоронці. Десятеро чоловік спортивної статури в чорних сонцезахисних окулярах з автоматами через плече не відстава-

ли ні на крок.

«В чужій країні можна чекати чого завгодно, - пояснив Дмитру і Степану Макс як тільки вони ступили на землю Конго. - Тому за нашими спинами завжди будуть захисники. Ви поступово до них звикните і не будете їх помічати. Так треба, - беззаперечно додав він». Більше до цієї теми ніхто не повертався, просто знали: це їхня безпека.

Он і зеро виникло вдалечині. Осліплююча блакить лагідно і привітно зустріла людей. Воно було таким прозорим, що навіть стоячи на березі, можна було побачити, як пливуть косяки риб. На хвилях тихо погойдувалися невеличкі човни і пироги.

- Дно Танганьїки видно на глибині до тридцяти трьох метрів, - одразу заговорив Патріс. - Це озеро найдовше у світі. Знаходиться на кордоні чотирьох держав: Танзанії, Бурундії, Конго і Замбії.

- З літака воно здається вражаюче великим і прекрасним, - мовив Дмитро. - Але й зблизька не залишає байдужим.

- Я страшенно хочу купатися, - вигукнув Степан і швидко почав знімати одяг, складаючи на траві. Не вагаючись, його прикладу послідували Дмитро і Макс. Патріс показав місце відведене для охочих поплавати, а сам, залишаючись на березі, спостерігав за ними.

Всі отримували неймовірну насолоду від купання. На якийсь час дорослі чоловіки перетворилися на малих дітей. Вони змагалися навипередки, розсікаючи руками прозору блакить. Відпочиваючи, лежали на спині і спостерігали за хмарами. Незабаром задоволені і веселі вони повиходили на берег.

- Позасмагайте трішки на сонці, а потім буде риболовля, - сказав гід.

Друзі розмістилися на кольорових килимках, взятих заздалегідь.

- Молодець, Максе, що витяг нас сюди, - сказав Степан, не розплющуючи очей. - Хоча б раз на рік потрібно забути про все і загубитися десь у хащах Африки.

...Риболовля пройшла вдало. Ніхто не залишився обділеним вдачею. У сріблястих відерцях

кожного плескалися рибки, схожі на золотих з відомої казки. Так і кортіло замовити рибкам бажання і почути відповідь: «Слухаюся і виконую». Неподалік, весело сміючись, гасали діти. Оскільки особливих бажань на даний момент у друзів не було, вони вирішили віддати улов місцевій малечі. Довго припрошувати мале товариство не довелося. Наче гусенята, щось без перестанку вигукуючи і жестикулюючи, один за одним вони наблизилися до невідомих людей. Зрозумівши зі слів Патріса, що іноземці хочуть зробити їм подарунок, діти взяли відерця з рибою, подякували і щосили побігли.

- Як настрій? - поцікавився Патріс.

- Чудовий, - в один голос відповіли друзі.

Після активного відпочинку їжа була надзвичайно смачною. Вони вихвалялися один перед одним рибацькими здібностями. Патріс, скориставшись нагодою, проводив невеличкий екскурс в минуле і сьогодення.

- Це озеро відкрили англійські мандрівники Річард Бертон та Джон Спек у лютому 1858 року, - говорив Патріс, сидячи на траві і заклавши за вухо якусь екзотичну квітку. - Геологи вважають, що воно було сформоване сімдесять мільйонів років тому. Щороку тут проходить чемпіонат з риболовлі, на який приїжджають рибалки з усього світу.

- Може і нам прилучитися до такої події? - сказав Дмитро. - Порибалимо ще, наберемося досвіду, - помітивши усмішку на обличчі Степана, додав. - А що? Судячи з реакції дітлахів, у нас непогані успіхи як для першого разу.

- Тобі б тільки змагатися з ким-небудь, - глянув на нього Макс. - Чи то люди, чи ідеї, чи якісь унікальні бажання і плани. Тут ти – попереду і рівних тобі немає.

- Вірно, - погодився Дмитро. - Життя – це і є змагання, а перемагає той, у кого більша воля, витримка і терпіння.

- Отже, я можу сподіватися, що твоєї волі вистачить, аби все-таки завершити наш проект, - звернувся до нього Макс.

- Ця тема на час відпочинку закрита, - спокійно відповів Дмитро. - Щоб не повторюватися, скажу одне: я вірю в успіх. А віра в мене міцніша за алмаз.

За розмовами не помітили, як сонце почало наближатися до обрію. Так закінчився день перший відпочинку.

Розділ 4. ЕКСКУРСІЯ.

Три джипи, похитуючись і підстрибуючи на горбах, швидко їхали нерівною дорогою. Саме такі машини могли долати значні відстані в природному розмаїтті цього краю, поєднуючи в собі силу та потужність танку і мобільність авто. Величні дерева – мовчазні охоронці спокою і таємниць африканського лісу – вперто простягали своє віття до сонця. Вони наче спостерігали за мандрівниками в машинах, уважно слідкуючи, щоб чужинці не порушили існуючої тут гармонії.

- Скільки ще їхати? - намагаючись перекричати гуркіт мотору, вигукнув Дмитро, звертаючись до Патріса.

- П'ять годин, не менше, - так само голосно відповів гід. - Втомились від екзотики?

- Ні, просто хочеться трохи походити, розім'яти ноги, - нахиляючись до Патріса, голосно сказав Дмитро. - Не звично так довго трястися в машині.

- Хороша ідея! - вигукнув Степан. - Потопчемо невідому землю і роздивимось краще довкола. Як гадаєш, Максе?

- Гаразд, - погодився Макс. Він дістав рацію і передав по ній охоронцям, які їхали попереду і позаду в джипах, щоб гальмували.

Три машини, проїхавши ще кілька метрів, одночасно зупинились.

Патріс вистрибнув з джипу першим і терпляче чекав інших.

- Бідна моя спинка, - по-старечому мовив Степан, піднімаючи та опускаючи руки.

- І мені фізкультура не завадить, - сказав Дмитро. Він наче хлопчисько підстрибував на міс-

ці. Потім став у боксерську стійку і почав наносити уявному супротивнику серії ударів. Нарешті розправив плечі і задоволений своєю фізичною формою усміхнувся.

- Цивілізовані незграби, - засміявся Макс, спостерігаючи за Дмитром та Степаном.

- Ми потрапили в живу печеру! - захоплено вигукнув Дмитро, не зважаючи на слова Макса.

Полонені незабутнім видовищем, на мить втративши здатність говорити, всі троє дивились угору, не в силах відірвати погляд від краси, яку створила природа. Різноманітні дерева, простягаючи гілки якнайвище, утворили щільний покров крізь який ледь-ледь пробивалося сонячне проміння. Гнучкі стебла ліан чіплялися за стовбури дерев і обвиваючи їх довкола, повзли все вище.

Несподівано десь зовсім близько затріщали гілки і почулися якісь дивні звуки. Охоронці миттєво вихопили зброю і стали стіною перед друзями.

- Не стріляйте! - крикнув Патріс, махаючи руками. - Вам нічого не загрожує! Це окапі!

І дійсно, на підтвердження слів Патріса поміж дерев з'явилися двоє дивних тварин, подібних до коней. Тіло і ноги у них були смугасті, як у зебр, а от голова і шия - одного кольору. Побачивши людей, вони одразу зупинились і без вагання побігли геть, зникаючи так само раптово, як і виникли.

Макс глянув на охоронців і ті без зайвих слів опустили зброю.

- Окапі дуже полохливі, - сказав Патріс. - Вони рідко виходять з лісу. У нас існує повір'я: хто зустрів окапі, тому посміхнеться щастя, або ж він зробить щасливими інших.

- Якщо вважати, що це тільки другий день мандрівки, то море щастя у нас попереду, - засміявся Степан.

- Я не жартую, - мовив Патріс. - Ці рідкісні тварини - родичі жирафа - вміють ховатися від людей. Вперше їх побачили європейські мандрівники тільки в двадцятому столітті.

- Приємна зустріч, - усміхнувся Дмитро. - Жаль тільки, що я не встиг їх сфотографувати.

Раптом, неначе почувши розмову, із-за дерева виглянуло окапі і повільно попрямувало до

Дмитра, іноді зупиняючись і нюхаючи повітря. Опинившись поруч, лизнуло Дмитру руку і подивилося на нього, чогось чекаючи.

- Чого тобі? - ніяковіючи, мовив Дмитро, не знаходячи що сказати. - Може якої їди? - Він глянув на тварину і перевів погляд на Патріса, шукаючи підтримки.

- Цей окапі, мабуть, хоче, щоб ти його сфотографував, - засміявся Степан. Його слова пролунали надто голосно. Злякавшись, тварина стрибнула в бік і не обертаючись, швидко помчала у більш захищене місце - вглиб лісу.

- Таке такого баче здалеку, - штовхаючи Дмитра у плече, сказав Макс. - Одне живе у лісах, інший - у хімічній лабораторії.

- Точно, - додав Степан. - Ти в своїй лабораторії днюєш і ночуєш, а ця тварина з лісу не вилазить.

- Але це дуже дивно, - сказав Патріс, не зводячи очей з того місця, куди зникла тварина. - Дуже дивно. Таке я бачу вперше!

- По машинах, - віддав наказ Макс і всі швидко зайняли свої місця.

Джипи їхали далі не зупиняючись. Всі мовчали, насолоджуючись різноманітністю і багатством природи. Час минав швидко.

Незабаром друзі наблизились до нового пункту призначення. Наступним етапом мандрівки була африканська савана. Через годину швидкої їзди перед очима простягався безкрайній африканський степ. Жовто-гарячі кольори у поєднанні з коричнево-сірими створювали незабутнє видовище.

- Нашій савані всього п'ять-сім мільйонів років, - перекрикуючи гуркіт мотору, говорив гід. - Тут головна діюча особа - висока трава, яка є домівкою для багатьох тварин та птахів.

Патріс натис на газ і його джип щосили помчав уперед. Джипи охоронців одночасно заревли, наче хижаки на полюванні, і виштовхуючі з-під колес шматки землі з травою, рвонули слідом.

- В савані багато трави і мало дерев та чагарників, - голосно розповідав далі Патріс. - Хижаки здалеку помічають здобич, але і їх легко побачити. Природа піклується про тварин: їх колір подібний до оточуючого середовища, що робить їх менш помітними. Зливаючись з травою і ховаючись в ній, ці плотоядні перетворюються на мисливців.

За спиною пролунали гучні звуки копит, проголошуючи, що наближається табун. Метрах в двухстах неслися зебри. Їх біг не був схожий на переслідування, скоріше це була гра, де старші особі, піддавшись енергії молодих, вирішили трохи побасувати.

- Зебри дуже лякливі, як і більшість мешканців савани, які не мають грізної зброї, - голосно коментував побачене Патріс, - тому краще до них не наближатися. - Він зменшив швидкість і поїхав повільніше, продовжуючи говорити. - Від хижаків вони рятуються бігом. Якщо не вдається втекти, захищаються зубами і ударами копит.

- Вони що кусають своїх кривдників? - посміхаючись, поцікавився Степан. - Чи не вкусять нас?

- Не лізь, до кого не просять, та й не вкусять, - жартома, мовив Дмитро. Користуючись нагодою, він націлив об'єктив фотоапарату на тварин і зробив кілька знімків.

Здіймаючи за собою хмари піску, табун зникав з виду.

- Погляньте, краса савани - страуси, - по-дитячому зрадів Дмитро, клацаючи фотоапаратом.

Неспішно ступаючи по жовтій траві, до чагарників прямувала група страусів.

- Страуси – велетні серед птахів, заввишки два з половиною метри, - наголосив Патріс, піднімаючи руку в гору, наче намагався виміряти їх ріст. - І важать чимало, аж сто двадцять кілограмів. Довга шия, як перископ, дозволяє здалеку помітити небезпеку і вчасно почати тікати. Щоб врятуватися від хижаків, цього вистачає.

- Ти чудовий лектор, - звернувся до гіда Степан.

Патріс, дякуючи за комплемент, посміхнувся. Обминаючи високе каміння, джип поїхав крізь високу траву, поступово набираючи швидкість.

- Давайте позмагаємось, - несподівано запропонував Макс. - Патрісе, відірвемось від охоронців!

- Навіщо? - тільки й встиг сказати Степан, як джип з неймовірною силою рвонув уперед.

- Жени, жени! - підбадьорював гіда Макс, штовхаючи в спину. - Ми відриваємося від них!

Висока трава сікла машину, наче безліч батогів. Друзі ховали обличчя від випадкових ударів і міцно трималися за сидіння. Підстрибнувши на камні, що зненацька виник на шляху, джип різко звернув праворуч. Скавучання мотору нагадало крик раненого звіра.

- Максиме Петровичу, що трапилося? - чулося з рації. - Зупиніться!

- Нізащо! - крикнув Макс. Він обернувся і побачив, що два джипи охоронців їх все одно наздоганяють. - Патрісе, ще швидше!

Рвонувши крізь траву, машина друзів вилетіла на відкритий простір. Почулося, як надривно гудуть мотори за спиною. За мить, не відстаючи ні на крок, з обох боків мчали два джипи охоронців. Трійка залізних коней зменшувала швидкість.

- Все нормально, - задоволено прокричав у рацію Макс, - перегони успішно завершено.

- Максиме Петровичу, в савані такі жарти можуть погано закінчитися, - докірливо сказав керівник охорони по рації. - Я знаю маршрут і готовий до чого-завгодно, але краще не випробовувати долю.

- Облиш, - по-дружньому відповів Макс. - Я тут теж не вперше і в дитячих перегонах особливої загрози не бачу.

- Дивіться, дивіться, хто відпочиває, - вигукнув Степан, вказуючи рукою на гачкувате дерево, що виднілося попереду. Здавалося, що від такої пекельної спеки дерево майже висохло. На одній з гілок зручно вмостився величний гепард. Його лінива поза свідчила про спокій і єднання з природою. - Втомився, мабуть, і відпочиває, - усміхнувся лікар. І звертаючись до Макса, додав, - і ми хочемо спокійно провести решту дня, а не ганятися один за одним.

- Зрозумів, - погодився Макс. - Екстриму на сьогодні більше не буде.

- Гепард - чемпіон, - мовив Патріс, продовжуючи екскурсію. - Складно уявити тварину, яка бігає швидше за гепарда. На коротких дистанціях він мчить аж сто п'ятнадцять кілометрів на годину, але швидко втомлюється. Багато довго не буває.

- Де ж леви? - запитав Дмитро. - Ми вже півдня їздимо саваною, але їх досі не побачили.

- Майте терпіння, - відповів гід. - Зустріч з царем савани я завжди залишаю на останок.

Не збільшуючи швидкість, Патріс повернув ліворуч і нічого не коментуючи, поїхав далі.

- Ось вони, мої улюбленці! Нарешті я побачив їх! - вигукнув Макс.

На жовтому килимі сухої трави між чагарником та камінням відпочивали леви. Царі саван, не зраджуючи своїм уподобанням, ніжилися на відкритому просторі, де знаходили прохолоду у тіні рідких дерев. Глава сім'ї, вклавши велике досконале тіло на теплій землі, заплющивши очі, дрімав. Кілька левиць лежало неподалік, оглядаючи все довкола. На траві гралися малі кумедні левенята. Перекочуючись одне через одного, вони дісталися до лева і зупинились тільки тоді, коли відчули перешкоду. Цар звірів повільно підняв голову і струсивши густою гривою, опустив голову на лапи і знову заплющив очі.

- Тільки зовні ці тварини ліниві, - сказав Патріс. - Насправді ж - це сміливі бійці.

- Знаю, - погодився Макс. - Колись мені довелося побачити двобій лева з буйволом. Захоплююче і страшне видовище. Це був двобій титанів, де безперечним переможцем після тяжкої битви виявився лев.

Левиця, яка лежала неподалік, несподівано підвелася і по-котячому потягнувшись, попрямувала до лева. Вона йшла повільно і граціозно. Наблизившись, сіла поруч і грайливо торкнулася мордою його гриви. Лев одразу встав і грізно подивившись на порушницю його спокою, зненацька вдарив подругу лапою. Левиця незадоволено відскочила в бік, від гріха подалі, і примостилася на безпечній відстані.

- Сміливий і вередливий, - сказав Степан, хитаючи головою і посміхаючись.

Вечоріло. Сонце повільно хилилося до обрію. Величезні простори, порослі високими тра-

вами у поєднанні з невеличкими острівцями дерев та чагарників, закарбовувалися в пам'яті друзів надовго, щоб виникати потім у чарівних снах реальних і дивовижних.

Розділ 5. НЕБЕЗПЕЧНЕ ПОЛЮВАННЯ.

- Де Макс ? - звернувся до Дмитра Степан.

- Мабуть, вже полює без нас, - махнув той рукою. - Зараз здобич принесе.

- Ні, так рано він не повернеться, - похитав головою лікар. - Поки цілого прайта не відстежить, і не чекай на нього.

Чоловіки перезирнулись і голосно розсміялися.

- Зранку бавитесь анекдотами? - відкинувши полотняні двері, у палатку заглянув Макс.

- Ні, згадуємо тебе, - відповів Дмитро.

- Незлим, тихим словом? - поцікавився він і не чекаючи відповіді додав. - Кемпінг - це, звичайно, не готель, м'яких перин тут не підстелюють. Зате дика природа поруч, свіже повітря і колискова від цикад – це супер!

- Романтик-дикун, - мовив Дмитро, виштовхуючи Макса з палатки. - Дай дорогу приземленим городянам, не заставай сонце.

І дві кумедні постаті: висока та худорлява і низька й повна стали по обидва боки від Макса. Утворивши долонями дашки над очима від сонця, вони прискіпливо оглядали володіння довкола. Якби не комплекція, їх можна було б порівняти з трьома билинними богатирями, що готувалися до відповідальної битви.

- Уперед! - пафосно мовив Макс. - Вірні залізні коні напоготові. Сьогодні ми доведемо, хто є царями природи насправді.

Охорона та вірні друзі зайняли свої звичні місця у джипах і машини помчали вперед. Мальовничі краєвиди як завжди дивували своєю красою. Хвилини зникали непомітно, гублячись у танці неповторних кольорів, які випромінював кожен куточок цієї землі.

- Максиме Петровичу, - перекрикуючи гуркіт мотору і порушуючи тишу, що запанувала тут на якийсь час, вигукнув Патріс, - я вам повинен дещо сказати.

- Говори, - так само голосно мовив Макс.

- Не зважаючи на ваше рішення, я б не радив полювати самому, - нахиляючись до співрозмовника, прокричав гід, - лев – не кицька.

- Мені байдуже. Я знаю, що роблю, - засміявся Макс, по-дружньому поплескавши Патріса по плечу. - Дякую за турботу.

- Між іншим, мені теж не подобається ця ідея, - зморщивши носа, мовив Степан. - Твоя впертість заважає побачити речі такими, якими вони є насправді. Тут господар – лев, а не людина. Він терпить нас, бо ми нічим не загрожуємо його існуванню. Як тільки буде інакше, лев одразу покаже свою силу.

- Це ми ще перевіримо, - прокричав Макс, перебиваючи лікаря. - Я добре підготувався до зустрічі, - додав він, проводячи рукою по блискучому корпусу автомата, що висів на його плечі і поправляючи стрічки з патронами.

- Полювати на лева сам на сам – це вірна смерть. Він сильніший, міцніший, спритніший за людину, - не заспокоювався Степан. - Людина порівняно з левом – це шестирічна дитина поруч з дорослим. Шансів перемогти немає.

- Сідай у джипа і полюй, як всі, - нахиляючись до Макса, прокричав Дмитро. - Тоді і я приєднаюся до тебе. Я між іншим, був чемпіоном зі стрільби у коледжі. Так що разом ми сила!

- Пусті розмови, - категорично сказав Макс. - Я платив величезні гроші не для того, щоб дивитися на левів у вікно. Я звик все робити по-справжньому. І якщо вам так більше подобається, вважайте, що це буде тренінг для бізнесу.

Джип друзів, підстрибуючи на нерівній дорозі, проїхав ще кілька метрів і зупинився біля невисоких дерев. Піднімаючи куряву, по обидва боки стали і джипи охорони.

- Ми на місці, - мовив Патріс, оглядаючись довкола.

Далі все було схоже на підготовку до бойових дій. На землю гучно впали кілька ящиків зі зброєю, і охоронці почали їх швидко спустошувати. Поруч з машинами миттєво виросли прилади для спостереження. На розкладному столику було встановлено сканер.

- Рація при тобі? Перевір ще раз, - звернувся Дмитро до Макса.

- Все перевірено і не один раз, - відповів той, демонструючи другові прилад. - На моєму одязі встановлено «жучка». Так що на екрані сканеру ви чітко будете бачити моє місцезнаходження.

- Хіба ти можеш жити без гострих вражень? - усміхнувся Дмитро, поклавши на плече другові руку, і похитавши головою додав. - Ми підстрахуємо тебе.

- Ти говорив, що полювання, як бізнес: завжди треба бути напоготові, - мовив Степан. - Тож пам'ятай про свої слова і будь обережним.

- Я пішов, - коротко, наче віддаючи собі наказ і рапортуючи про готовність його негайно виконати, відчеканив Макс. Обвішаний зброєю, з рішучим поглядом і без тіні сумніву в очах, не обертаючись, він рушив уперед.

Жовтий килим з сухої трави стелився під ногами. Де-не-де літали птахи в яскравому вбранні і сідаючи на сухі гілки кущів, співали різними голосами. Десь далеко наче ехо пролунав трубний клич слонів. А потім настала тиша, неначе невидимий деригент змахом палички наказав музикантам зупинитись і не грати.

Макс стояв на невеличкому пагорбі і дивився перед собою, обираючи місце для засідки. Попереду він побачив поляну з пім'ятою травою, довкола якої росли розлогі дерева у два ряди. Наче вартові, вони охороняли це місце. Здавалося, що це не пустощі природи, а творіння рук людини, яка спланувала і виростила рядочками дерева, щоб милуватися цим гармонійним поєднанням. Саме тут, за словами Патріса, любив відпочивати від сімейних «клопотів» один з левів.

Затамувавши подих, Макс попрямував до великого каміння, що нагадувало уламки скелі,

розташованого неподалік від «фазенди» царя савани. Це було найкраще місце для спостереження. Він бачив поляну, як на долоні, а от його самого видно не було.

Настав час бути особливо пильним. Макс уважно дивився у бінокль, прислухаючись до кожного звуку. Хвилини танули одна за одною, серце несамовито билося у грудях, але на поляні ніхто не з'являвся. Макс притулився до каменя і терпляче чекав, розуміючи, що поки що нічого змінити не може. Раптом почулося як десь далеко затріщало гілля. Обережно, щоб не видати себе, Макс виглянув із засідки.

«Прийшов», - самими губами прошепотів мисливець.

І дійсно на поляні у всій своїй дикій красі стояв хижак, по шкуру якого і прийшла людина. Він ліниво потягнувся і опустився на траву. Зігнувши задні лапи, лев випрямив передні і поклав на них голову. Очі тварини були відкриті, а вуха підняті. Здавалося, що навіть перебуваючи у спокої, лев ловить кожен новий звук, пильно охороняючи свою територію.

Макс поклав бінокль поруч і зняв з плеча автомат. Кілька крапель поту стекли по щоці і Макс змахнув їх, намагаючись зберігати внутрішній спокій і не хвилюватися. Напруга, що виникла в усьому тілі, як тільки мисливець побачив тварину, не зникала. Максу це не подобалося, але він не міг нічого з собою вдіяти.

«Так буває завжди, коли щось робиш вперше», - спробував подумки заспокоїти себе. Він заплющив одне око і торкнувшись правим пальцем курка, прицілився. Побачене примусило його здригнутися. На поляні не було нікого, лев зник, неначе розчинився у повітрі.

«Де ти подівся?» - прошепотів Макс, опускаючи автомат і обережно обертаючись. Тишу, що панувала тут останні кілька хвилин, розірвало несамовите гарчання, від якого кров застигла в жилах. Жодної думки не виникло цієї миті у голові Макса, тільки паралізуючий страх, здавалося, проник у кожну клітинку тіла. В кількох метрах від себе він побачив того самого лева, який пильно дивився йому в очі і скалив ікла.

Макс миттєво вхопив автомат і натис на курок. Автоматна черга розірвала спокій савани,

але після неї Макс побачив величезну пащу, яка летіла на нього.

«У тебе немає шансів», - пронеслися блискавкою в голові слова друзів і Макс почув як автомат затріщав у зубах лева. З диким гарчанням відкинувши уламки зброї, тварина вхопила Макса за ногу і тряснувши ним кілька разів, наче кіт мишою, витягла із засідки і проволочила за собою кілька метрів. Неймовірний біль огорнув тіло Макса і скрикнувши, він втратив свідомість. Лев зупинився і розчепивши зуби, випустив здобич на жовту траву, яка одразу змінила колір на жовто-червоний. Штовхнувши Макса лапою, тварина сердито загарчала і міцно стиснувши зуби-лещата на одязі жертви, зробила величезний стрибок. Макс тепер був схожий на безпомічне кошеня, яке мама-киця переносила у майбутню домівку...

- Чули?! - крикнув Дмитро, стискаючи в руках рацію. - Отримав вже гострих вражень! Попереджав я його, щоб не зникав з виду, а він знайшов засідку за камінням!

- Ось він, - вигукнув Степан, вказуючи на сканер. На екрані чітко було видно яскраву точку, яка швидко рухалася уперед.

- Негайно вирушаємо! - віддав наказ начальник охорони.

Страшно заревли мотори джипів і машини кинулися в безодню савани. Перестрибуючи через каміння і торуючи шлях у траві, друзі мчали на допомогу.

- Максе! Максе! Не мовчи! Відізвися! - кричав Степан.

- Він живий, я знаю, - говорив крізь зуби Дмитро. Блідий, наче мрець, він мовчки заряджав лазарну рушницю.

- Бачу! - вигукнув Степан, показуючи рукою у далечінь.

Від побаченого всім стало моторошно. Лев, міцно тримаючи в зубах мисливця, який сам перетворився на жертву, стрибав через каміння і біг до чагарників. Ця картина вразила всіх ще й тим, що лев біг легко не відчуваючи ваги людини.

- Живий чи мертвий? - запитав сам себе Дмитро і не бажаючи шукати відповідь, щільно притиснув до плеча рушницю, прицілюючись. - Живий, - несподівано прошепотів він, на

мить опустивши зброю. - Тільки не ворушись...

Тіло Макса здригалося, наче в шалених перегонах. Голова гуділа і він не міг зрозуміти, що з ним відбувається. Відчуваючи гострий біль, розплющив очі і побачив як під ним кудись зникала земля. Він прохрипів, намагаючись підняти голову і раптом помітив над собою морду лева. Цієї миті все довкола закрутилося у шаленому танці і він почув постріл...

- Помер? - Дмитро благаюче дивився на Степана, який нахилився над тілом Макса.

Лікар мовчав, напружено стиснувши губи, і тримаючи друга за руку, шукав пульс. Одяг Макса перетворився на лахміття, вкрите брудними, червоними плямами крові.

- Буде жити, - нарешті сказав Степан, зітхнувши з полегшенням і діставши зі своєї сумки шприц та ампулу, зробив укол. - Везунчик наш Макс, - додав він, намагаючись посміхнутися. - Вчасно втратив свідомість, от лев і вирішив, що здобич померла і її можна тягти в нору. У тварини зіграв природній інстинкт мисливця. Добре, що леви тут не голодні, тому наш бізнесмен отримав легкі рани.

Охоронці перенесли нерухоме тіло у джип і машини повільно поїхали до кемпінгу...

- Болить, - знесилено простогнав Макс, повертаючись до тями. Поруч він побачив Степана, який обробляв йому рану. Дмитро тримав його за руки. - Я...я зіпсував відпочинок.

- Мовчи, герой - сказав Степан. - Бережи сили.

- Як ви мене врятували? - сухими губами, ледь чутно мовив Макс.

- Потім дізнаєшся, - відповів друг, прикладаючи до рани ліки.

Макс знесилено глянув на них і більше нічого не питаючи, поринув у полон сну.

Розділ 6. ОСТАННЯ МАНДРІВКА.

- Зіпсував таки відпочинок наш герой, - незадоволено сказав Дмитро. - Тепер сидимо в цьому лазареті і очікуємо на одужання його величності.

- Вже нічого не зміниш, - мовив Степан, протираючи скельця окуляр, - мандрівка у тропіч-

ний ліс все одно відкладається.

Лікар та хімік стояли у просторій кімнаті біля хворого друга і розмовляли. Ранкове сонце за своєю звичкою вперто намагалося прослизнути крізь жалюзі до приміщення, щоб заполонити собою все довкола. У ліжку спав Макс. Його обличчя було спокійним і по-дитячому безтурботним. Іноді повіки легенько рухалися і за мить завмирали.

- Добре, що хоч живий залишився, - змінив гнів на милість Дмитро.

- У сорочці народився, - додав Степан. - Лев його добряче потягав, стільки крові було, жахливо згадати. Головне, що тварюка нічого не зламала, а лише м'язи на руці та гомілці прокусила. Я підлікував нашого хворого і ми спокійно можемо повертатись додому.

- Рано списувати мене, - несподівано пролунав голос Макса.

Співрозмовники одночасно повернулись. Макс підвівся на ліжку і уважно подивився на них.

- Я змінюю плани тільки після смерті, - мовив він і облизавши сухі губи, провів великою міцною з павутинкою прожилок рукою по волоссі. Відкинувши ковдру, повільно встав і підійшовши до вікна, потяг за мотузку. Жалюзі відкрились і впустили до кімнати пекуче африканське сонце.

- Екскурсія не відміняється, - хриплим голосом мовив Макс і закашлявся. Зойкнувши, він схопився за перебінтовану руку і мимоволі застогнав.

- Тобі потрібен спокій, - звернувся до нього Степан.

- Нічого зі мною не станеться за день. Я прийняв рішення. Через годину вирушаємо.

Макс одягнувся і вийшов з кімнати.

Степан і Дмитро стояли біля вікна і спостерігали за тим, як їх неспокійний товариш віддавав накази охоронцям. Одразу всі заметушились, готуючись до від'їзду.

- Підемо і ми, - мовив Степан, перевіряючи аптечку.

- Їхати в машині - це не на гору лізти, - сказав Дмитро і перекинувши через плече фотоапа-

рат, першим рушив до дверей.

Незабаром друзі сиділи у джипі і під знайому музику мотору мчали хвилястою дорогою до тропічного лісу. Слідом їхали охоронці. Години минали непомітно. Позаду залишалися обжиті місцевим населенням території. З кожним кілометром все більше відчувалася дика краса природи. Надзвичайно високі могутні дерева простягали віття до сонця, утворюючи живу стіну довкола.

- Ось він чаруючий і небезпечний тропічний ліс! - сказав Дмитро, перекрикуючи гуркіт мотору.

- Між іншим, тут більше світла, тепла і води, ніж будь-де в Африці, - прокричав Степан. - Це ідеальні умови для рослин, ми можемо в цьому зараз переконатися.

Десь угорі затріщали гілки і через мить всі побачили зграю мавп, які спритно стрибали з дерева на дерево, легко долаючи чималі відстані. Неподалік пролунали дивні звуки, що нагадували спів і мову одночасно. Це сперечалися довгохвості папуги. Примітивши соковитий плід, яких тут, до речі, було вдосталь, вони, мабуть, хотіли розібратися, хто з них гідний першим скуштувати його. Попереду почулося гучне рохкання і через дорогу пробігла дика свиня, щоб одразу сховатися в густих заростях.

Не зупиняючись джипи мчали широкою дорогою, прокладеною колесами інших машин, які їздили цим маршрутом раніше. Дерев'яні вказівники, розташовані вздовж шляху, вказували напрямок руху для шукачів пригод і цінителів краси природи.

- Повертаємо праворуч, - голосно сказав Патріс і одразу вивернув руля, спрямовуючи джипа вглиб лісу.

- Навіщо? - вигукнув Дмитро.

- Це єдиний шлях до племені Леко. З туристами лекійці зустрічаються неохоче, але я замовлю за вас словечко.

- Я ніколи не чув про таке плем'я, - звернувся Макс до гіда.

- Не дивно, - відізвався той, - його знайшли не так давно. Відверто кажучи, відомостей про нього отримали мало.

- А нам їхати туди безпечно? - насторожився Степан.

У відповідь гід нахилив голову і зменшивши швидкість, поїхав повільніше.

- Минулого року я врятував сина вождя племені Леко, з того часу вільно можу заходити на їх територію.

Під колесами шаруділо листя і тріщали гілки. Тепер вказівниками слугували по-особливому повернуті дерева, відтінки світла та барвисті рослини. Патріс навчився слухати і розуміти дику природу, набуваючи роками безцінні знання.

- Цікавий факт, - прокричав гід, звертаючись до друзів. - Деякі види дерев існують тут ще з часів динозаврів.

- Ого, - вигукнув Дмитро, озираючись довкола. - А чи не причаївся десь тут динозавр? В таких хащах можна чекати чого завгодно.

- Це вже занадто, - озвався Степан. - Ти краще уважно дивись навкруги, щоб пітон у джипа не вскочив, а не мели дурниці.

- Зупиняємось, - вигукнув Патріс. - Далі треба йти пішки.

Скавучання моторів луною рознеслося по лісу. Машини зупинились і всі вийшли. Взявши зброю і закинувши за плечі рюкзаки з самим необхідним, мандрівники один за одним вирушили вперед. Чим далі тим менше сонця доходило донизу, а зарості ставали густішими. Йти було все важче, але друзі вперто долали перешкоди, не помічаючи часу.

Змучені довгою дорогою, вони нарешті опинилися біля незвичайного поселення. Плем'я Леко мешкало в мальовничому куточку, створеному власними руками. Посеред тропічного лісу лекійці вирубали дерева, щоб з їх стволів та гілок побудувати житло і розчистити місце для свого поселення. Невеличкі хижи розміщувалися близенько одна від одної. Де-не-де можна було побачити, як засмаглі жінки готували їжу біля вогню та доглядали дітей.

Чоловіки майстрували знаряддя праці і мисливські обладунки. Високі дерева навкруги утворювали живу стіну, яка надійно захищала від чужих очей.

Патріс вів друзів до головного куреня, що ховався між чотирьох могутніх дерев в кінці поселення, в якому і мешкав вождь племені леко. Поки друзі йшли запорошеними вуличками, звістка про їх прибуття швидко долетіла до вождя і він сам вийшов їм назустріч. Худорлявий чоловік з довгим чорним волоссям на круглому пташиному посіченому зморшками обличчі з вінком із квітів на голові та шкурою вбитого лева на плечах зробив кілька кроків і зупинився. В одній руці він тримав дерев'яну палицю, прикрашену візерунками, а в другій залізну чашу. Не зводячи погляду з гостей, він кілька разів вдарив палицею по землі і вигукнув якісь слова.

Від несподіванки друзі зупинились, обережно переглядаючись.

- Що це було? - тихенько мовив Дмитро.

- Ми йому сподобалися чи ні? - поцікавився Степан, провівши руою по гострій борідці.

- Патрісе, що він сказав? - запитав Макс.

- Вождь нас вітає, - відповів Патріс. - Нам треба підійти і прийняти з його рук гілки дерева, яке вважається священним.

- Без проблем, - усміхнувся Макс. - Я люблю подарунки, особливо з присмаком таємниці.

Незабаром кожен з друзів тримав по зеленій гілці. Сівши на запрошення вождя неподалік від нього на яскраве листя, що заздалегідь розстелили на землі, вони з нетерпінням чекали, що відбуватиметься далі. За мить восьмеро молодих жінок та чоловіків почали танцювати, у такт рухам наспівуючи якусь запальну мелодію. Похитуючись і підстрибуючи, вони щось вигукували, щосили вдаряючи босими ногами по зеленій траві. Розпаливши вогнище і дочекавшись поки язики полум'я почали підніматися високо в небо, на шию кожному з чужинців жінки наділи вінок, сплетений з пахучих різнобарвних квітів, а синьою фарбою нанесли на щоки дивні знаки.

- Здається, урочиста частина закінчена, - усміхнувшись звернувся до Патріса Макс і оглядаючи нове товариство, поцікавився. - Нас більше не будуть нічим обмальовувати?

Цієї миті вождь племені знову встав і піднявши вгору палицю та не зводячи погляду з гостей, почав говорити, розтягуючи кожне слово. Нарешті він замовчав, притуливши палицю до грудей. За мить повільно нахилив голову у легкому поклоні і обернувшись, пішов до своєї хижі.

- Вождь дякує нам за візит і каже, що тепер ми можемо залишатися у них скільки захочемо, а він бажає відпочити і побути насамоті, - пояснив гід.

- Чудова пропозиція, - оживився Дмитро. - Патрісе, ти тут за свого, познайом нас з лекійцями, нехай розкажуть про своє життя-буття.

- Дійсно, коли ми ще побуваємо тут, - додав Степан.

- Ідемо, - коротко сказав Патріс і пішов попереду них.

Решта дня промайнула непомітно, наче чудовий кольоровий дитячий сон, де є місце диву і реальності і де складно визначитися, вірити в те що було чи ні. Коли сонце зникло за верхівками дерев, а зірки почали утворювати дивовижні узори на синьому полотні неба, мандрівникам запропонували розміститися у невеличкій хижі, схожій на інші. Перебуваючи у полоні незабутніх вражень, досить швидко всі заснули...

Друзі встали із першим промінням ранкового сонця. Незважаючи на довгу дорогу і втому відсипатися не хотілося. Солодко потягаючись, вони виходили один за одним на вулицю на зустріч новому дню.

- Дивіться, ось і Патріс, - сказав Дмитро, помітивши гіда.

- Ідіть за мною, - схвильовано мовив той, як тільки опинився поруч.

- Куди? - здивувався Степан.

- Побачите.

Незабаром всі стояли перед куренем вождя. Крізь солом'яні двері тоненькими змійками

з'являлися стрічки диму і коливаючись спускалися донизу.

- Нам туди? - запитав Макс здивовано.

Патріс мовчки махнув рукою, запрошуючи заходити.

- Нами не поснідають? - мовив Степан і вони нервово переглянулися.

- Я - перший, - сказав Дмитро і швидкими кроками наблизившись до дверей, відчинив їх.

Вся кімната була заповнена їдким димом. Перед кам'яною чашею, в якій виднілися загасаючі червонуваті вуглинки, стояв вождь, розмахуючи над нею віялом із сухих гілок. Від цього диму ставало ще більше. Старий зосереджено дивився перед собою і, здавалося, не помічав нікого. Раптом він повернувся до гостей і опустивши віяло, почав говорити.

- Вождь дуже схвильований, - звернувся до них Патріс. - Він говорить, що цієї ночі бачив видіння. Неначе поселення огорнула темна хмара, яка виникла невідомо звідки. Зненацька вона поділилась на багато частин і вони, зменшуючись у розмірі градинами впали на землю і по землі пішли тріщини, з яких полилася отруйна вода. Раптом вдарив грім і блискавка осяяла небо. Тоді градини покотились одна до одної, наче якась невідома сила притягувала їх і перетворились на велитенську тварину з жовтими очима.

Старий замовчав і пильно дивлячись на Макса, підняв над чашею кулак і розтиснувши його, щось кинув всередину, вигукуючи фразу за фразою. Вуглини зашипіли, змінюючи червоний колір на зелений.

- Чорна тварина роззявила пащу і проковтнула людину, - перекладав Патріс. - Тією людиною був чоловік з перебінтованою рукою. Це ви, Максиме Петровичу. За вами йде демон і як тільки ви зустрінетесь, ви помрете.

- Який демон? - посміхнувся Макс. - Це ж дурниці.

Вождь звів брови і чітко вимовляючи кожне слово, звернувся до Макса.

- Ще залізний птах не дістанеться свого гнізда, як за вами прийде демон, - переклав Патріс.

- Не бери близько до серця, Максе, - мовив Дмитро, посміхнувшись, - зараз тобі дадуть по-

нюхати чарівну травичку і врятують від демона.

В цей час вождь щось запитав у Патріса і вони перекинулися кількома фразами, після чого старий підскочив до Дмитра і з очима наповненими гнівом та перекошеним обличчям, розмахуючи руками почав кричати.

- Ти глузуєш з мене, - одразу перекладав гід. - Він хоча б помре, а от ти втратиш себе і більше ніколи не будеш таким як був. Ти несеш в собі нещастя для всіх людей. Ви більше не можете тут залишатися і повинні негайно виїхати.

Вождь востаннє гнівно глянув на гостей і не вимовивши жодного слова, швидко зник вглибині кімнати за матерчатими дверима.

На мить запанувала неприємна тиша, яку порушило потріскування вуглин в чаші. Друзі глянули один на одного і не змовляючись швидко рушили до виходу.

- Слава Богу, що хоч не з'їли, - зітхнувши з полегшенням, сказав Макс з насолодою вдихаючи свіже повітря.

- Не зважай. Нанюхається травичок, а потім видіння баче, - звернувся до нього Дмитро. - Хочеш, я тобі напишу формули речовин, якими старий чаклував перед нами? Це старий трюк шаманів. Використовуючи сильнодіючі речовини, що містяться в тропічних рослинах, вони доводять себе до трансу або бачуть віщі сни, якими потім лякають людей.

- Не треба, - махнув рукою Макс, повертаючи до знайомої хижі, де на них чекала охорона.

- Їм здається, що володіють таємними знаннями, - продовжував Дмитро. - А насправді – це побічна дія природних речовин. От вип'єш на ніч корвалолу, не знаючи, що там є хімічна сполука, побічною дією якої є сновидіння, потім таких снів надивишся, лише запам'ятовуй!

- Через цих демонів не побули серед лекійців, - незадоволено мовив Степан.

- Нічого, не востаннє в Африці, - сказав Макс. - Тепер швидше б додому дістатися.

Біля їх тимчасового помешкання не було жодного лекійця, мабуть, чутка про чужинців, яких переслідує демон, швидко поширилась тут. Мандрівники зібрали свої речі і без зайвих

прощань вирушили в дорогу.

Час минав непомітно, оскільки всі почали згадувати лева, вождя, пророцтва, перекидаючись дотепними жартами і гострими словами. Тропічні хащі залишалися позаду, поступаючись милим знайомим краєвидам.

Розділ 7. ПЕРЕВТІЛЕННЯ.

Блискучий літак наче велетенський птах вільно летів небом, залишаючи білу сяючу лінію на похмурому синьому полотні.

- Нарешті все скінчилось, - сказав Макс, відкинувшись на м'яку спинку крісла.

- Ні, все починається знову: робота, хвилювання, - мовив Степан, пильно дивлячись в ілюмінатор.

- І радість перемоги, - додав Дмитро посміхнувшись.

- Приблизно так, - погодився Степан і заплющив очі, насолоджуючись останніми хвилинами польоту.

Незабаром всі відчули легкий поштовх і краля-стюардеса повідомила, що повітряна мандрівка вдало завершена. Залишаючи у салоні літака приємні і сумні спогади, вони повільно сходили на рідну українську землю. Внизу на них вже чекав розкішний «Майбах» та охорона на джипах.

- Попереду два вихідних, - звернувся Макс до друзів як тільки автомобіль безшумно вирушив. - У суботу чекаю на вас в моїх скромних апартаментах, а в неділю робіть що завгодно.

- Домовились, - погодились Степан та Дмитро.

...Кілька днів промайнули швидко. Настрій був гарний, було що згадати і над чим пожартувати. Зігрівала душу думка, що подорож до Африки вже позаду, що минулося жахливе полювання і неприємна зустріч з вождем племені.

День за днем проходили у звичайних клопотах і роботі. Дмитро повернувся до своєї лабо-

раторії і продовжив працювати, ставлячи численні досліди над ні в чому невинними речовинами. Степан лікував хворих. Тільки Макс поки що вибився із загального ритму і хоча це йому дуже не подобалося, терпляче довірився медикам однієї з найкращих лікарень міста...

«За тиждень Макса виписують... Я встигну за цей час все зробити і нарешті зможу похвалитися приголомшуючими результатами, яких він навіть не чекає», - міркував Дмитро.

Вийшовши з приміщення, що слугувало хімічним складом, Дмитро швидко пересік двір і опинився у великій будівлі інституту. Крокуючи довгим світлим коридором, по обидва боки якого були двері до лабораторій, він тримав в руках декілька прозорих ампул, в яких виблискували всіма кольорами райдуги кристали. Зупинившись біля дубових дверей з номером сорок вісім, штовхнув їх плечем і увійшов всередину.

- Вітаю вас, - звернувся до лаборантки, яка працювала біля витяжки і підійшовши до великого міцного стола з хімічним обладнанням, обережно поставив на нього ампули.

- Доброго дня, Дмитро Миколайович, - відповіла дівчина.

- Оксано, ви все підготували для досліду?

- Так, як ви і планували.

Задоволений Дмитро сів за робочий стіл біля вікна і відкинувшись на спинку стільця з насолодою став оглядати свої володіння. Приміщення було просторим і великим. Праворуч від дверей у шафі з вогнестійкого металу на поличках стояли літрові та півлітрові прозорі бутилі з вузьким горлом, в яких зберігалися різноманітні сполуки рідкої консистенції, а поряд були великі і малі скляні банки з широкими притертими пробками на шліфах з твердими речовинами. Саме тут поряд розміщувалися об'ємні гарні банки з-під кави, в яких зберігалися великі кількості різноманітних кристалічних речовин. Людина, яка вперше попадала в сучасну лабораторію, одразу вгадувала їх попереднє призначення, але наклеєні формули красномовно свідчили, що там міститься зовсім інше. Прочитавши: «ацетат натрію» будь-яке бажання скуштувати «каву» з такої банки швидко зникало, але деякі речовини дійсно схожі на неї.

Любов до зручного і вмісткого посуду була у Дмитра ще зі студентських часів. Не були виключенням і колеги-хіміки, які козиряли один перед другим гарними банками, в яких містився результат їхньої праці за останні декілька місяців, а інколи і за рік. Адже для того, щоб отримати сто грам важкодоступної речовини їм доводилося ставити по двадцять і більше експериментів, які за часом могли тривати до півроку і навіть довше. Один невдалий дослід міг перекреслити роботу за декілька місяців, тому підготовка до синтезу у Дмитра займала більше часу, ніж сам дослід, оскільки від старанности залежали результати багатомісячної праці. Він ставив дослід за дослідом, перебираючи всі можливі варіанти для отримання беззаперечних доказів.

- Це буде друга спроба, якщо не рахувати тисячу до цього, - весело сказав Дмитро, записавши в лабораторний журнал номер досліду. Одягнув білий халат, легкі гумові рукавиці і підійшов до стола.

Лаборантка перевірила наявність всіх речовин, потрібних для синтезу і зупинилась в очікуванні. Швидкими рухами Дмитра всі речовини були змішані і злиті, після чого утворився гарний жовтуватий розчин. Він обережно взяв ампулу, майстерно вскрив її і струсив кілька важких червоних кристалів у колбу. Рідина в колбі зашипіла і почала змінювати колір з жовтуватого на рожевий і раптом швидко загусла, утворивши об'ємний білий осад.

Задоволено взявши колбу у руки, Дмитро почав підігрівати її на електроплитці. Довівши температуру до тридцяти семи градусів, спритними рухами поставив колбу на стіл. Весело потер руки і пішов до письмового столу, щоб занотувати хід досліду. Ручка швидко забігала по білій сторінці журналу і незабаром в кінці запису стояла тверда крапка.

- Я можу піти до складу? - запитала Оксана.

- Звичайно.

Лаборантка зняла гумові рукавиці і вийшла з лабораторії.

Дмитро встав і глянувши на колбу побачив, що замість білого осаду, речовина в колбі поча-

ла розігріватися і на його очах закипіла. Швидкими кроками він наблизився до витяжки і простягнув руки, щоб взяти колбу. Цієї миті все почав затягувати туман. Сірувато-біла хмарка швидко заповнила простір кімнати.

- О ні! Тільки не це! - вигукнув Дмитро і закашлявся, не в силах рушитись з місця. Речі попливли перед очима і на губах з'явився дивний гіркуватий присмак. Серце несамовито забилося в грудях. Заколивавшись наче стеблина, Дмитро відчув пронизливий біль і зненацька побачив як його тіло наче паперовий змій полетіло під витяжку...

Дмитро почав приходити до тями від того, що хтось його тряс за плече. Наче крізь сон він чув крики і перелякані вигуки, але ніяк не міг відкрити очі. Хтось безперестанку стукав у вікно, але сил підвестися або хоча б щось відповісти не було. Він не міг навіть повернутися, тільки безпомічно ворушив губами.

- Вставайте, вставайте! - закричали над самісіньким вухом. - Та що з вами?

Чиїсь руки підхопили Дмитра і допомогли підвестися на ноги.

- Що трапилось? - здивовано вимовив він, відкривши очі.

- Чому ви не встаєте? - почув у відповідь і побачив поруч невисокого чоловіка у полотняній грубій сорочці підперезаній мотузкою, який тримав його за плечі.

- Хто ви? - з силою відштовхнувши його руки, запитав Дмитро.

- Я - Вільгельм, ваш учень.

- У мене немає учня з таким ім'ям, - відповів Дмитро, оглядаючись довкола.

Несподівано він побачив, що знаходиться у селянській хатині з солом'яною підлогою. У маленькі вікна заглядають якісь люди і перекрикуючи один одного про щось прохають. Йому перехопило подих і він почав розстібати гудзик на халаті біля шиї, щоб набрати більше повітря, але гудзик зник. Дмитро глянув на себе і побачив, що він одягнений у довгу майже до самих п'ят сорочку.

- Що зі мною? - прохрипів він.

- Не лякайте мене, - сказав Вільгельм, дивлячись на нього переляканими очима. - Нам негайно треба йти, помирає людина. Вся надія на вас.

- Що ти верзеш?

Не чекаючи на відповідь Дмитро підбіг до дзеркала і зупинився вражений побаченим. На нього дивився повнуватий сорокалітній чоловік з високим лобом та прямим пронизливим поглядом. Тонкий соколиний ніс та губи-ниточки з опущеними краєчками як маска сумного міма надавали обличчю особливої виразності. Велику лисину по обидва боки прикрашали курчаві хвильки волосся.

- Теофраст Бомбаст фон Гогенгейм, - прошепотів Дмитро, не в змозі відвести погляд від дзеркала. - Я... Парацельс? - хотів сказати ще щось, але не зміг.

Відображення у дзеркалі свідчило тільки одне: це було обличчя, відоме йому з дитинства, обличчя одного із його улюблених вчених. Він схопив себе руками за голову і похитнувшись застогнав. Цієї миті невидимий струм пронизав все тіло і перед очима попливли різнокольорові круги.

- Води, принесіть води, - почув наче крізь сон голоси і чиїсь руки підхопили його й посадили на стілець.

«Як добре, що це мені тільки наснилося», - промайнула думка і Дмитро відкрив очі, очікуючи побачити свою лабораторію.

- Швидше, - почув він вже знайомий голос і побачив схвильованого Вільгельма.

- Ні, тільки не це, - прошепотів Дмитро і непомітно вщипнув себе за руку, щоб переконатися, що все це тільки дивний і дуже правдоподібний сон. Та все залишалося як і було.

- Ось порятунок, - голосно говорив Вільгельм, дістаючи із скриньки пляшку з прозорого скла з червонуватою рідиною. - Настав час випробувати наш еліксир, над яким ми працювали довгих п'ять років. Випадок надзвичайно складний. Медицина безсила, нічого не допомагає.

Вільгельм швидко підійшов до нього і простягнув пляшку. Дмитро завмер, наче вражений

блискавкою і в його голові взірвалися мільйони колб, сяючі бризки від яких засліпили все довкола. Тепер він згадав все, згадав кожний день, коли працював з Вільгельмом в лабораторії, численні досліди і безсонні ночі. Він дійсно Парацельс! Його суть змінилася і Парацельс повністю заволодів ним. Цієї миті він зрозумів, що знаходиться саме там, де йому і належить бути.

- Поспішайте, вчителю, - крикнув Вільгельм і відкривши двері, потягнув його за собою.

Холодні вулиці міста непривітно зустріли непроханих гостей. Пронизливий вітер рвав одяг і нестерпно сік обличчя.

- Що трапилось? - прокричав лікар, закриваючись від сильного пориву.

- Помирає чоловік сорока п'яти років. Другий день у нього жар, марення, тільки-но почалися судоми, - була відповідь.

- Ти не думаєш, що застосування еліксиру може бути ризикованим, причому у такому важкому стані? - сказав Парацельс.

- Але якщо ми не спробуємо, то він помре, тому вибору у нас немає, - відповів Вільгельм. Він поставив долоню дашком над очима і мружачись від колючого вітру, вигукнув. - Там його помешкання! - і швидко закрокував попереду.

Незабаром вони зупинилися перед низеньким будинком, який був схожий на старого зморщеного гриба, що хотів припасти чимнижче до землі, щоб сховатися від свого непривабливого виду. Щосили штовхнувши покошені двері, лікар і учень забігли всередину. У кімнаті біля хворого метушились сивий старий чоловік і дружина.

- Здається, все, - заплакала жінка, обтираючи сльози хустиною.

- Вільгельме, діставайте еліксир, - крикнув Парацельс і не зважаючи ні на кого швидкими кроками підійшов до ліжка.

Чоловік був блідий наче стіна. Його обличчя було перекошене, а у кутках відкритого рота виднілася піна. Тіло здригалося як тільки він намагався вдихнути повітря, а видих був схо-

жий на хрипіння і сичання одночасно.

- Сильний жар, - крикнув Парацельс, доторкнувшись долонею до чола хворого.

У кімнаті запанувала тиша.

- Швидко склянку води, - вигукнув Теофраст, звертаючись до жінки.

Вона перелякано глянула на чоловіка, побігла до іншої кімнати і за мить повернулася з водою.

- Вільгельме, відміряй дві порції, - наказав учню.

Через декілька секунд вказана кількість речовини була передана Парацельсу, який схопив стакан і струсив в нього порошок, отримавши яскравий розчин, схожий на вишневий сік. Круговими рухами перемішавши суміш, Теофраст підніс стакан до обличчя і легко вдихнув аромат еліксиру. Але не відчув знайомого приємного запаху еліксиру, а враз його пронизав біль, наче струм. Перед очима все пішло каруселлю...

- Тягніть його на повітря, - прокричали голоси.

- Дайте аміак! Ще!

Він здригнувся і закрутивши головою, різко розплющив очі. Одразу побачив обличчя Оксани, яка нахилилась над ним. Поруч стояли співробітники.

- Як добре, що це було марево, - зрадів Дмитро, впізнавши коридор інституту і відчуваючи, як свіже повітря з відчиненого вікна приємно огортає його. - Як я опинився тут?

- Коли я повернулася, побачила вас непритомним біля витяжки, - говорила Оксана, - навкруги все диміло. Я закричала. Співробітники витягли вас і вогнегасником зупинили реакцію. Потім надали першу допомогу і от ви прийшли в себе.

- Мені здалося, що я в середньовічній Європі, - сказав Дмитро, дивлячись на своїх колег. - Це було просто вражаюче видіння. Відчуття були настільки реальні і яскраві як і зараз. Свідомість працювала чітко і злагоджено. Напевне я випадково отримав речовину з дивним ефектом. Нічого, будемо розбиратись.

Сказавши останні слова і похитнувшись, він повільно пішов довгим коридором до виходу на свіже і чисте повітря, яке неначе невидима енергія наповнила його.

Розділ 8. ПОВЕРНЕННЯ.

Вулиця зустріла Дмитра привітно: щебетом птахів і лагідним літнім сонцем. Йому хотілося йти вперед і вперед, не розбираючи дороги. Полохливі думки, наче бджоли роїлися в голові і не давали спокою, виринаючи та зникаючи знову. Обминувши корпус інституту, він вийшов на вузьку стежину, що вела до парку. Майже автоматично попрямував уперед, обмірковуючи останні події. Хотілося проаналізувати кожен епізод і спробувати зв'язати ті невловимі ниточки, які б допомогли з'єднати все в одне ціле. Та занадто багато було питань, на які відповіді поки що знайти було важко.

Він на мить зупинився і заплющив очі. Голова стала легкою і уява миттєво створила знайому і дивну картинку.

- Вільгельме, швидко наш еліксир! - пролунав голос, виринаючи із глибини пам'яті.

- Ось візьміть учителю, - була відповідь.

Дмитро хотів побачити обличчя того, хто це сказав, але марно. Лише розмитий силует промайнув і коливаючись, став зникати.

- Відміряй дві дози, - закричав нервово, стискаючи кулаки...

- З вами все гаразд? - почув знову і хтось сіпнув його за рукав сорочки. - Може лікаря треба?

- Лікаря? - прошепотів Дмитро і миттєво розплющив очі.

Поруч стояла жінка і здивовано дивилася на нього.

- Все добре? - невпевнено запитала вона, перевівши погляд на його руки, стиснуті у кулаки.

- Так-так, все гаразд, - відповів і розціпивши пальці, провів долонею по волоссі.

Жінка обережно обійшла його і поспішила стежиною до шоссе.

Дмитро підняв голову і мимоволі відвернувся від яскравого сонця, що засліпило очі.

- Рятуйте, рятуйте, Дмитро Миколайович помирає, - кричав жіночий голос. - Він біля витяжки і навкруги повно диму.

- Я живий, - тихо мовив Дмитро, піднімаючи голову. - Ви помиляєтесь.

- Там, він там, - гукнув чоловік.

- Там, там, там, там...

Слова плавно зливалися, утворюючи знайому мелодію, яка з кожним акордом ставала все розбірливішою і нарешті можна було чітко почути похоронний марш.

- Мене зарано списувати у мерці, - звернувся до людей Дмитро, але його не почули.

Він притулився до витяжки, відчуваючи легкий біль в спині. Ковзнувши очима довкола, подивився вниз і несподівано на підлозі побачив самого себе. Ноги були зігнуті до живота, а права рука міцно тримала спинку перевернутого стільця. Він не рухався і здавалося не дихав. Дмитро нахилився, щоб краще роздивитись своє власне обличчя...

Десь голосно загула машина, повертаючи одинокого подорожнього до реального життя. Дмитро сильно натис на очі пальцями і струсив головою, намагаючись позбавитись від настирливих спогадів. Штовхнувши ногою камінця, він поспішив до невеличкого озера, що виднілося попереду.

«Навіщо я сюди прийшов?» - запитав себе і не знаходячи відповіді, вирішив сісти на траву і помилуватися безтурботністю природи.

Зненацька задзвонив мобільний. Розмовляти ні з ким не хотілося і Дмитро спокійно чекав, поки дограє мелодія. Озером плавали качки, кумедно занурюючи дзьобики у воду. Зовсім поруч закумкала жаба і відштовхнувшись від берега, стрибнула в озеро, збурюючи спокійну поверхню. Мобільний задзвонив знову.

«Кому це не терпиться поговорити?», - промайнула думка і Дмитро дістав з кишені телефон.

- Ало! Ало! Чому ти не відповідаєш? - почув схвильований голос Степана.

- Що з тобою? - здивувався Дмитро.

- Макс захворів.

- Як? - Дмитро скочив на ноги і стиснув телефон у руках.- Його ж завтра повинні були виписувати!

- Так, - кричав голосно Степан, - але годину тому почалося загострення. Температура піднялася майже до сорока градусів і він почав марити. Зараз я їду до нього в лікарню.

- Господи! Я годину тому сам з того світу повернувся, - говорив Дмитро, швидко йдучи стежкою до інституту. - Мене витягли з лабораторії непритомного і відкачали.

- Тільки цього не вистачало! Двоє, це вже занадто. Можеш їхати до Макса?

- Можу, - відповів Дмитро. - Чекайте на мене.

Вимкнувши мобільний, поспішив до зупинки. Жодної людини не було. Легкова машина з шахматкою на даху, здавалося, чекала саме на нього. Він забіг у салон і назвавши адресу лікарні, рвучко зачинив двері.

«Чим я можу допомогти Максу? - питав себе подумки. - Тільки побути поруч. Можливо, потрібно буде здати кров? Але я не можу після сьогоднішнього. Нічого. Головне, бути там».

Думки плуталися, штовхаючи одна одну, не в змозі зупинитися.

- Голова, - прошепотів Дмитро, відчувши нестерпний біль і відкинувшись на спинку сидіння, стиснув голову руками. Швидкими рухами дістав з кишені анальгин і кинувши таблетку до рота проковтнув її. Легше одразу не стало і щоб якось вгамувати біль він почав слідкувати за калейдоскопом картинок за вікном.

- Приїхали, - сказав водій, натискаючи на гальма.

- Вже? - зрадів і захвилювався одночасно Дмитро.

Простягнувши гроші водію, він вийшов з машини, жадібно ковтаючи свіже повітря. Одразу стало легше. Відчуваючи тільки ниття у скронях, Дмитро поспішив до високої залізної ого-

рожі. Увійшовши на територію лікарні, одразу попрямував до центрального корпусу.

Велика споруда зустріла вороже, пронизуючи до кісток жовтими поглядами ненаситних очей-вікон, що приховували людський біль і скорботу.

Дмитро швидко йшов через широкий двір до прохідної, кожним кроком відміряючи численні хвилини та дні, злиті воєдино у складний ланцюжок подій, що зветься життям. Під ногами потріскувала і скреготіла галька, і від цього звуку серце болісно і тривожно стискалося. Зараз він не бачив нічого і нікого, лише скляні двері, що недоречно-грайливо виблискували під сонячним промінням і мали за мить відчинитися, щоб впустивши його, чітко розділити дві реальності.

«Уперед», - підбадьорюючи себе мовив Дмитро, вдихнувши на повні груди солодкувато-терпкий лікарняний запах. Від цих пахощів занило у скронях і він мимоволі схопився рукою за стіну.

- Нарешті ти тут, - почув за спиною голос Степана і обернувшись, побачив як той швидко спускається сходами.

- Де Макс? - вигукнув Дмитро, і зробивши кілька кроків назустріч другові, схопив його за плечі.

- Його везуть в реанімацію, - різко відповів лікар.

- Що?- скрикнув Дмитро і щосили затряс Степана. - Чому? Що з ним?

- Він в комі, - відповів Степан, звільняючи себе від ціпких обійм. - Все трапилося надто швидко. Я навіть не знаю, що спричинило такі миттєві страшні зміни.

Він зняв окуляри і почав ретельно протирати скельця. Дмитро глянув на друга і здригнувся. Два брунатних кола чітко окреслювали потьмянівші маленькі очі. За кілька годин перебування тут Степан змарнів і, здавалося, постарів на кілька років.

- Чого дивишся? - гукнув незадоволено, впевненим рухом розмістивши окуляри на переніссі. - Нам на третій поверх! - голос був залізний без тіні сумніву і вагань. Схопивши Дми-

тра за руку, він потягнув його за собою.

Більше жодного слова ніхто не говорив, просто бігли, тяжко дихаючи, сходами наверх, ні на мить не зупиняючись. Штовхнувши білі двері, вони опинились у довгому світлому коридорі. Пронизлива давляча тиша, що панувала тут, здавалося ось-ось розірветься криками страждань. Крокуючи уперед, вони швидко наближалися до реанімації.

Переодягнувшись у білий одяг і натиснувши кнопку дзвінка, увійшли всередину. У світлому приміщенні було багато лікарів, кожен з яких відповідав за окрему ділянку роботи. Всі діяли чітко і злагоджено, наче безвідказні механізми, яким доручили найвідповідальніше завдання.

В центрі кімнати лежав Макс з заплющеними очима без будь-яких ознак життя.

- Швидко адреналін! - голосно сказав міцний високий чоловік.

Впевненими рухами медсестра набрала ліки у шприц і передала лікарю. Він зробив укол і глянув на великий екран комп'ютера. Тоненька пряма лінія, наче ядовита змійка, не змінюючись перетинала екран.

- Серце не реагує! Подвійну дозу! - вигукнув Степан.

Медсестра заметушилася, блискавично виконуючи операції. Зненацька тіло Макса здригнулося і його рука висковзнувши з-під простирадла, заколивалася, наче маятник і завмерла.

- Степане, що робити? - над самим вухом друга прохрипів Дмитро.

- Не зупинятись, - відповів він, пронизуючи його поглядом.

- Контршокер, - почулося одразу. - Вмикайте! Ще раз.

Біла лінія на екрані комп'ютера здригнулась і утворила невеличкий гострий конус, яких з кожною хвилиною ставало все більше...

Розділ 9. ХВОРОБА.

В палаті на другому поверсі, куди привезли Макса, панувала тиша. У велике на всю стіну

вікно обережно заглядало сонце. На гілці розлогого горіха вмостилась зграйка горобців. Цвірінькаючи, птахи перелітали з гілки на гілку, ніяк не втихомирюючись.

- Максиме Петровичу, може води? - тихо запитала медсестра і підійшовши до хворого, зупинилась.

Макс лежав на ліжку з широко відкритими очима і байдуже дивився на білу високу стелю. Жовтувато-бліде обличчя було позбавлене будь-яких емоцій. Скляні невиразні очі не реагували на зовнішній світ. Він був схожий на манекен: нерухомий, мовчазний, бездушний. Нічого не відповідаючи, Макс продовжував дивитись угору.

Цієї миті відчинилися двері і в кімнату увійшли Степан та Дмитро.

- Що наш хворий? - з порогу запитав Степан, погладжуючи борідку.

Медсестра мовчки похитала головою і тяжко зітхнула.

- Яка температура? - глянув на дівчину лікар і швидкими кроками наблизився до Макса.

- Температура нормалізувалась, - відповіла медсестра. - Непокоїть те, що Максим Петрович ні з ким не хоче розмовляти, все мовчить.

- Скільки можна лежати без діла? - бадьоро мовив Дмитро.

- Зовсім розлінився, - усміхнувшись, додав Степан і взяв руку Макса, шукаючи пульс.

- Не хочеш з нами вітатись? Як неввічливо, - удавано-сердито сказав Дмитро, сідаючи поруч на стілець.

Макс відірвав погляд від стелі і глянув на друзів пустими очима. Губи ворухнулись, але жодне слово не прозвучало. Зморщивши лоба, він перевів погляд на вікно і за мить повільно заплющив очі.

Дмитро стривожено подивився на Степана.

- Ще годину він буде під діями препарату, - озвався лікар. - Цей час я контролюватиму його стан. А от що буде потім?.. – додав схвильовано і замовчав.

- Що ти маєш на увазі?

- Складно передбачити, що буде потім, - відповів Степан і встав, склавши на грудях руки. - Я не можу зрозуміти, що це за хвороба. Дуже дивний перебіг.

- А що аналізи? - запитав Дмитро.

- Я ще не отримав результати, але стан Макса мене дуже непокоїть, - мовив Степан. - Зараз я проводжу тестування на визначення вірусів і бактерій. Скоро матиму чітку картину захворювання.

- Пришвидш тестування, нам потрібні результати! - різко сказав Дмитро і підійшов до вікна.

Степан подивився на Макса, який продовжував лежати із заплющеними очима. Здавалося, що ним заволодів глибокий міцний сон.

- Що б не відбувалося, одразу повідомляйте нам, - звернувся Степан до медсестри.

- Добре, - відповіла вона.

Дмитро і Степан обернулися і пішли до виходу.

Макс проходив лікування в окремому корпусі лікарні під наглядом найкращих медиків. Широким подвір'ям ніхто не гуляв, тільки птахи пірнали в траву, щоб потім злетіти на дерева і звідти спостерігати за територією. Праворуч у двадцяти п'яти метрах була розташована біохімічна лабораторія, куди і прямували зараз його найкращі друзі.

Зупинившись перед залізними дверима, Степан натис кнопку дзвінка. За кілька хвилин почулися кроки і двері безшумно відчинилися. Невисокий світловолосий чоловік сорока п'яти років попросив заходити.

- Чим порадуєте, Іване Федоровичу? - одразу запитав Степан, щвидко спустившись сходами у приміщення.

- Навіть не знаю, що сказати, - відповів той. Сів за стіл і перегорнувши декілька сторінок у записнику, насупив брови.

- Починайте з головного, - мовив Степан, не зводячи погляду зі співрозмовника.

- Гаразд, - сказав той і дістав з невеличкого дерев'яного ящика кілька білих листків. - У сечі хворого виявлені білок, еритроцити та дегенеративні клітини епітелію нирок.

- Це погано, - звів брови лікар. - До речі, Іван Федорович - керівник лабораторії. Саме він зараз біохімічними методами визначає причину хвороби Макса.

- Радий знайомству, - сказав Дмитро і потиснув йому руку.

Степан поправив окуляри і одразу попрямував до стола, на якому в штативах були розміщені пробірки з аналізами.

-У Максима Петровича сильно понизився гемоглобін, - говорив далі Іван Федорович. - Ще я зафіксував суттєві зміни у структурі крові.

- Я хочу мати чіткий діагноз, - суворо мовив Степан.

- Сьогодні тестування за всіма методиками будуть завершені. Мені потрібно зовсім мало часу, - була відповідь.

- Довго чекаємо, - різко мовив Дмитро. - У мене є підозри на вірусну інфекцію.

- Я теж про це думав, - сказав Степан, і взявши листки з результатами анілізів, почав уважно їх переглядати. - Але цей вірус починає руйнувати не орган і не систему, а цілий організм. Ми гадаємо, що це початкова стадія хвороби, а насправді Макс у важкому стані.

- Нам потрібна вичерпна інформація, - рішуче сказав Дмитро. - Без всіх аналізів – ми сліпі кошенята.

- Як тільки я завершу тестування, одразу повідомлю, - мовив Іван Федорович.

Цієї миті біля столу загорілася червона лампа і кімнату заповнили короткі пронизливі звуки сирени.

- Макс! - вигукнув Степан і побіг до дверей.

З гучномовця пролунав голос медсестри:

- У Максима Петровича знову росте температура! Почалися різкі болі в ділянці живота! Лікарі вже в палаті!

- Що відбувається? - випалив Дмитро, біжучи слідом.

- Не знаю! Не знаю! - прохрипів у відповідь Степан і підбігши до дверей, щосили штовхнув їх і кулею вилетів на двір.

Літнє вечірнє повітря дихало прохолодою. Вони мчали до головного корпусу, нічого не помічаючи. Перед очима постійно виникало обличчя Макса і тануло, наче марево, залишаючи болісне відчуття тривоги. Знайомі сходи на другий поверх, здавалося, ніколи не закінчаться. Чіпляючись за перила, чоловіки намагалися бігти швидше, але час навмисне уповільнився. Останні метри були найдовшими. Тяжко дихаючи, Дмитро і Степан на мить зупинились перед дверима і штовхнувши їх, забігли всередину.

Над хворим схилились лікарі. Макс стогнав, напружено дивлячись перед собою. Викрикував якісь незрозумілі слова і намагався підвестись.

- Температура сорок градусів, - одразу повідомила медсестра. - З'явився сильний головний біль.

- Негайно - подвійну дозу анальгіну! - вигукнув Степан, миттю опинившись біля Макса. - Перевірте роботу серця! Готуйте капельницю!

Степан рішуче віддавав накази, кожен з яких миттєво виконувався. Медики працювали як єдиний злагоджений механізм безпомилково і чітко.

- Він марить, - прошепотів Дмитро, не зводячи погляду з друга.

Тіло хворого здригалося, обличчя стало блідим, він ловив сухими губами повітря і знесилено стогнав. Раптом його плечі задрижжали, а руки вхопили простирадло. Щоки почервоніли і він тяжко скрикнув.

- Температура?! - вигукнув Степан, звертаючись до медсестри.

- Почала спадати, - миттєво відповіла вона.

- Тепер потрібен морфін! - рішуче сказав лікар, не зводячи погляду з хворого.

- Добре, - мовила медсестра і швидко дістала ліки.

Хвилини минали повільно. Здавалося, що якась незрима сила змінила часові виміри, підкоряючи собі все.

Руки хворого ковзнули на простирадло і завмерли. Тіло перестало здригатися. Макс полегшено зітхнув і торкнувшись язиком сухих потрісканих губ, заплющив очі. Сон, який дарував спокій і відпочинок, поступово заволодів ним.

Степан швидким рухом витер піт з чола і розстібнувши верхній гудзик халата, на повні груди вдихнув повітря. Тримаючи руки в кишенях, він напружено дивився у вікно, і навіть не помітив, що містом заволоділа ніч.

Раптом у палаті задзвонив телефон і медсестра підняла слухавку.

- Так... Є... Зараз покличу, - говорила вона.

- Хто це? - запитав Дмитро.

- Іван Федорович – керівник біохімічної лабораторії, - відповіла медсестра. - Просить вас, Степане Івановичу.

Лікар швидко підійшов до стола і взяв у медсестри телефон.

- Говоріть, я слухаю, - сказав голосно.

- Результати... отримані... Ми... знайшли... причину... захворювання, - зупиняючись на кожному слові і тяжко переводячи подих, говорив Іван Федорович.

- Вам нездоровиться? - запитав Степан.

- Так... Дійсно... Мабуть... - запинаючись, видавив з себе той.

- Говоріть швидше, яка хвороба? - крикнув у слухавку Степан, сердито звівши брови. - Що з вами таке сталося?

- Це... Це... - повторював Іван Федорович. Здавалося, йому коштувало неймовірних зусиль вести розмову.

- Візьміть себе в руки, - сталевим голосом мовив лікар.

- Це - вірус Єбола, - нарешті видихнув Іван Федорович.

- Господи, - тільки й зміг сказати Степан. Слухавка випала з його рук і він повільно опустився на стілець, закривши обличчя руками.

Розділ 10. ВІРУС ЕБОЛА.

Страшна звістка поширилася дуже швидко. Жах і безпорадність охопили людей. Найщасливішими були ті, хто не знав, що криється під назвою: «вірус Ебола». Тепер кожен, хто перебував у лікарні міг стати жертвою одного з найнебезпечніших убивць на Землі.

За годину лікарню оточили військові. З автоматами вони стояли щільною стіною навколо корпусів. Нікого не випускати і не впускати – такий наказ отримали вояки і виконували його беззаперечно.

Ця ніч, здавалося, не закінчиться ніколи. Потужні прожектори, встановлені по всій території, нишпорили в кожному куточку. Машини зі спецодягом, гальмуючи біля воріт, незадоволено ревли, ображаючись, що у них вкрали спокій. Безперервно працювали рації. У вікна виглядали перелякані хворі. Темрява відступила під натиском людського страху, ховаючи свої чорні пасма між будинків.

Медичні працівники, що прибували і прибували на машинах спеціального призначення, були одягнені у білі комбінезони з масками на голові зі шлангами, які наче змії обвивали тіло. Всі вони дихали сумішшю кисню і азоту із балонів, що розміщувалися за спинами. Озброєні військові мали аналогічні комбінезони камуфляжного кольору.

Люди швидко і чітко проводили дезинфекцію, ізолювали приміщення, перекривали вентиляцію. Лікарню поділили на блоки з номерами від одного до п'яти по мірі небезпеки.

Макс, його друзі і персонал, який його обслуговував були у самому небезпечному блоці під номером один, до якого мала доступ тільки одна група спецпризначення, яка після контакту проходила спеціальну чотирирівневу очистку. На першому рівні людина заходила в бокс, що являв собою герметично закриту кімнату із товстими стінами і протягом однієї хвилини під-

давалась дії хімічного газу фтору, який струменем омивав весь спецкомбінезон. Після цього не повинно залишитися нічого живого і навіть неживого, оскільки агресивний фтор руйнує все, з чим стикається. Цегла, азбест, кремній, йод, сірка, деревне вугілля і багато металів вже при звичайній температурі загораються в струмені фтору, а при невеликому нагріванні теж відбувається і з благородними платиновими металами. Тільки окремі речовини можуть витримати дію такого сильного агресора, в якому горить навіть вода. Але для більшої надійності проводяться інші види очистки. В другому боксі проводилась очистка, що полягала в дії жорсткого ультрафіолету. Очі людини захищало товсте темне скло виготовлене за спецтехнологією МНС. Зайшовши в третій бокс починався третій рівень очистки - на комбінезон протягом хвилини по черзі йшов дощ із шести хімічних розчинів по десять секунд кожен. Четвертий рівень - це була камера, де повітря із високим вмістом озону сильним потоком висушувало комбінезон. Після цього очистка була завершена.

Степан і Дмитро мовчки спостерігали за метушнею, що панувала довкола. Особливий давлячий страх виникав, коли люди в комбінезонах швидко переміщалися подвір'ям лікарні. Це було схоже на якусь дивну фантасмагорію. Ще вчора це була звичайна лікарня, а сьогодні ніхто не знав, що буде через півгодини чи годину. Групи спецпризначення керувалися з центру. Друзі розуміли, що навіть Макс із його всемогутнім капіталом за якісь півгодини на шаховій дошці життя перетворився із ферзя у звичайного пішака. Така невизначеність разом із знанням про вірус Ебола викликала у людей тихий, дикий і шалений жах. І чим більше людина знала про хворобу, тим більший жах охоплював її.

- Що тепер? - сталевим голосом запитав Дмитро.

- Боротися, - коротко відповів Степан.

- Боротися?! - крикнув Дмитро. Він почав шалено бігати по кімнаті, перевертаючи стільці і кричати. - Як? Поясни! - Досі не винайдено хімічних сполук, які знищують віруси. Ми навіть грип подолати не можемо. А ми маємо справу із вірусом, який можна назвати королем-вбив-

цею. Навіть СНІД поряд з ним – це дитяча забавка.

Перевернувши в кімнаті все, що можна і нарешті взявши себе в руки, Дмитро зупинився і дивився кудись далеко-далеко. Його стан характеризувало таке поняття, як тунельне бачення. Степан, як лікар із великим стажем, перечекавши напад істерії, тихо сказав:

- Зараз головне – полегшити симптоми хвороби, тобто симптоматичне лікування. І хоча дев'ять чоловік із десяти на другій неділі помирають, одна людина все-таки виживає.

Дмитро почувши спокійний голос Степана заговорив не відриваючи погляд від своєї далекої цілі:

- Цей вірус – невидимка з отруйними щупальцями. Він як розбійник нападає на клітину, ламає її систему керування й сам стає повноправним господарем і в буквальному значенні цього слова включає програму копіювання себе і клітина як навіжена всі свої ресурси витрачає тільки на одне – збільшення кількості вірусу.

- Ти правий, - сказав Степан. - Це здається неможливо, але при даній хворобі інколи утворюються кристалоїди, це означає, що вірус із організму починає кристалізуватися. Імунна система людини програє і як правило кінець один - смерть. Страждання ж людини, мабуть, гірші тільки в пеклі.

Степан замовчав, склавши на грудях руки і тяжко зітхнув.

- Я знаю звідки цей вірус, - мовив Дмитро.

- Африка! - одночасно сказали вони.

- Це подарунок із Конго, - сказав Степан. - Кожен, хто спілкувався з нами, може бути приречений.

Жвавий рух біля лікарні потроху уповільнився. Військові зайняли належні місця і були у бойовій готовності. Блідий круглий місяць завмер високо над містом, пильно спостерігаючи за людьми. Жодна зірка не насмілилася з'явитись на сірому полотні літнього неба.

- Нам потрібно відпочити, - звернувся Степан до Дмитра.

Той мовчки хитнув головою, перевівши погляд на годинник.

- Четверта година ночі, - тихо сказав він.

- Сідай у крісло і спробуй там поспати, - мовив Степан. - Ти – перший. Потім буде моя черга.

- Зайдемо спочатку до Макса, - сказав Дмитро. - Як він там?

- Добре, - поволі відповів Степан і вони пішли до палати Макса.

Жодних звісток про стан здоров'я того за останні кілька годин вони не отримали. Після ізоляції із їх палати до Макса шлях займав декілька хвилин. Нікому із боксу номер один не те, що вийти на вулицю, а навіть відкрити вікно було просто не можливо. Всі шпарини у вікнах були заклеєні білою, наче піна ізолюючою речовиною.

Пройшовши коротким коридором вони увійшли в палату до Макса і попрямували до його ліжка. Він спав, як мале дитя на боці підібгнувши до живота ноги і накрившись по самі вуха.

- Добре, що йому нічого не відомо, - посміхнувся Дмитро і нахилившись, торкнувся лоба хворого.

Несподівано він відчув, як по тілу пробігла приємна тепла хвиля і серце забилося швидше. На долю секунди кімната розчинилася, осяявши все яскравим білим світлом...

- Чому ви зупинились? - раптом пролунав голос, який то наближався, то віддалявся.

Дмитро побачив, що стоїть в маленькій кімнаті з низькою стелею і солом'яною підлогою, а на дерев'яному ліжку марить і стогне хворий. Це була та сама хатина, куди вони з учнем прибули рятувати людину. Він знову дивився на світ очима Парацельса. Двадцяте століття з його знаннями і навичками залишилося в іншому вимірі, наче зімятий і списаний листок паперу, а текст – то було життя Дмитра. Парацельс не міг прочитати той текст, він знав, що були друзі Макс і Степан, що і в тому житті він був хіміком і синтезував ліки, але щось більше згадати йому заважав якийсь тягар, що неначе фільтр відділяв одне життя від другого.

- Сильний жар, - голосно сказав Теофраст. - Вільгельме, тримайте його, - і схопивши відмі-

ряну дозу еліксиру, влив хворому у рота. - Несіть мокру тканину! Поставте йому на голову!

Жінка побігла до маленького столика і схопивши полотенце, намочила у мисці з водою.

- Ось, - простягла його лікарю, переляканими очима слідкуючи за рухами Парацельса і чекаючи від нього тільки одного - дива.

Хвилини минали у напрузі і боротьбі за одужання хворого. Незабаром тіло чоловіка перестало здригатися і він поступово заспокоївся. Дихання стало рівнішим.

- Що з ним? Що? - не в змозі говорити щось виразне, питала жінка заглядаючи лікарю в очі.

- Він буде жити, - відповів Парацельс.

- Дякую вам, дякую, - повторювала жінка, намагаючись схопити лікаря за руку і поцілувати.

- Час іти, - звернувся до неї Вільгельм.

Закривши за собою двері, вони вийшли з хати і вирушили темною вузенькою вулицею додому. Не пройшовши і десяти кроків почули цокання копит і обернувшись, побачили карету, що швидко наближалася до них.

- Стійте! Зачекайте! - кричав кучер і щосили махав руками.

- Скажіть, ви - Парацельс? - благаюче заволав він.

Теофраст і Вільгельм перезирнулись.

- Я – Філіп Ауреол Теофраст Бомбаст фон Гогенгейм, доктор медицини, за найменням Парацельс.

Кучер з божевільними очима міцно тримаючи вожжі несамовито волав:

- В місті - епідемія! Допоможіть! Гинуть люди!

- Вперед! - гукнув Парацельс і миттю вскочив у карету. Наче тінь Вільгельм послідував за вчителем.

Вожжі ляснули об спину коня і карета на шаленій швидкості розчинилася у темряві.

- Чума! Чума! - повторював чоловік, здригаючись від власного голосу.- На вулицях - трупи. До них бояться доторкнутись. Нікого не пускають з міста ! Все оточили! Чоловіки, жінки, діти стогнуть і вмирають у страшних муках!

- Швидше! Жени! - крикнув Парацельс, міцно тримаючись за дерев'яне сидіння і підстрибуючи від швидкого руху.

- Що будемо робити? - озвався Вільгельм.

- Лікувати! Лікувати! - повторював Теофраст. - Всіх не врятуємо, але допоможемо, кому зможемо, якщо не помремо.

Незабаром карета опинилася в самому серці епідемії. Це було страшне незабутнє видовище. Люди лежали на вулицях, прохаючи про допомогу і не в силах підвестись. Кров і бруд були всюди. Вікна будинків дивились на перехожих, наче вовки, готові поглинути кожного, хто тут є. Самі люди стали схожі на звірів. Одні тікали зі страшними криками, інші не пам'ятаючи себе кидалися на перехожих і безумно волали. Їх тіла були вкриті жахливими язвами, темні чорні круги під очима, наче диявольська маска вкривали сповнені страху і страждань обличчя.

Парацельса і Вільгельма відвезли до великого будинку, який слугував лікарнею. З кожним днем хворих ставало все більше. Вони благали про спасіння і їхні крики луною звучали всюди. Боротьба за життя була виснажливою і тяжкою. Люди помирали, залишаючи в серцях вчителя і учня біль і розпач.

- Боже, що це? - піднявши руки до неба, крикнув Теофраст крізь щільну полотняну маску, яку носив не знімаючи. - Я випробував всі ліки, але повністю подолати смерть не можу. - Він зняв рукавиці і кинувши їх у залізний ящик, швидко надів нову пару. Розстібнув гудзик на білому халаті, скорботно зітхнув і показуючи на лабораторію, сказав. - Самі сучасні методи лікування, розроблені мною, речовини виділені з живої природи і синтезовані з царства мінералів зменшують гідру смерті, але не долають повністю. Боже, може я не знаю причину хво-

роби, можливо мої знання – ілюзія. Я хочу спасти всіх, але не можу.

В цей час в одному кінці кімнати, що була відведена під лабораторію, в ретортах і в колбах синтезувалися, готувалися і виділялися чудодійні ліки, які для хворих і лікарів, що допомагали Вільму і Парацельсу здавалися чарівними, адже ложка такої речовини, кинута у чан, долала смерть. Пити хворим давали тільки із одного чану, який був наповнений кип'яченою водою і куди вчитель наказав кинути срібну кружку із невеличкою дозою свого божественного еліксиру. Одяг хворих не спалювали як звичайно, а за наказом Теофраста в другому чані кип'ятили годинами в розчині приготованому Вільгельмом. Після такої обробки цей одяг вже не ніс смерть.

- Двоє хворих, - почув крізь туман Парацельс знайомий голос і відчув, що його трясуть за плече.

- Я їх огляну, - голосно вигукнув він і побачив Степана, який нахилившись тряс його за плече.

- Господи, - простогнав Дмитро, - я знову був Парацельсом, - і його очі запалали дотепер небаченою силою. - Я рятував людей від чуми, це було жахливо... Навкруги сморід і смерть, тисячі людей врятовано, але багато померло. Я виснажливо працював дні і ночі. Я навіть не знаю скільки часу це тривало. У мене немає сил, - сказав Дмитро і голос з кожним словом ставав все тихішим. - Мені потрібно відпочити, - і без сил завалився на ліжко. Через секунду він вже солодко спав в палаті Макса...

Розділ 11. МИШОЛОВКА.

Дмитро повільно відкрив очі і декілька хвилин неначе в забутті дивився на білу стіну. М'язи гули як після тяжкої роботи. Хотілося ще поніжитися в ліжку, щоб до втомленого тіла повернулася втрачена сила.

- З прибуттям, - раптом почув знайомий голос і підвівшись побачив Степана.

- З прибуттям? - здивувався Дмитро.

- Так, у нашу реальність, - відповів лікар і тримаючи руки за спиною, пройшовся кімнатою.

Дмитро відкинув ковдру і сів на ліжку. Він мовчав, напружено пригадуючи останні події.

- Хочеш поговорити про свої видіння? - зупиняючись біля вікна, запитав Степан.

- Хочу, - мовив Дмитро і торкнувшись долонями скронь, зіщурив очі. - У мене таке відчуття, наче я провалююсь у часі - опиняюсь в іншій країні і стаю іншою людиною.

- Парацельсом?

- Теофрастом Бомбастом фон Гогенгеймом, - чітко вимовляючи кожне слово відповів Дмитро. Він звів брови і на високому чолі виникли глибокі зморшки. Напружено дивлячись перед собою, він відновлював в пам'яті образ середньовічного вченого. - Я повернувся саме в ту мить, коли закінчилося моє перше видіння...

Степан уважно спостерігав за другом, терпляче очікуючи на продовження розповіді.

- Я зруйнував часові перешкоди і саме поняття про людську суть! Розумієш? - вигукнув Дмитро і в його очах з'явився шалений блиск.

- Припустимо, що це дійсно так, - спокійно мовив Степан, протираючт хустинкою скельця окуляр. - І що було далі?

- Далі був суцільний жах! - сказав Дмитро і наче звір у клітці почав швидко ходити кімнатою. - Епідемія чуми отруйними щупальцями розїдала тіло міста! - раптом він зупинився біля Степана і схопив себе за голову. - Ні! Спочатку я врятував хворого, який був на межі життя і смерті! Я дав йому еліксир, який синтезував! Так, так! Я навіть відчуваю його солодкувато-терпкий запах! - він вдихнув повітря, відновлюючи забуті відчуття і мимоволі торкаючись язиком губ. - А потім... Потім була епідемія.

Дмитро відвів погляд у бік і почав згадувати кожну мить, кожну деталь, що міг дістати з глибини пам'яті. Він говорив і говорив, відчінивши ворота в невідомість, неначе малював жахливу картину людського буття.

- Я знав, що мені потрібно робити, - пронизливо глянув на друга Дмитро, - які методи лікування застосовувати. Я кип'ятив одяг, давав пити чисту воду, в якій розчиняв чудодійні порошки, що знищували бактерії. Використовував срібні чаші. Це врятувало життя багатьом хворим.

- Ти б їх ще антибіотиком тетрацикліном полікував. Врятував би всіх,- посміхнувся Степан.

- Мені було не до жартів!

- Методи лікування, які ти змалював, тоді не застосовували, а саме поняття «бактерії» виникло на триста років пізніше, - похитав головою Степан. - І хоча Парацельс твій улюблений вчений, він займався здебільшого симптоматичним лікуванням. Крім того, найстрашніша епідемія чуми була значно раніше, ніж жив Парацельс. Це було в 1347 – 1353 роках. Тоді хвороба забрала 25 мільйонів людей, це майже половина населення Європи того часу.

- Що тоді зі мною діється? - запитав Дмитро і склавши на грудях руки, опустив голову.

- Складно визначити, - мовив Степан, приклавши палець до рота, наче хотів застерегти себе від зайвих слів. - Можливо, це наслідок твоїх експериментів. Останній дослід міг коштувати тобі життя, чи не так?

Дмитро похитав головою, погоджуючись.

- Все почалося тоді... Я отримав речовину з невідомими властивостями. Можливо, це сполука пересуває мене у часі. Я все відчуваю, бачу і розумію як тепер. Але знання цього світу залишаються тут, я ніби відчуваю, що потрібно робити, як лікувати, що синтезувати, а чітко пояснити не можу. В тому світі моє друге ім'я – інтуїція.

- Скажу відверто, у мене були підозри на вірус Ебола, - вислухавши, мовив Степан, - але аналіз крові показав, що відхилень немає. Ти – здоровий.

- А ти? - запитав Дмитро, уважно подивившись на нього.

- Я теж... поки що, - відповів Степан.

- І це все, що ти можеш сказати?! - вигукнув Дмитро. - Ми в критичній ситуації і повинні

знайти з неї вихід!

- Я роблю все, що потрібно.

- Цього замало! Що ти робиш?

- Тоді допоможи ти, - різко мовив лікар, зробивши наголос на слові «ти». - Де противірусний препарат, над яким працюєш багато років? Всіх обіцянками годуєш, так? Давай! Потрібен твій препарат! - крикнув Степан.

- Ось як?! - вигукнув Дмитро. - Добре, я накажу перевезти сюди лабораторію. Закінчу синтез і тоді ти побачиш, що це надзвичайна речовина. - Він підбіг до Степана, схопив за плечі і почав трусити.

- Трохи легше, - зойкнув той, звільняючись від великих і дужих рук Дмитра. - Спробуй, можливо у тебе щось вийде, - додав він і подивився на друга поглядом професійного лікаря, що оглядає пацієнта. - Підемо навідаємося до Макса, він вже почуває себе непогано, навіть може з нами поговорити.

- Гаразд, - погодився Дмитро і одразу попрямував до дверей.

У лікарні панувала холодна і давляча тиша. Крізь запінені вікна дивилась безсонна ніч. Звуки кроків, наче цокання годинника, луною віддавалися в приміщенні, відраховуючи хвилини життя кожного, хто опинився тут. Пройшовши коротким коридором, вони швидко дісталися палати.

Макс стояв біля вікна і наче загіпнотизований, спостерігав за тим, що діялося на вулиці.

- Нарешті! - голосно мовив Дмитро як тільки опинився в палаті.

- Що відбувається? - одразу запитав Макс. - Чому така метушня?

- Запобіжні заходи, - коротко відповів Степан.

- Навіщо? - здивовано піднявши брови, подивився на друзів Макс.

- Ти хворий на лихоманку Ебола, є загроза епідемії, - пролунала лаконічна відповідь.

- Поясніть нормально і більш зрозуміло, бо ви мене починаєте дратувати, - незадоволено

звів брови Макс. - Я ще вчора повинен був піти додому, а сьогодні мені повідомляють, що я важко хворий.

- Місто оточене, - сказав Степан. - Ніхто не може ні зайти, ні вийти з нього. Ми відрізані від світу повністю. Ти навіть з дружиною не зможеш зустрітись, будеш говорити тільки по телефону.

- Всі лікарі і обслуговуючий персонал в комбінезонах, а чому ви так вільно ходите? - звернувся до них Макс. - На вас тільки білі халати і пов'язка на роті.

- Ми можемо теж бути вірусоносіями, - мовив Степан. - Можливо, ми хворі, тільки хвороба проявиться пізніше. Мала кількість вірусу в крові не фіксується лабораторними методами.

- Який вихід з ситуації? - запитав Макс і пильно глянув на друзів. - Повинні бути якісь ліки, щоб приборкати хворобу. Якщо ми не маємо потрібних медикаментів, дістанемо їх із-за кордону, я заплачу, не хвилюйтесь.

- Ти дійсно заплачеш, якщо не станеться диво, - змінивши наголос, сказав Степан. - Запам'ятай – вже немає міста, немає бізнесу. Твоє звичне життя залишилося там, за стінами. А ходити по землі тобі ще три-п'ять днів. Ні мільйони, ні мільярди не допоможуть. Ліків немає, тому що противірусних препаратів не-ма-є. А вірус Ебола – це один з найстрашніших вірусів.

Макс схопив телефон і почав швидко набирати номер.

- Безглуздо в нашій ситуації кричати і нервувати, - сталевим голосом сказав Степан. - Ми в мишоловці, і врятувати нас зможе хіба що Бог.

Але Макс не слухав і швидко тиснув на кнопки.

- Куди дзвониш? - запитав Дмитро.

- Своєму фінансовому директору! Нехай дістане лікі де завгодно! Я не вірю, що їх немає!

- Краще нехай він звернеться у похоронне бюро і замовить сервіс на одну чи трьох осіб, - саркастично засміявся Дмитро. - Багато заплати, підемо з шиком!

Розділ 12. ПАСТЕР.

- Ви... Ви... Ви... - повторював Макс, наче зіпсоване радіо і не випускаючи з рук телефонної трубки, несамовито крутив головою.

- Заспокойся, - сталевим голосом мовив Степан і зробив кілька кроків назустріч.

- Не торкайся мене! - зойкнув Макс і кинувши на стіл телефон, відскочив убік.

- Чого стрибаєш, наче заєць? - крикнув Дмитро. - Нікуди тікати, хвороба вже вполювала тебе. Хочеш, дитя цивілізації, я розповім, що з тобою буде далі?

Макс намагався щось відповісти, але слова залишились десь у горлі і він зміг тільки кілька разів відкрити рота, наче риба викинута на берег.

- Незабаром у тебе почнеться нестерпний біль у животі та м'язах, а голова розколюватиметься, - вигукував Дмитро, активно жестикулюючи. - Горло палатиме і ти не зможеш говорити від страждань. Дрібний висип, що покриє тебе з ніг до голови не даватиме спокою. Безперервне криваве блювання і носова кровотеча примусять забути про все. У шоковому стані ти безсило конатимеш, заливши кров'ю всі стіни. Це буде схоже на пекло. А якщо тобі пощастить, або навпаки не пощастить, то ти побачиш як із твого тіла будуть випадати тверді кристали вірусу – кристалоїди. Вірус не тільки вбиватиме тебе, а й буде використовувати як середовище для адської кристалізації. Але колба з людини. Ну як тобі?

- Я не хочу помирати! Не хочу! Чуєте?! - заволав Макс, захлинаючись від власного крику. Він хотів чинити опір, кричати, говорити, але раптом зрозумів, що все це зайве. Друзі праві, зараз він безсилий. Думка про безсилля, про те, що ситуація некерована, паралізувала його внутрішнє я, його єство і волю. Переможений зсередини Макс склав зброю і тихо ледь чутно спитав:

- І що тепер? - Він сів на стілець і схопившись за голову, втопив свій погляд у стіні.

- Попереду - боротьба, - відповів Степан черговою фразою лікаря для випадку, коли немає

шансів на перемогу.

- П'ять, чи десять відсотків заражених можуть одужати, - сказав Дмитро і додав саркастично. - Сильний організм впорається не тільки з ліками, а й з хво-робами.

- Ти мене втішив, - криво усміхнувся Макс. - А щось реальніше не міг би запропонувати?

- Міг би, - миттєво відповів Дмитро і почав швидко ходити приміщенням. - Нехай сьогодні ж перевезуть сюди лабораторію! Замовлю всі необхідні речовини! - вигукував він, запустивши у густе волосся долоні. - Скажу Оксані, щоб передала всі мої лабораторні журнали із нотатками!

Степан мовчки підійшов до робочого стола і повільно опустився на стілець. Кілька секунд він не зводив погляду з блискучого сірого корпусу телефону. Нарешті нахилився уперед і поклавши на трубку долоню, твердо мовив, звертаючись до Макса:

- Негайно дзвони своєму директору. Накажи за кілька годин перевезти лабораторію. Дмитро практично вийшов на фінішну пряму у розробці свого препарату. Йому не вистачило часу, щоб все завершити. Цей проект – єдина надія на перемогу над вірусом.

- Так, звичайно, - заметушився Макс. - Я віддам наказ, щоб перевезли обладнання.

- Я допомагатиму Дмитру, - сказав Степан. - У нас ще є час.

- Небагато! - одразу озвався Дмитро.

- Можливо і я щось зможу зробити? - запитав Макс схвильовано.

Дмитро склав руки на грудях і хитаючи головою відповів:

- Знаєш, в лабораторії немає нічого більш руйнівного ніж активний хімік-початківець.

Макс розвів руками і знявши телефонну трубку, набрав потрібний номер. Почувши протяжні гудки, завмер в очікуванні. Секунди тяглися неймовірно довго, а серце билося настільки швидко, що здавалося ось-ось вискочить із грудей.

- Ало, слухаю, - нарешті пролунав знайомий голос.

Макс почав швидко говорити із своїми підлеглими.

- Чекайте на машини з обладнанням, - сказав він, як тільки поклав трубку.

- Гаразд, - мовив Степан, звівши брови. Потім подивився втомленими очима на друга і додав. - Ти повинен поспати. Медсестра введе снодійне.

- А ви?

- І ми відпочинемо.

Макс слухняно підійшов до ліжка, накрився ковдрою і заплющив очі.

Нескінчена ніч покірно відступала і у вікно обережно заглядало ранкове сонце.

Степан та Дмитро, зачинивши двері палати, швидко йшли коридором, наближаючись до свого боксу. У лікарні панували тиша і недоречний спокій. Їм дуже хотілося хоча б ненадовго стерти з пам'яті останні страшні події і опинитись у полоні сну, але внутрішня напруга не дозволяла це зробити.

Декілька годин промайнули непомітно. Незабаром зателефонував директор Макса, попередивши, що до воріт лікарні наближаються вантажівки з обладнанням. Вони, переодягнувшись у комбінезони, зійшли на перший поверх. Дмитро особисто слідкував за тим, аби все, що потрібно для продовження дослідів перенесли у лабораторію.

- Нарешті я буду працювати далі, - сказав Дмитро, оглядаючи приміщення, заставлене різноманітним хімічним приладдям. Лабораторія зібрана швидко виявилась чудовою! Все було на своїх місцях, як завжди. Складалося враження, що частину будинку просто вирізали і перетягли на другий кінець міста.

- Проглянеш свої нотатки? - запитав Степан, спостерігаючи за ним.

- Вони у мене в голові! - голосно мовив той і задоволено потер руки. - З чого почнемо? - запитав сам у себе і одразу відповів. - Мені потрібно.., - але договорити не встиг. Зненацька схопився за серце і похитнувшись, застогнав. Цієї миті щось зблиснуло у нього перед очима і кімната почала деформуватися, змінюючи розмір і наповнюючись ледь помітними хвилями.

- Води, принесіть води, - почув він дивні голоси і чиїсь руки підняли його.

- Пити, - прошепотів Дмитро сухими губами і розплющивши очі, скрикнув від несподіванки. Він знаходився у просторому світлому приміщенні з високою стелею і великими вікнами. За довгими столами сиділи поважні мужі у мантіях і не зводили з нього поглядів. Попереду у залі було багато людей.

- Пане Пастере, ви зможете продовжити доповідь? - запитав незнайомий чоловік у світлій перуці, наливаючи у склянку воду.

Слово «Пастер», наче спалах блискавки вибухнуло у голові, змінюючи внутрішню сутність. Після вибуху це вже був не Дмитро, а Великий Пастер. Перед присутніми стояв середнього росту чоловік з маленькою борідкою. Зробивши кілька ковтків, він одразу відчув приємну прохолоду і полегшення. Розправив плечі і впевнено подивився у зал. Легкий струм пройшовся тілом, даруючи відчуття причетності до чогось надзвичайно важливого.

- Так, я доповідатиму далі, - нахиливши голову, мовив Пастер і ковзнув поглядом по рядках тексту, написаному гарними літерами на аркуші паперу, що лежав перед ним. Він стояв за кафедрою з міцного дерева, пикрашеною візерунками. На ньому була пишна мантія. У залі панувала тиша.

- Ми Вас слухаємо, - сказав головуючий, нахилившись уперед. - Отже, Ви стверджуєте, що нас оточують невидимі маленькі організми і можете це довести.

- Звичайно, саме вони і викликають хвороби, вони всюди, - була відповідь.

- Чому тоді ми їх не бачимо? - вигукнув хтось із залу. - Якби дійсно так було, то все застеляла б суцільна хмара цих мікробів.

- Вони надзвичайно малі, і неозброєним оком їх неможливо побачити, - одразу відізвався Пастер. - Вивчаючи бродіння, я встановив, що його викликають саме мікроби. При нагріванні до 60°С вони гинуть, і рідина не скисає, а якщо в неї знову потраплять мікроби, тоді скисає. Ці мікроскопічні організми господарюють повсюди, втручаються в наше життя і залишаються при цьому невидимими. - Він говорив рішуче, відкриваючи перед поважною аудиторією

таємниці непізнаного досі світу.

- Відомо, що будь-які хвороби виникають або в самому організмі, або під впливом зіпсованого повітря (міазми). Такої точки зору дотримується медицина, - підвівшись з місця, впевнено говорив високий чоловік в окулярах. - Ви не погоджуєтесь?

- Це помилкова думка, - миттєво відповів Пастер. - Хвороби, які називають заразними, можуть виникати тільки шляхом проникнення в організм мікробів із зовнішнього середовища.

- Якщо всі хвороби викликають бактерії, тоді чому ви не виділили бактерії сказу? - пролунало наступне питання.

- Гадаю тому, що вони менші за звичайні мікроорганізми і наші фільтри їх пропускають, - мовив вчений. - Можливо, бактерії відрізняються одна від іншої як муха від слона. Ми тільки наближаємося до вивчення їх світу. Це перший етап на шляху до ліків, оскільки знання того, що викликає хворобу полегшує пошук ліків від цієї хвороби, - голосно сказав Пастер і раптом схопившись за серце, похитнувся і заплющив від болю очі...

- Господи, знову, - прокричав хтось над самим вухом.

- Де я? - видихнув Пастер і розплющивши очі, побачив обличчя Степана, який схилився над ним.

- Ти в лабораторії, - спокійно мовив лікар, торкаючись його лоба. - Нам треба поговорити.

Розділ 13. БОРОТЬБА ПОЧАЛАСЯ.

- Говори, - одразу звернувся до Степана Дмитро і склавши руки за спиною, почав ходити кімнатою.

- Не миготи перед очима, - голосно мовив Степан, звівши брови.

Дмитро різко повернувся і зупинився наче вкопаний.

- Я теж хворий! - вигукнув він, хапаючи себе за голову. - Вірус «їсть» мене зсередини! Прокрався наче злодій у мою свідомість і звідти почав атакувати!

- Ти знову був Парацельсом? - запитав лікар.

- Ні! Цього разу Пастером і розповідав вченим про світ бактерій!

- Я телефонував психотерапевту і радився з ним відносно твоїх станів, - мовив Степан, уважно дивлячись на нього. - Він припускає, що у тебе дуже сильна перевтома. Це головна причина твоїх мандрів у часі.

- А вірус Ебола?! - зойкнув Дмитро, підскочивши до нього і схопивши за плечі. - Ти хочеш мене заспокоїти казками якогось психотерапевта?

- Ти досі здоровий, - спокійно і рішуче відповів Степан. - Вірусу у крові немає.

- Не розумію тоді... Чому бактерії?.. Пастер винайшов вакцинацію, знайшов шляхи боротьби зі страшними хворобами... - Дмитро говорив сам до себе, намагаючись утворити логічний ланцюжок, який міг би дати ключ до пояснення того, що з ним діється.

- Відпочинок – це єдиний і найкращий порадник на даний момент, - впевнено мовив Степан, сідаючи на стілець. - Я введу тобі снодійне і ти зможеш поспати...

- Ти при своєму розумі! - розгнівано крикнув Дмитро. - Я міг кілька днів підряд не спати, працюючи як раб і почуватись нормально!

- Але ти ні в кого не перевтілювався! - одразу сказав лікар. - Я відповідаю за твоє здоров'я і я наказую!..

- Я не звик підкорятись наказам, - не дослухавши, приглушеним голосом звернувся він до друга. - Тепер послухай мене. Я розумію, що вірус може діяти на організм навіть, якщо він ще не зафіксований у крові. Тому не відкину жодне з припущень. Можливо так починається хвороба, або це діє нова речовина, яку я синтезував. Щодо перевтоми,.. - він замислився, погладжуючи лоба і раптом вигукнув. - Я зрозумів! Це внутрішня підказка! Я постійно думаю про противірусний препарат, от підсвідомість і підказала мені про Пастера! Він занурився у світ бактерій і почав шукати спосіб боротьби зі страшними хворобами, а я повинен подолати віруси!

Зморшки на обличчі Дмитра розгладились, а очі засвітились дивовижним світлом.

- Можливо, можливо, - повторював Степан, постукуючи ручкою по столі. - Пам'ятаєш випадок із хлопчиком, якого покусала скажена собака? Всі лікарі стверджували, що він помре, як і більшість людей...

- Вірно! - вигукнув Дмитро. - Дев'ятирічному Йозефу у 1885 році за проханням його матері Пастер зробив першу прививку від сказу. Лікування закінчилося успішно, хлопчик одужав і повернувся додому до своєї матусі із подарунками від «дяді Луі»!

Степан, подивившись уважно на Дмитра, сказав:

- В кінці 1880 року під час відвідання лікарні Пастер побачив муки дитини, яка помирала від сказу. Вражений, він замислився над тим, як подолати страшну хворобу. Після п'яти років роботи іншого хлопчика вдалося врятувати.

- Так! - озвався Дмитро, хапаючись за спинку стільця і стискаючи її настільки сильно, що жили виступили на його руках. - Пастер запропонував метод прививок від сибірської язви, а потім і від сказу. - Дмитро штовхнув стілець і підбіг до вікна. - Після трьох років досліджень я практично підійшов до вирішення одного з найскладніших питань сучасності! Ось-ось я буду готовий зхрестити зброю із прокляттям людства – вірусами!

- Все може виявитись не так просто, - вимовив Степан.

- Хтось має підібрати ключик до таємної кімнати, де безпечно живуть віруси. Чому б не спробувати зробити це нам? - сказав Дмитро.

Степан з-під лоба глянув на нього і відповів:

- Віруси набагато простіші за бактерії, тому з ними важко впоратись, адже, чим складніший механізм тим його легше зіпсувати.

- Де їх «дім»? - вигукнув Дмитро. - Звідки вони беруться? Без живої клітини – вони ніщо! Але як тільки потрапляють в організм, одразу намагаються стати його господарями! Я б порівняв вірус із записаним DVD - диском. Коли ти тримаєш цей блискучий тоненький диск у

руках, він може згодитись за прикрасу на машину, або за цікаву іграшку для дитини. Але коли він попадає в DVD-ROM працюючого комп'ютера, програма оживає і все починається: інсталяція, нова програма, нові можливості.

- Так і вірус проникає в клітину, щоб заволодіти нею і диктувати свої правила гри, - продовжив думку Степан.

- Вірно, - погодився Дмитро, - він стає єдиним цілим зі складним організмом і починає керувати ним. Біологічні віруси, як і комп'ютерні, мільйонними тиражами копіюють себе, вбиваючи при цьому від перенапруги організм.

Дмитро і Степан стояли біля вікна і спостерігали за тим як повільно піднімається сонячний диск над напівсонним містом.

- Я буду працювати, - сказав Дмитро, поклавши руку на плече другові. - Піди, провідай Макса. Тепер тобі доведеться слідкувати за нами двома. Якщо я знову піду у минуле, то дай мені нашатир, щоб я швидше повернувся і нічого не накоїв у часових вимірах, - пожартував він.

- Краще будь слухняним і чекай мене без пригод, - відповів Степан, глянувши на друга поверх окуляр. - Що зараз робитимеш?

- Поки що підготую один свій синтез.

- В лабораторії хімік не може працювати один, - звівши брови, сказав лікар.

- Ти хочеш мені розповісти про техніку безпеки після контакту з вірусом Ебола, - усміхнувся Дмитро. - Я з нею добре знайомий, навіть на власній шкірі перевірив, що тендітна пані Безпека може боляче покарати за невірність.

- Гаразд, - махнув рукою Степан. - Але будь обережним.

- Добре, - відповів Дмитро і обернувшись до друга спиною, одразу підійшов до шафи з реактивами. Він швидко діставав колби, речовини, пробірки і різні прилади і вправно розносив їх по столах лабораторії.

Степан добре знав: коли цей запальний хімік починав працювати, весь навколишній світ

зникав надовго. Вся увага зосереджувалась на нескінчених сходинках реакцій, що вели від одного синтезу до іншого. Уява помножена на знання, наполегливість і прагнення досягти мети перетворювали звичайну лабораторію у незвіданий і таємний світ, де все підкорялося одній, наділеній безмежною владою, людині. Хіміки єдині з вчених, хто за останні 200-300 років не змінили свого відношення до роботи руками. Як були алхіміками, так і залишилися ними. Просто назву змінили на хімік-органік, хімік-синтетик і інші. Побачивши це перевтілення в алхіміка, Степан попрямував до дверей і тихо вийшов у коридор.

Дмитро тим часом складав свою установку. Колби великі і малі, холодильник Лібіха, різні перехідники, все злилося у один великий багаторукий прилад, в якому прозорі речовини починали булькати, закипати і змінювати колір. Подивившись на свою роботу, Дмитро подумав: «Боротьба починається».

«Чи не забагато ти на себе береш», - почув він голос і обернувся, сподіваючись побачити Степана. У лабораторії не було нікого. Дмитро завмер, притиснувши до грудей холодильник, наче зброю і швидким поглядом мисливця оглянув приміщення. Жодного натяку на чиюсь присутність не було, тільки витяжка гула, наче люта завірюха і від цього такого звичного звуку Дмитру вперше стало ніяково і тілом пробіг легкий холодок...

Розділ 14. РОБОТА ТРИВАЄ.

Дмитро уважно оглянув приміщення, але не помітив нічого дивного. Зітнувши плечима, кинув погляд на двері.

«Чи не причаївся хтось у коридорі і намагається розіграти мене?» - промайнула у голові думка і він швидкими кроками попрямував уперед. Щосили натис на ручку і миттєво виглянув з лабораторії. Його зустріла звична тиша і спокій. У вікно заглядало вранішнє сонце, розкидаючи довкола тепле проміння.

Дмитро незадоволено насупився і махнувши рукою у пустоту, повернувся у лабораторію.

«Звертаю увагу на якісь дурниці, - подумав він, проводячи рукою по лобі, наче хотів негайно стерти всі неприємні емоції. - Мабуть, дійсно перевтомився, тому і причулося невідомо що. - Розправив плечі і додав. - Після такої страшної ночі краще нічому не дивуватися».

Він підійшов до установки, яку тільки-но зібрав, і склавши долоні конусом приклав їх до рота й на мить заплющив очі. Кілька секунд стояв нерухомо, а потім глибоко вдихнув повітря і з силою виштовхнув його, позбавляючись від негативу. Обличчя стало світлим і спокійним, тепер ніщо не могло порушити внутрішню гармонію, яка заволоділа ним.

Дмитро уважно з усіх сторін оглядав лабораторну установку, що складалася із трьохгорлої колби, на якій були закріплені капельна воронка, холодильник Лібіха і механічна мішалка. Літрова колба розміщувалася в масляній бані. Все було на своїх місцях і очікувало заповнення реактивами й розчинниками. Він зняв капельну воронку і замінив її звичайною воронкою, у яку почав по черзі додавати необхідні реактиви. У жерлі колби поступово зникали жовті, білі та інші речовини. Останнім з реагентів Дмитро додав ацетат натрію. Тепер залишилося залити льодяну оцтову кислоту, що і було одразу зроблено.

Перед запуском системи він вирішив ще раз переконатися у надійності всіх її складових частин: тонкими пальцями перевірив чи міцно тримається шланг, що з'єднує водопровідний кран з холодильником Лібіха, чи добре закріплена капельна воронка. Задоволений виконаною роботою, Дмитро почав акуратно повертати кнопку, що регулює швидкість обертання механічної мішалки. Рідина у колбі збурилася і одразу швидко закрутилася. Реактиви розчинялися, забарвлюючи консистенцію у жовтий колір.

Після того як обертання вийшло на потрібний режим, з капельної воронки Дмитро обережно почав прикапувати прозорий розчин. Каплі падали в колбу на мить забарвлюючи місце дотику до рідини у темно-червоний колір, але перемішування захоплювало їх у вир і темне забарвлення швидко зникало.

Термометр показував температуру реакції у 30°С. Електрична плитка підтримувала темпе-

ратуру постійною, оскільки реакція йшла із поглинанням тепла. Треба було чітко слідкувати, щоб прикапування не було надто швидким і температура реакції не понизилась. Надівши захисні окуляри Дмитро уважно дивився на термометр і на каплі, що падали у розчин.

- Я вже повернувся, - раптом пролунав за спиною голос Степана.

- Добре, - мовив Дмитро у відповідь, обернувшись до нього. - Як Макс?

- Спить.

- Щось довго.

- Я йому дав гарне снодійне.

Під час розмови Дмитро стояв спиною до приладу і не бачив, що перемішування зупинилося і температура реакції почала падати, оскільки прикапування продовжувалося. Над реакційною сумішшю утворився білий дим, який повільно піднімався над холодильником і заповнював колбу.

Степан миттєво схопив Дмитра за халат і показуючи рукою на дивне перетворення у колбі вигукнув:

- Що там відбувається?

- Де? - одразу зреагував Дмитро, обернувшись до колби.

На його очах розчин, що не перемішувався, почав замерзати і вже за долю секунди це була тверда кристалічна маса.

- Негайно збільшуємо нагрівання! - вигукнув він і підняв температуру. Одночасно рукою намагався повернути механічну мішалку. Термометр показував температуру 8°С. Після збільшення нагрівання температура поповзла уверх: 10°С, 15°С, 18°С. При 18°С осад почав розчинятися і Дмитро запустив перемішування.

- Слухай мене уважно, - звернувся він до Степана, пронизуючи його палаючим поглядом. - Твоє місце зараз – он там на стільці. І більше мене не відволікай!

- Я не хотів... - почав виправдовуватись той.

- Мовчи і роби як я сказав , - голосно наказав Дмитро, перервавши друга. - Якщо б я не встиг виправити температурний режим реакції, дослід би не вдався і наші шанси упали б до нуля! Розумієш? Адже вихідні речовини наробляються тиждень.

- Поясни, що сталося? - спокійно запитав Степан.

- В цій реакції циклізації використовується льодова оцтова кислота, - говорив Дмитро, активно жестикулюючи. - При 17°С вона переходить у твердий стан, який дійсно нагадує льод. Реакція протікає з поглинанням тепла. Перемішування зупинилося, температурний режим реакції став неоднорідним і температура почала падати, реакційна маса замерзла. Якби я швидко не виправив ситуацію, все було б втрачено.

Степан здивовано глянув на Дмитра:

- Ти хочеш сказати, що оцтова кислота замерзає при 17°С?

- Саме так, - відповів Дмитро.

- А якже оцет, що продається у магазинах? - запитав Степан.

- Це сильно розведений водний розчин 4-7%. Тому він буде замерзати приблизно біля 0°С. До речі, чиста оцтова кислота досить агресивна, тому поводитись з нею потрібно обережно, щоб не попала на тіло.

- Це дуже дивно, - мовив Степан.

Дмитро махнув рукою, даючи зрозуміти, що подальші дискусії він не вестиме, оскільки зараз повинен концентруватися на речах більш важливих. Звівши брови, він голосно мовив:

- План дій такий! Я ще годину прикапую розчин амінотриазолу з капельної воронки, потім піднімаю температуру до 100°С і витримую 4 години. Після цього охолоджую до кімнатної температури і буду виділяти синтезований гетероцикл. Якщо все буде нормально, через три-чотири години після охолодження я матиму вихідну речовину для синтезу чудодійного препарату «А-1000».

Степан кивнув головою і звернувся до друга, показуючи на робочий стіл біля вікна:

- Я сяду ось там і заважати тобі не буду.

- Домовились, - погодився Дмитро і одразу попрямував до своєї реакції.

За роботою час минав непомітно. Дмитро поринув у звичний для себе світ перетворень, де все підкорялося його діям, волі і планам й захоплено чаклував над синтезом вихідної сполуки.

«Ще кілька годин очікування і я матиму результат,» - міркував Дмитро, слідкуючи поглядом за тим як у розчин повільно пірнали сріблясті краплі, на мить залишаючи на його поверхні легеньки хвильки і зникаючи.

Тим часом Степан дещо занотовував у записник. Відклавши ручку він подивився на годинник і поставив в кінці речення крапку. Відсунувши стілець, підвівся і кілька разів кашлянув, щоб привернути до себе увагу. Та Дмитро навіть не обернувся.

«Зараз заважати йому не слід, - подумав він, - все одно цей хімік нічого не баче і не чує».

Він взяв записник і тихо пішов до дверей.

Розділ 15. НА ВІСТРІ БРИТВИ.

В лабораторії панувала тиша. Дмитро відкинувшись на спинку стільця сидів за столом і зосереджено дивився перед собою. Виділення речовини завершилося успішно. Після чотирьохгодинного нагрівання при 100°С реакційна суміш була охолоджена до кімнатної температури і випав гарний жовтий осад. Залишалося відфільтрувати і висушити у вакуумі. Це зайняло менше години. І ось на гладкій дерев'яній поверхні стояла колба з 200 грамами кристалічної речовини.

«Початок зроблено, - промайнула в голові думка. - Залишається ще одна сходинка».

Він підвівся і повільно пішов до витяжки, де ще годину тому вирувало хімічне життя сполук, які проходячи розроблений ним ланцюжок перетворень повинні були з'єднатися в одне ціле і на виході дати необхідний довгоочікуваний продукт. Дмитро відклав використане об-

ладнання у мийку і взяв чистий холодильник, півлітрову колбу та масляну баню.

На лобі з'явилося кілька крапель поту і він одразу витер їх рукавом халату. На дворі почувся пронизливий гуркіт моторів і він вирішив подивитись, що там діється. Підійшов до вікна і побачив як декілька вантажівок в'їхали на територію лікарні. Одразу біля них заметушилися люди у комбінезонах і почали швидко діставати нову партію захисного обладнання та речей. Крізь високий забор було добре видно потужні машини, які оточили заклад відгородивши «полонених» страшної хвороби від іншого світу.

По тілу пробіг неприємний холодок і йому захотілося надіти щось тепле.

«Прохолодно», - подумав і міцно схрестивши на грудях руки весь напружився, намагаючись таким чином зігрітись. Але у відповідь його охопила неприємна хвиля загальної слабкості. Зненацька запекли очі і у вухах з'явився шум.

«Мене морозить. Невже застудився? - незадоволено мовив Дмитро. - Тільки цього не вистачало».

Одразу приклав долоню до лоба і відчув сильний жар.

«Потрібен «Анальгін», - промайнула думка і він швидко пішов до аптечки. Дістав таблетки і схопивши з упаковки одну закинув до рота, запиваючи водою. Голова все гуділа і дуже хотілося лягти в ліжко та поспати.

Цієї миті задзвонив телефон.

- Слухаю, - сказав Дмитро, притискаючи трубку до вуха.

- Ало! Ало! Максу погано! Він помирає! - почулося на другому кінці дроту.

Наче підкинутий невидимою силою, Дмитро скочив на ноги і голосно закричав:

- Що з ним?

- Почалася остання стадія хвороби! - волав у відповідь Степан. - Тут кояться жахливі речі! Відбувається все, чим ми лякали Макса! Всі стіни залиті кров'ю. Я тримаю його на межі життя і смерті! Негайно потрібен твій препарат!

- Препарат ще не синтезований! - вигукнув Дмитро у трубку.

- Як «не синтезований»! Ти розумієш, що говориш?! Він довго не протягне на ліках, які я застосовую! Тут потрібно диво! Ти казав, що диво буде!

- Я вже на фінішній прямій, - миттєво відповів Дмитро. - Потрібна ще одна стадія.

- Так зроби цю стадію! Скільки це забере часу? - запитав Степан.

- На синтез мені потрібно дев'ять годин, - була відповідь.

- Ти що здурів! - заволав Степан. - Він може померти! Пришвидш реакцію – ти ж хімік! Зроби це за дві-три години!

- А ти можеш зробити так, щоб жінка замість дев'яти місяців виносила дитину за два-три місяці – ти ж лікар?!

- Добре, дій якомога швидше і телефонуй мені, - відповів Степан.

- Будь поруч з Максом, - вигукнув Дмитро. - Я дам собі раду. Як тільки отримаю препарат, одразу тобі повідомлю. Все! - і першим поклав слухавку.

Серце несамовито билося у грудях і болісно пульсуючи стискалася голова. Дмитро миттєво подивився на витяжку і у нього одразу з'явився план подальшої роботи. Погляд став зосередженим, кожен крок, кожна дія виникала перед очима. Він наблизився до витяжної шафи і взявся до справи. За лічені секунди закріпив півлітрову колбу на штативі. Незабаром на її дно впало 200 грам жовтого осаду. До половини заповнив колбу отруйним сухим метанолом і додав відважену порцію поташу. Після цього опустив колбу у масляну баню розміщену на магнітній мішалці і включив перемішування. Тефлоновий еліпсоїд почав швидко обертатися, перемішуючи дану консистенцію. Тепер за-лишалося до утвореної темно-коричневої суміші додати останній реагент: сльозоточивий бензилхлорид, що і було одразу зроблено. Впевненими рухами Дмитро надів на колбу холодильник і закриваючи систему від вологи повітря прикріпив до нього хлоркальцієву трубку. Тепер можна включати нагрівання.

Він добре знав, що до того поки почнеться рівномірне кипіння пройде приблизно півгоди-

ни, а потім температуру потрібно підтримувати 8-9 годин. І тільки після такої довгої процедури, затративши ще одну годину на виділення, можна отримати 100 грам білого кристалічного порошку.

Тепер залишалося чекати і уважно слідкувати за протіканням реакції. Дмитро підійшов до стола і сів на стілець. Було 18 годин 30 хвилин. Він не зводив погляду з колби і несподівано відчув як тілом пробіг льодяний холод і сильно заболіла голова. Кімната попливла перед очима...

- Що зі мною? - тихо прошепотів Дмитро і відкривши очі, побачив білу стелю. Зненацька пекучий біль проник у самий мозок. Світло від електричних ламп було настільки яскравим, що захотілося закритися від нього і знову поринути у полон забуття.

Дмитро спробував підвестись, але це було не так просто. Тіло відмовляло слухатися свого господаря.

- Де я? - ледь чутно мовив він, намагаючись роздивитись довкола. Слабкими пальцями провів біля себе і тільки тепер зрозумів, що лежить на підлозі лабораторії. Перевів погляд на стінний годинник. Стрілка наближалася до цифри 2.

- Як же моя реакція? Вже дві години ночі! - подумав він.

Зібравши залишки сил встав і перемагаючи слабкість повільно крок за кроком попрямував до установки. Зупинившись поруч побачив як по стінках холодильника рівномірно стікають маленькі блискучі крапельки метанолу.

- Господи, я ж міг загубити реакцію! - промайнуло в голові і йому стало не по собі. - Температурний режим витримано, це головне! Тепер залишається виділити препарат А-1000.

Провів язиком по сухих губах і через силу ковтнув слину. Голова палала від жару. Важко дихаючи, пішов до аптечки і випивши дві пігулки «Парацетамолу» сів на стілець, щоб перепочити. Незабаром йому стало краще, роботу можна продовжувати далі.

Дмитро повернувся до витяжки і почав розбирати синтез. Після охолодження колби до кім-

натної температури, осад був швидко відфільтрований. Він задоволено віджав його від рідини, знаючи, що даний осад - це суміш препарату А-1000 та неорганічних солей. Для того, щоб позбавитись неорганіки промив водою. На очах на великому фільтрі осад зменшився наполовину. Ще одна порція води довершила справу. Взявши бутиль, в якому знаходився звичайний етиловий спирт, він почав щедро промивати ним препарат. Шум водоструйного насосу був акомпониментом до цього дійства. Кожна порція спирту, яка заливала осад на фільтрі за декілька секунд зникала у прийомнику. Після останньої процедури Дмитро як і тисячі разів до цього, промив осад ефіром.

- Тепер, - подумав він, - залишилося перенести осад у колбу і висушити у вакуумі...

- Дмитро! Дмитро! Отямся! - кричав Степан і щосили тряс лежачого друга за плечі.

- Я...Я... втратив свідомість, - прошепотів Дмитро, приходячи до тями.

- Де препарат?! Макс помирає! - заволав Степан.

- Скільки зараз годин? - неслухняними губами мовив Дмитро.

- Три години ночі!

- Я пролежав тут годину. Поможи... - прохрипів і тримаючись за руку друга встав. - Ось тут... тут препарат... Я отримав його... - і показав на фільтр, в якому знаходились сніжно білі кристали. Дмитро побачив, що він не від'єднав установку від працюючого насосу і це зберегло годину роботи, адже працюючий насос легко висушив осад від ефіру.

- Це препарат? Ти впевнений? - недовірливо подивився на Дмитра Степан. - Май на увазі більше чекати не можна. Якщо ми не допоможемо Максу протягом 20 хвилин, він помре.

Але останніх слів Дмитро не чув. Він важко впав на підлогу, знову втрачаючи свідомість. Степан кинувся до друга і одразу почав його оглядати. Перевірив пульс і припіднявши повіки подивився в очі.

- Це вірус, - блискавкою промайнула думка. - Дмитро був хворий і тільки зараз біда дала про себе знати. Ось чому у нього були видіння. Ось справжня причина перевтілень... А у Ма-

кса хвороба протікала класично...

Швидко піднявшись від непритомного Дмитра він підбіг до телефону і викликав на допомогу лікарів. За мить опинившись біля витяжки, швидко зібрав препарат у хімічний стакан і помчав до виходу...

Розділ 16. ПОДВИГ.

Безлюдний напівтемний коридор з блимаючими лампами на стінах був схожий на тунель у потойбічний світ, де жила невідомість, темрява і забуття. Степан швидко біг уперед, щоб потрапити в самісіньке серце мороку. Кроки гучно лунали у пустоті, відбиваючи кожну мить залишків надії. У руках міцно стискав препарат А-1000, отриманий Дмитром.

«Тільки б встигнути... встигнути... встигнути», - набатом відбивалося у його голові і він дбайливо, наче найцінніший у світі скарб притискав до грудей цєй єдиний порятунок.

Тяжко дихаючи з червоним від напруги обличчям мчав коридором. З кожним кроком сил ставало все менше, втома уповільнювала час і рух, і шаленіючи від боротьби за кожну секунду Степан вперто долав відстань до палати, де боролися за життя Макса.

Двері відчинилися, демонструючи моторошну картину. В кімнаті знаходилося четверо лікарів у захисних комбінезонах та масках. Макс лежав під спрутом прозорих трубок. На перекошеному обличчі відбилися жахливі страждання. Він стогнав і хрипів одночасно. Іноді заходився сухим кашлем, при якому здавалося, що груди розриває. Тіло почали вкривати червоні плями. На підлозі і стінах були сліди крові.

«Вірусна акула хоче забрати ще одне життя, - подумав Степан. - Червоні плями - це початок останньої стадії хвороби. Тіло починає помирати».

Раптом Макс став жадібно ковтати повітря, як риба викинута на берег. Плечі задрижжали, м'язи спружинились, а руки щипцями вп'ялися у простирадло. Щоки стали синього кольору і сіпнувши головою, він сплюнув на підлогу кров'ю.

Міцно стискаючи у руках хімічний стакан із рятівним препаратом, Степан підбіг до скляної шафи, де зберігалися медикаменти. Відважив на електронних вагах три грама речовини і метким рухом пересипав у невеличку колбу. За кілька секунд туди ж налив дев'яносто мілілітрів води. Схопивши колбу, кілька разів струсив її і одразу утворилася сніжно-біла суспензія.

«Препарат не розчинився у воді! Як же я введу його Максу у вену?» - з жахом і відчаєм подумав Степан, завмерши на місці.

Хвиля розгубленості прокотилася тілом, кидаючи у лютий жар. Він обернувся до Макса і побачив, як друг здригається на ліжку, божевільно блукаючи поглядом по стінах.

«Згадав! - за долі секунди виникла рятівна підказка. - Дмитро приготував спеціальний розчин, який переводить препарат у водорозчинну форму! Він тут!»

Степан кинувся до шафи з медикаментами і почав автоматично переставляти ліки на поличках. Жовті, білі, сірі пляшки з кристалами та сумішами мерехтіли перед очима плутаючись і заважаючи пошуку. Він розштовхував їх в такт ударам серця, яке рвучко билося у грудях, готове вистрибнути від кожного звуку.

- Ось, знайшов! - вигукнув переможно і схопив синю пляшку.

Цієї миті Макс застогнав, наче звір, якого смертельно ранили на полюванні.

Степан швидко відміряв десять мілілітрів розчину і додавши у колбу, круговими рухами перемішав суміш. Суспензія почала змінюватися на очах і вже за декілька секунд це був гарний прозорий як сльоза розчин.

Він схопив шприц на десять мілілітрів і набрав тільки-но приготовлені ліки.

«Кілька місяців тому ми з Дмитром перевіряли дію А-1000 на мишах і все пройшло успішно, - зупинившись, подумав Степан. - Тестування підтвердило, що він не токсичний, побічних ефектів не виявлено... Але зараз я вперше введу цей противірусний препарат людині... Якщо не спрацює?» - від цих слів перехопило подих.

- Швидше! Робіть що-небудь! - пролунав пронизливий крик.

Макс захрипів, жахливо перевертаючи очі.

«Виходу немає», - промайнуло у голові Степана.

Залишивши сумніви, він побіг до друга.

- Від'єднайте капельницю! - голосно крикнув лікарям.

Миттєво двоє людей нахилилися над безпомічним тілом і вправними рухами зірвали систему.

- Підготуйте хворого до ін'єкції! - віддав наступний наказ.

І вже за мить Степан голкою шприца розірвав стінку вени, вриваючись в сокровенне русло організма. Повільно, щоб не спричинити побічних ефектів, він почав вичавлювати живу воду в безмежний океан, яким заволоділи мільйони і мільярди маленьких вірусів-убивць. По мірі того як шприц порожнів, напруга зростала і ось голка вже покинула організм. Серце Степана голосно калатало у грудях, на скронях завмерли кілька крапель поту і наче сльози потекли по щоках.

В цей час Макс напружився і затрясся, як від розрядів струму. Широко відкривши шалені очі, щосили стиснув кулаки, застогнав і раптом розслабився, наче за нього заступився сам архангел Гавріїл із небесним воїнством.

«Діє...»- прошепотів сухими губами Степан і втомлені очі засяяли щастям, а на щоках з'явилися справжні сльози.

Макс рівномірно дихаючи на очах у присутніх повернувся на бік і солодко засопів, змінивши забуття на сон. Люди у комбінезонах, наче космонавти на Марсі, почали обніматися і вітати один одного. Степан наблизився до Макса і обережно взявши його руку почав перевіряти пульс, торкнувся лоба і нахилившись прислухався до дихання. Задоволений відійшов і звернувся до медиків:

- Уважно стежте за його станом. Про будь-які зміни негайно повідомляйте. А тепер я допоможу Дмитру.

Схопивши колбу з розчином препарату А-1000, швидко майнув у коридор. Рвучким кроком йшов уперед нічого не помічаючи довкола. Тільки одна думка не давала спокою: «Отямився чи ні? Чому немає жодної звістки?»

Діставшись лабораторії щосили штовхнув двері і побачив Дмитра і двох лікарів, що наче бджоли порались біля нього сповиті спецодягом.

Миттю опинившись поруч з хворим, схопив його руку і запитав:

- Як він?

- Погано, - була відповідь. - Досі непритомний. Зробили всі стандартні процедури, уколи, але нічого не допомагає.

Підвівшись, Степан подивився на лікарів і віддав наказ:

- Перетужіть руку, будемо вводити препарат.

Опинившись біля столу, поставив на нього колбу і розпакувавши шприц, набрав ліки. Через декілька секунд препарат А-1000 рятував свого творця.

Після ін'єкції лікарі не зводили поглядів з Дмитра і очікували знаку, але нічого не сталося, він як і раніше непорушно лежав на підлозі. Кожна секунда здавалася вічністю. Пройшла хвилини, друга – змін не було, але всі як вкопані стояли і дивилися.

Раптом повіки здригнулися і Дмитро вдихнувши повітря, відкрив очі.

- Молодець, - прошепотів Степан з неймовірним полегшенням.

- Макс... - тяжко промовив Дмитро.

- Все добре, добре. Твій препарат діє.

- А що зі мною? - він перевів погляд на друга, знесилено звівши брови.

- Ти теж був хворий, - відповів Степан. - Я тільки що зробив укол і ось вірус відступив.

- Амінь, - пожартував Дмитро.

Він одразу відчув як приємне тепло за долі секунди розлилося тілом, проникаючи у кожну клітину. Захотілося сісти і перебувати у блаженному спокої. Втома і напруга кудись зникали,

забираючи із собою хвилювання останнього дня. Голова ставала світлішою і знову поверталися сили.

Степан простягнув другові руку і Дмитро спершись на неї встав з підлоги.

Розділ 17. ПІДСУМОК.

В лабораторії, де кілька годин тому від страшної хвороби було врятовано ще одне життя, залишилося тільки двоє людей. Степан швидким почерком щось занотовував у записник. Дмитро непорушно стояв посеред кімнати. Склавши руки на грудях і розправивши плечі, пильно дивився на хімічну установку, де отримав противірусний препарат. Цієї миті він був схожий на билинного богатиря, який після вдалої битви з гордістю оглядав місце бойових дій.

- Отже, я працював не даремно, - мовив тихо і вперше за останні дні посміхнувся.

- Ти відтяв отруйні щупальця вірусу, - озвався Степан і повільними кроками підійшов до вікна.

- Багато є хворих? - одразу запитав Дмитро.

- Ще не відомо, - була відповідь. - Після облоги міста медики виявляли людей, які контактували з нами і їх теж ізолювали.

- Тепер можна заспокоїтись, оскільки кожен з них отримає ліки і одужає.

- Проблема лише в тому, щоб наробити необхідну кількість препарату.

- До речі, - Дмитро перевів здивований погляд на друга, - як тобі вдалося вийти сухим з води?

- Можливо, я теж був хворий, - відповів Степан. - Тільки інкубаційний період у мене, мабуть, більший, ніж у вас з Максом. Організм сильніший, міцніший імунітет. Я ж лікар, чому тут дивуватися.

Дмитро зітнув плечима і недовірливо подивився на нього.

- В науці є гіпотеза, що рецептори через які вірус Ебола потрапляє в організм блокує фолієва кислота, - додав Степан. - А я люблю петрушку, шпинат, горіхи, зелений горошок, сир, печінку...

- Досить, можеш не продовжувати, я зрозумів, - Дмитро похитав головою і саркастично посміхнувся. - Після твоєї петрушки зі шпинатом мені пригадався один анекдот.

- Який?

- У довгожителя журналісти запитали, як йому вдається так гарно виглядати? Він почав перераховувати складові: не пив, не курив, займався спортом, не залицявся до жінок. Цей словесний потік раптом зупинили чиїсь крики. Кореспондент поцікавився: «Що там таке?» Моложавий дідусь незадоволено пояснив: «Це мій старший брат знову влаштував п'янку з дівчатами». Так от.

- Не віриш мені? - звів брови Степан.

- При масованій атаці вірусу на організм, організм завжди програє, - відповів Дмитро. - Ти краще б не теорії читав, а вколов собі А-1000.

- Дякую за пораду, але я це вже зробив. Між іншим, тобі з Максом я ще протягом трьох днів буду вводити препарат.

Раптом почулася мелодія мобільного. Діставши телефон з кишені, Степан одразу приклав до вуха.

- Макс? - стривожено глянув на нього Дмитро.

- Так, - озвався Степан і кілька секунд мовчки слухав голос співрозмовника.

- Що трапилось? - запитав схвильовано Дмитро.

- Все гаразд, - озвався той, вимкнувши апарат. - Він встав після сну і страшенно хоче нас ба-чити.

- Чого ж ми зволікаємо? - вигукнув Дмитро і потягнув його до дверей.

Широкий коридор, що вів до палати Макса тепер здавався просторим і привітним. Враніш-

нє сонце щиро кидало у вікно яскраве проміння і від цього ставало тепло і радісно на душі. Друзі мчали вперед, наче у них за спиною виросли крила. Нарешті діставшись заповітних дверей вихорем увірвалися всередину.

Макс сидів на ліжку підставивши під спину подушку. На блідому обличчі сяяла щаслива посмішка.

- З другим народженням, - мовив Дмитро першим опинившись біля нього.

- Дякую, - була відповідь і двоє чоловіків обійнялись.

- Як ти себе почуваєш? - суворо запитав Степан і взявши стілець сів поруч з ліжком хворого. За мить він перетворився на вимогливого медика. Одразу взяв руку і почав рахувати пульс, заглядати в очі.

- Чудово, - радісно відповів Макс. - Як вам вдалося підняти мене на ноги? Я думав - настав гаплик.

- Дякуй Дмитру, - сказав Степан. - Він встиг синтезувати свій препарат, який вас і врятував.

- Дмитро також захворів? - здивувався Макс.

- Так. Але його мучили видіння, - відповів Степан. - Це було зумовлено нетиповим перебігом хвороби. Організм тримався до останнього, але потім фортеця впала.

- Не треба згадувати перевтілення, - незадоволено сказав похмурий Дмитро.

- Я тобі як лікар гарантую, що вони - прояв хвороби.

- Виходить, проект завершився вдало. Тоді твій препарат – золота жила, - вигукнув Макс задоволено. - Купляємо хімічний завод і розпочинаємо виробництво противірусних ліків. Дослідження окупляться сторицею.

- Тільки-но він був однією ногою в могилі, - похитав головою Степан, - а тепер знову думає про прибуток.

- А що тут поганого?- усміхнувся Макс. - І людям допоможемо, і себе не образимо. Крім того я візьму невеличку частку, лише двадцять відсотків від рентабельності. Все, вирішено!

Фінансую новий проект!

- Хоч щось хороше зробиш в житті, - відповів суворо Дмитро.

- Дуже добре, - озвався Степан, дивлячись крізь окуляри. - А-1000 потрібно синтезувати якомога більше.

- Хіба це проблема? - здивувався Макс. - Тим більше у нас відкриваються такі перспективи: будемо виробляти принципово нові ліки. Я вам гарантую найкращу в світі лабораторію, або взагалі інститут. Працюйте і давайте результати.

- Це ж революція в медицині! Ліки від вірусів, які безжально знущались над людством століттями знайдено! Уявляєш, яка це сенсація? - сказав Степан.

- Пам'ятаєш, - запитав Дмитро, - як колись ти дорікав мені за відсутність результатів?

- Вибач, був неправий, - мовив Макс. - Твоя наука – вельми специфічна справа і результати дуже важко передбачити, я не звик так працювати. Але все позаду, це головне.

- Як добре, що ми перемогли, - сказав Степан. Зняв окуляри і протираючи їх хустинкою замислився.

- Що трапилось? - помітивши зміну настрою запитав Дмитро.

- Ми забули про пророцтва вождя племені Леко, - була відповідь. - Здається він «бачив» смерть Макса.

- Дійсно, він говорив, що після зустрічі з демоном Макс помре, - згадав Дмитро подорож до Африки. - Так могло і статися, якби не А-1000.

- Старий виявився правий, - несподівано мовив Макс. Підвівся з ліжка і пильно дивився на друзів. - Помер відомий бізнесмен і народилася інша людина.

- Нічого, ми ще розберемося з вірусами, - посміхнувся Дмитро.

Розділ 18. НОВА ДОРОГА.

- От чорт! - крикнув Дмитро і жбурнув колбу об стіну. - Знову нічого не виходить!

Скло розлетілося і розсипалося по підлозі, а над уламками утворилася жовто-сіра хмаринка. Завмерши у повітрі, заколивалась і за лічені секунди розчинилася.

- Щоб це все пропало! - грюкнув кулаком по столі і різким жестом змів на підлогу наготовлений для дослідів посуд.

- Не нищ обладнання, - раптом почувся скрипучий голос.

Дмитро миттєво обернувся, але нікого не побачив, у величезній лабораторії він був сам.

- Візьми себе в руки, - почулося знову і чужі слова наче колючки вп'ялися в голову.

Він не міг зробити жодного кроку, тільки затамувавши подих дивився перед собою безумними очима. Серце билося настільки сильно, що здавалося ось-ось вискочить із грудей. Але ніякого натяку на чиюсь присутність не було. Сонце як і хвилину тому грайливо заглядало у вікно, кидаючи довкола блискуче проміння.

Дмитро обережно перевів погляд на двері. «Чому я так злякався? - промайнуло блискавкою. - Можливо це просто розіграш. Я зараз вийду у коридор і виявиться, що там стоять і посміюються Степан з Максом». У такт власним думкам повільно наближався до дверей. Схопивши залізну ручку міцною долонею, щосили натис на неї і потягнув до себе. Почулося знайоме скрипіння і одразу, наче раптова злива, в приміщення увірвалася шалена тиша, заповнюючи кожен куточок.

«Нікого», - прошепотів він, вибігши у коридор і оглядаючись на всі боки. Витер рукою піт з лоба і розстібнув гудзик на сорочці. Подивився крізь відчинені двері в лабораторію і струшуючи з себе невидимі пилинки, наче позбавляючись непотрібних емоцій, швидкими кроками повернувся назад.

«Які ж дурниці, - подумав, намагаючись заспокоїтись. - Мабуть, перенапружився».

На мить зупинився і мимоволі прислухався. Йому зовсім не хотілося почути ще якісь голоси, але обережна свідомість відтепер була напоготові. Кілька секунд він напружено чекав сам не знаючи чого.

- Як справи? - несподівано пролунав знайомий голос.

Дмитро здригнувся і автоматично обернувшись побачив Степана, який заходив в лабораторію.

- Це ти? - здивовано підняв брови Дмитро і зітхнув з полегшенням.

- Що трапилось? - запитав друг побачивши розбите скло на підлозі. - Чому тут все розкидано?

- Мені щось почулося... Хтось говорив зі мною... Невідомий... - він відповідав уривчастими реченнями, одразу пригадуючи неприємні хвилини.

- А чого ти чекав? - озвався Степан, криво усміхаючись. - Вже цілий рік працюєш як раб на плантаціях і думаєш, що все буде добре. Це ж не плантація, а все-таки хімія. Подивись, який став - змарнів зовсім, на себе не схожий.

- Облиш, - махнув рукою Дмитро, сердито дивлячись на розгардіяш довкола. - Я хочу докопатися до суті і я це зроблю!

- До якої суті? - здивувався лікар. - Возишся зі своїми дослідами, з сяючими від щастя очима розповідаєш про них. І що потім? Після того як отримуєш черговий результат, кричиш, що знову нічого не виходить.

- Я хочу, щоб все було ідеально! Але постійно якась деталь не виходить.

- Чого тобі не вистачає? - зітнув плечима Степан. - Макс як і обіцяв купив під новий проект цілий інститут з найсучаснішим обладнанням. Фінансує дослідження без обмежень, швидких результатів не вимагає. Тебе засліпила робота. Зупинись і розслабся.

- Ти не розумієш! - вигукнув Дмитро і почав ходити приміщенням. - В той день, коли мене витягли непритомного з лабораторії, я отримав новий клас сполук. Досі не можу повністю вивчити цю реакцію. Синтезую речовини даного типу з різними замісниками, а цілісної картини немає. З однієї молекули можна отримати мільйони сполук, от я їх і перебираю.

- Зачекай, - зупинив його Степан. - Я прийшов сюди за іншим.

- Зовсім забув, - махнув рукою Дмитро, і автоматично погладив густе чорне волосся. - Ренгено-структурний аналіз підтвердив, що я отримав нову гетероциклічну систему. Нарешті чітко встановив її хімічну будову. Я відкрив нову реакцію. Ти навіть не уявляєш наскільки прекрасною може бути хімічна реакція! - додав задоволено і посміхнувся.

- Це ж іменна! - зойкнув лікар і сповнений радістю обійняв його. - І після цього ти розкидаєш колби? Краще сідай і пиши статтю. Поділися зі світом знаннями.

- Матеріал зібраний і в принципі можна публікуватися, - була відповідь. - Та мені потрібно поставити ще декілька дослідів. Спочатку хочу докопатися до всіх тонкощів.

- Хочеш синтезувати мільйон сполук? - засміявшись запитав Степан.

- Якщо це буде потрібно – синтезую, - серйозно відповів Дмитро.

- Перестань, - наполягав друг. - Не зволікай. Деякі реакції змінюють світ. Твій препарат А-1000 – підтвердження моїх слів. За нього весь світ тобі вдячний.

- Так, - погодився Дмитро. Сів на стілець і замовчав, повертаючись у минуле. Пригадались останні хвилини перебування в лікарні...

Троє друзів зійшли довгими сходами на перший поверх і з насолодою вдихнули свіже повітря. Залишаючи за спиною тягар прожитого, крокували уперед легко і вільно.

- Облогу міста знято, - сказав Степан. - Кожному, хто контактував з нами була введена профілактична доза препарату А-1000. За останніми даними вірус Ебола повністю знищено.

- Навіть не віриться, що страхіття позаду, - мовив Макс зупинившись перед високими залізними воротами. - Незабаром тут знову поселяться тиша і спокій, - додав подивившись на корпуси.

Медичний персонал приводив будівлю у порядок. Люди в білих халатах мили вікна і чистили територію. Кілька вантажівок заповнювали, щоб вивезти зайві речі та непотрібне обладнання.

- Говоріть цим суворим стінам «прощавайте», - озвався Степан, першим переступаючи ме-

жу, що відділяла лікарню від звичайної вулиці.

- Їдемо до мене, - сказав Макс, попрямувавши до свого «Майбаха», який чекав поруч. Двері відчинились і салон поглинув трьох чоловіків...

Дмитро глибоко вдихнув повітря звільняючись від спогадів.

- Наш бізнесмен дотримав слово, зробив як і обіцяв, - мовив голосно перевівши погляд на Степана. - Препарат А-1000 – дешевий і його можна купити в будь-якій аптеці.

- До речі, днями Макс знову перерахував значну суму на оновлення фондів лікарні, де я працюю, - сказав Степан. - Здається, він опікується ще кількома медичними закладами і школами і створює гуманітарний фонд.

- Після хвороби перетворився на справжнього філантропа, - розвів руками Дмитро. - Про бізнесові справи розповідає неохоче, або взагалі відмовчується. А раніше при одній згадці про можливі вигідні операції спалахував як факел, рахуючи скільки прибутку матиме.

- Та ще й з нас хотів зробити фінансистів, - згадав Степан.

- Уявляєш, він почав цікавитись хімією, - мовив Дмитро. - Постійно розпитує мене про досліди. Іноді навіть набридає.

- Можливо, це його нове хобі?

- Ні, він став другим, більш людяним.

- Хіба це погано? - зітнув плечима Степан. Протер скельця окуляр і надівши їх додав. - Я вже піду, обідня перерва закінчилася. На мене чекають пацієнти. Але ти відпочинь, ти дійсно зморено виглядаєш.

- Нічого, ще встигну, - відповів Дмитро проводжаючи його до дверей.

Розділ 19. ХВИЛЮВАННЯ.

В просторій квартирі грала приємна музика. Після клопотів і хвилювань друзі вирішили нарешті зібратись разом і поспілкуватися.

- Дмитро запізнюється, це дуже дивно, - сказав Степан і подивився на годинник.

- Тільки п'ять хвилин дванадцятої, - озвався Макс. - Часу пройшло небагато.

- Завжди він з'являвся зарані і не примушував себе чекати, - замислився Степан стиснувши плечима.

- Сідайте до столу, - звернулася до чоловіків прекрасна Олена. - А наш хімік дасть про себе знати.

Всі підвелися з місць і пішли куштувати кулінарні шедеври господині дому.

Раптом пролунав дзвінок.

- Це, мабуть, Дмитро, - сказав Макс і швидко пішов до телефону.

Хвилину мовчав вислуховуючи співрозмовника.

- Я нічого не хочу чути, - нарешті категорично мовив у трубку. - Твої дослідження можуть півдня почекати. Послухай... Ало! Ало!

- Що таке? - запитала Олена.

- Поклав слухавку, - звів брови Макс. - Сказав, що буде працювати. Навіть не вибачився.

- Він став дуже дивним, - похитав головою Степан. - Помічники скаржаться, що виганяє їх з лабораторії, свариться, б'є посуд.

- Дмитро ніколи не відрізнявся м'яким характером, - нагадав Макс, - особливо, коли занурювався у хімію.

- Знаю, знаю, - погодився Степан. Взяв зі столу стакан з соком і випив до дна. Подивився на друзів і додав. - Спокійний він буває тільки тоді, коли нічого не робить або займається тим, що йому не цікаво.

- Дмитро завжди хотів зробити щось корисне, - мовила Олена. - І тепер наблизився до мрії всього життя.

- Останній тиждень він на себе не схожий, - зітхнув схвильовано Степан. - Сотнями здає речовини на перевірку біологічної активності. Почав ночувати в лабораторії.

- Треба взяти над ним шефство, - запропонував Макс жартома. - Будемо ходити до нього по черзі.

- Ти думаєш, що говориш? - озвалась Олена. - Він все-таки не в лікарні і при своєму розумі. Краще витягніть його на відпочинок.

- Хіба погодиться? - здивувався Макс. - Поки справа не завершена – не вилізе зі своєї барлоги. Я днями заходив туди, хотів дещо запитати. Все-таки цікава наука – хімія.., - він по-дитячому ніяковіючи посміхнувся. - Але потрапив під гарячу руку.

- Дмитро запустив у тебе колбою? - хитро глянула на нього дружина. - Чому мені не розповідав?

- Та ні, - махнув рукою Макс. - Але я почув недуже приємні слова, бо прийшов, бачте, невчасно. І наостанок Дмитро виставив мене за двері і попросив не лізти до нього з дурними питаннями.

- Тепер я розумію, чому ти прийшов позавчора додому похмурий і цілий вечір був не в настрої, - мовила Олена.

- Відверто кажучи, не хотілося це обговорювати, - відповів Макс. - Почувався як побите кошеня. Та якщо ми вже зачепили дане питання гадаю не слід нічого приховувати. Тому сьогодні я не сперечався по телефону з Дмитром.

- Що ж робити? - замислився Степан.

- Поговоріть з ним, ви ж друзі, - сказала Олена. - Між вами таємниць ніколи не було. Знаєте один одного з малечку. Не раз билися і мирилися.

- Дійсно, - погодився Макс, - можливо ми самі все сприймаємо через викривлене скло власних амбіцій і чужих оцінок?

- Тоді дайте людині спокій, - мовила Олена. - нехай працює.

- Поїдемо до нього, - запропонував Степан. - Зробимо приємний сюрприз. Самі розвіємося і нашого вченого витягнемо на свіже повітря. Швидше! За мною, - і першим пішов одягатися.

Захопивши кілька тістечок для друга Макс і Степан залишила затишний будинок. Незабаром вони розмістилися в салоні автомобіля і вирушили в дорогу. За вікном проносилися багатоповерхівки і дерева, ревли та сигналили машини.

Макс сидів поруч з водієм, напружено вдивляючись у нескінчену стрічку шоссе, що тяглася вперед як змія до самого горизонту. Десь там на перетині неба і землі виникло кілька темних хмаринок і торкнувшись одна одної попливли в різні сторони.

- Буде дощ, - сказав він.

- Що ти, небо таке чисте, наче вмите, - озвався Степан.

- Буде дощ, - повторив Макс і замовчав щось пригадуючи.

З глибин пам'яті виникли яскраві картинки дитинства...

- Поганий з тебе рибалка, - сміявся Дмитро, знімаючи з гачка чергового карасика. - Якщо нічого не впіймаєш, я дам тобі кілька рибинок.

- Обійдуся, - буркнув Макс, поправляючи солом'яного капелюха з якого виглядала темна шевелюра. - Не прийду більше сюди. Говорив я тобі, що не люблю це заняття. Велика радість – сидіти годинами на березі і диви-тись на поплавок.

- А мені подобається. Тихо тут, спокійно. За терпіння і нагорода непогана. Глянь, у тебе клює! Підсікай, чого чекаєш! - вигукнув Дмитрик.

Макс потягнув вудку вгору. На гачку дійсно борсався карасик.

- І мені пощастило! - зрадів він. Несподівано рибка закрутила хвостом і полетіла у воду.

- Треба було зразу на берег тягти, - сказав Дмитро.

- Нічого, - махнув рукою Макс. - Я все одно впіймаю свою золоту рибку...

- Приїхали, - почувся голос водія і картинки з минулого зникли.

- Гарне місце для інституту, - сказав Степан, виходячи з машини. - Люблю сюди приходити. Навкруги ліс, чисте повітря, наче незаселений острів.

- Дмитро сам вибрав це місце, - мовив Макс. - Пояснив, що він такий самий як природа

довкола - дикий і тихий одночасно.

Друзі йшли нерівною дорогою засипаною дрібним камінням до будівлі попереду. П'ятиповерхові корпуси тулилися один до одного. Навкруги був високий паркан.

- Он вікна його лабораторії, - показав Степан рукою вперед. - Світло горить. Може зателефонуємо, попередимо, що ми тут?

- Ні, прийдемо самі як татари, - заперечив Макс.

За хвилину підійшли до залізних воріт, які охороняли двоє міцних кремезних чоловіка зі зброєю через плече.

- Доброго дня, - одразу привіталися вони, побачивши посвідчення і швидко почали відкривати ворота.

Обминувши невеличку будівлю, вони опинилися на території інституту. Тут все потопало в зелені. Багатолітні пишні дерева простягали вгору гілки і шаруділи листям. Клумби з яскравими квітами милували очі. Стежка викладена мармуровими плитами вела до головного корпусу, де і працював Дмитро.

Переодягнувшись у білі халати, Макс і Степан непоспішаючи піднімалися сходами на другий поверх.

Розділ 20. ДОЛЯ МІНЛИВА.

Двері відчинились і друзі увійшли в лабораторію. Дмитро сидів за столом опустивши руки і відкинувшись на спинку стільця.

- Ми гадали, тут кипить робота, - мовив Макс голосно.

- Навіщо прийшли? - озвався Дмитро, повертаючи голову.

- Гарне привітання, - обурився Степан. - Ми їхали з протилежного кінця міста і ось подяка.

- Я не просив, - буркнув Дмитро. Нахилився уперед і взяв у руки молекулу, зібрану з хімічного конструктору. Різнокольорові кульки і багатокутники кріпились на світлих зв'язках ут-

ворюючи органічне поєднання. - Чудово, чи не так?

- Чому проігнорував зустріч? - запитав Макс сердито.

- Ідіть сюди, покажу, - оживився Дмитро підводячись. Обминувши довгий стіл, зупинився біля витяжки. У колбі, що розмістилася на масляній бані рівномірно булькала блакитна речовина.

- Досліди, досліди, - похитав головою Степан. - За ними ти не бачиш життя.

- Облиш, - махнув той рукою, милуючись реакцією. - Ще кілька годин і синтез завершиться. Я зробив це, - посміхнувся він.

Зненацька похитнувся і спіткнувся на рівному місці.

- Що з тобою? - в один голос зойкнули друзі.

- Замало повітря, - тільки й зміг прошепотіти і впав на підлогу.

- Розстібни сорочку, - крикнув Степан, нахилившись над ним. Схопив руку шукаючи пульс і підняв повіки, заглядаючи в очі. - Потрібна допомога, - гукнув одразу.

- Я миттю, - озвався Макс і побіг до виходу...

- Хочеться дихати, - сухими губами шепотів Дмитро, впираючись руками у підлогу.

- Зараз відчиню вікно, - почув голос Степана і незабаром в приміщення увірвався свіжий вітер.

- Яке хороше повітря, - дихаючи на повні груди мовив він розплющивши очі. - Чому я на підлозі? - запитав здивовано.

- Ти втратив свідомість, - почув у відповідь.

Тримаючись за стіл повільно встав. Оглядаючись довкола зупинив погляд на колбі з блакитною речовиною.

- Все залишилось без змін, - зітхнув з полегшенням.

Натис долонями на скроні, намагаючись позбавитись неприємного шуму. Тіло боліло і хотілося десь сісти. Він обернувся шукаючи стілець.

- Хто ви? - раптом скрикнув, побачивши двох незнайомих людей. - Де Макс і Степан?

- В іншій лабораторії, - відповіли вони.

- Де? А як зайшли ви? - вигукнув Дмитро, вдивляючись в обличчя гостей.

Від несподіванки він зробив крок назад.

- Впізнав? - запитав невисокий лисуватий чоловік.

- Не може бути, - похитав головою Дмитро і ніяковіючи прошепотів. - Теофраст Бомбаст фон Гогенгейм.

- Саме так.

- А Ви...Ви.., - показав рукою на другу постать і видихнув. - Ви - Пастер.

Похитуючись пішов до робочого стола. Сів на стілець і перевівши подих запитав:

- Як ви тут опинились?

- Зараз важливо не як, а для чого, - відповів Парацельс.

- Добре, тож для чого ви тут? - пролунало наступне запитання.

- Щоб попередити тебе, - сказав Пастер.

- Про що попередити? - здивувався Дмитро.

- Про небезпеку, яка тобі загрожує, - озвався Парацельс.

- Яка небезпека? З ким я розмовляю? Ви плід моєї психіки. Вас немає і не може бути, оскільки між нами прірва – назва якій час, - вимовив на одному диханні Дмитро.

- Не віриш? - засміявся Пастер. - Підійди до тяги і понюхай меркаптан.

- Це ілюзія, гра підсвідомого, - не здавався Дмитро.

- Що ти знаєш про свідомість або про час? Все відносно, - спокійно мовив Парацельс.

- Гаразд, - озвався Дмитро і уважно подивився на гостей. - Від чого ви хочете мене застерегти? Я завершую роботу над унікальним противірусним препаратом. Мої мрії можуть здійснитись і тоді людство зітхне з полегшенням.

- Ніхто не може стверджувати, що благо, а що - ні, - мовив Пастер.

- Ви так говорите, тому що далекі від досягнень сучасної науки, - махнув рукою Дмитро. - Полегшити страждання людей – ось благородна мета медицини і хімії.

- Страждання можуть стати реальністю для тебе, - твердим голосом озвався Парацельс.

- Про що ви?

- Тобі загрожує смерть.

- Я здоровий і відчуваю себе чудово, - мовив Дмитро. - Моїх сил вистачить на багатьох, запевняю вас.

- Доля мінлива, - сказав Пастер.

- Але не настільки, - відповів Дмитро. - І взагалі цього не може бути, - похитав він головою і натис долонями на очі сподіваючись, що вчені зникнуть.

Та гості як і раніше проходжались у лабораторії розмовляючи з ним.

- Слухай уважно, - різко сказав Парацельс, - дуже швидко ти зіткнешся зі злом, з самою його суттю.

- Про що Ви говорите? - прошепотів слабим голосом Дмитро.

- Мовчи, - обірвав його Пастер. - Ми більше не будемо приходити до тебе ні по-одинці, ні вдвох. Час виходить, будь уважним.

- Є два варіанти розвитку подій, - продовжив розповідь Парацельс. - Це, по-перше, якщо ти помреш, тоді...

Останні слова щезли у невідомості як і улюблені вчені. Залишилась тільки тиша і пуста лабораторія, яку через декілька секунд розірвав чийсь знайомий крик:

- Швидко, швидко відкрийте вікно!

- Ні, не треба, поверніться. Що далі? - простогнав Дмитро і розплющив очі.

Одразу зустрівся поглядом із Степаном, який підходив до нього, а сам він лежав на підлозі лабораторії саме на тому місці, де ще мить назад стояли Парацельс і Пастер.

- Кого ти бачив? - здивовано запитав Степан.

- Нікого, - була відповідь.

- Ти впевнений? Не приховуй нічого.

- Все добре. Дай краще води, пити хочеться, - сказав Дмитро.

Степан обережно налив чисту прозору воду і простягнув йому. Дмитро жадібними ковтками почав вгамовувати спрагу, що здається мучила його все життя...

Розділ 21. ЕКСПЕРИМЕНТ.

- Я вас не кликав! - крикнув Дмитро кидаючи гарячий погляд на друзів. - Ідіть до біса! А мені дайте працювати!

Швидкими кроками попрямував до вікна і рвучко зачинив його.

- Ти при своєму розумі? - озвався Макс і грюкнув кулаком по столі. - Я не хочу бачити тут людину, яка не може контролювати себе! - Штовхнув стілець і ледь стримуючись додав. - Нехай Степан огляне тебе і тоді вирішимо: продовжувати роботу чи ні.

- Ти мені не наказуй! - гаряче мовив Дмитро. - Незабаром я матиму речовину, над якою тремтів роками. І коли «дитина» ось-ось народиться, ви пропонуєте зачекати: міряти пульс та ковтати пігулки! Це ви божевільні, а не я!

- Схаменися, - якомога спокійно звернувся до нього Степан. - Ти тільки-но лежав непритомний! Хочеш доконати себе?

- Я все сказав, - різко відповів Дмитро. - Зникніть нарешті, поки я не виштовхав вас у спину! - схопив зі стола журнал і з пересердя жбурнув ним об стіну.

- Навіжений, - вигукнув Макс. - Роби що знаєш, просити тебе не будемо.

Обернувся і пішов до виходу.

- Ти не правий, - похитав головою Степан, - і попрямував слідом за другом.

- Ідіть, ідіть, - прошепотів Дмитро, проводжаючи їх поглядом.

Двері зачинились і він залишився сам. Якусь мить стояв посеред лабораторії опустивши го-

лову і склавши за спиною руки. Думки роїлися в голові переганяючи одна другу.

«Люди – полонені хвороб. Боротьба за виживання, наче прокляття, якого неможливо позбутись, - міркував він. - Бактерії та віруси підточують організм заважаючи розвитку. Антибіотики оголосили війну бактеріям і перемогли. Більшість епідемій стали страшним минулим. Тепер, здається, прийшла черга скласти зброю і вірусам».

Дмитро підняв лабораторний журнал з підлоги і поклав на стіл. Підійшов до витяжки і задоволено подивився на блакитну речовину у колбі.

«Через двадцять хвилин можна розбирати синтез», - подумав глянувши на годинник.

Під тихе рівномірне гудіння поринув у спогади...

Шкільний стадіон був переповнений людьми. Здавалося ціле місто прийшло, щоб подивитись, хто із старшокласників виборе перше місце. Ряди гули і скандували лозунги.

Дмитро біг другим. За спиною тяжко дихали ще двоє претендентів. Залишилося останнє вирішальне коло. Тепер потрібно було зібрати всі сили, які залишились і у стрімкому кидку продемонструвати на що здатен. Він обвів миттєвим поглядом стадіон, оцінив дистанцію, яку потрібно було подолати і відкинувши будь-які сумніви побіг швидше. За кілька секунд головний суперник опинився позаду.

- Дмитро! Дмитро! - гукали з трибун піднімаючи вгору плакати з його ім'ям.

Але він нічого не чув і бачив тільки фініш, ту тоненьку смужку, перетнувши яку міг стати першим. Довкола запанувала надзвичайна тиша. Його свідомість видалила все зайве, що могло відволікти, зір став тунельним.

П'ять метрів, чотири, три...

Раптом Дмитро відчув нестерпний біль у нозі, що блискавично розніссяпо всьому тілу. Одразу у вухах залунали крики вболівальників і він почув як майже поруч дихає суперник.

- Я повинен, - прохрипів Дмитро і з останніх сил рвонув до фінішу.

- Перемога! - волали майже над самісіньким вухом Степан і Макс, тримаючи його в обій-

мах. У відповідь переможець застогнав від пекучого болю...

Дмитро підняв голову і звів брови. Похитав головою намагаючись звільнитись від минулого і зачинити книгу пам'яті. Розправив плечі і відчув неприємну слабкість. Зробив кілька кроків уперед і йому здалося, що відчуття, які переживав на біговій доріжці повернулися.

Він схопився за стіл і перемагаючи пронизливий біль тяжко перевів подих.

- Тільки б не втратити свідомість, - подумав миттєво. - І навіщо я їх вигнав?

Перед очима пропливли постаті друзів і кружляючи у повільному танку, зупинились.

- Ми попереджали, - тихо-тихо наче з безодні мовив Степан.

- Що робитимеш без нас? - запитав тоненьким голосом Макс.

Дмитро хотів відповісти, але не міг.

- Бувай, - сказали вони і розчинилися у повітрі.

- Я марю, - подумав Дмитро. - Нічого, це зараз минеться, трохи перепочину.

Кілька хвилин стояв нерухомо і тяжко дихав. Потім підняв жилаву руку і діставши з внутрішньої кишені халату пачку пігулок, видавив дві і поклав у рот. Неприємний гіркуватий присмак на мить витіснив інші відчуття. Тримаючись за стіл він попрямував до стільця, який заздалегідь поставив біля витяжної шафи. Йшов повільно, після кожного кроку зупиняючись, аби перевести подих. Нарешті опустився на стілець і завмер у блажен-ному спокої. Хвилини минали швидко, даруючи легкість і повертаючи сили, головний біль почав вгамовуватись.

Незабаром Дмитро зміг підвестись. Повільно як ніколи раніше почав розбирати синтез. Не зважаючи на втому мозок працював наче машина. І руки підкоряючись чітким наказам вправно виконували відпрацьовані роками операції. Випарювання, фільтрування, перегонка... Дві години промайнули як одна мить. І ось на дні колби невеличкою грудкою лежали маленькі блакитні кристали, схожі на дорогоцінні камінці.

- От і все, - прошепотів Дмитро, дивлячись на речовину і примружуючи очі від напруги посміхнувся.

Тепер він міг дозволити собі розслабитись і хоча б трішки перепочити. Похитнувшись зробив кілька кроків і знесилено впав на стілець.

«Віруси сповільняють роботу організму... Перевтома пригнічує і заважає... Хворобі треба протидіяти...», - крутилися в голові думки. А перед очима виникали яскраві вогники і перетворюючись на великі коми кружляли довкола новорічним феєрверком.

- Зникніть, - прошепотів він, намагаючись прогнати їх рукою.

- Не треба! - пискнули вогники і затремтівши у повітрі кинулися в різні сторони.

Десяти хвилин вистачило, аби відновити сили. Розправивши плечі Дмитро подивився на сполуку, яку отримав і почав міркувати:

«Комп'ютерне тестування показало, що препарат В-1 має величезну антивірусну активність. Ці дані були підтверджені клінічними дослідженнями на мишах. Активність препарату у три тисячі разів вища, ніж у А-1000».

Він встав і зробивши крок миттєво відчув сильний біль в усьому тілі.

«Що зі мною? - подумав зупиняючись. - Це не перевтома. Схоже я дійсно захворів. Мабуть, якийсь вірус підточує організм».

Перевів погляд на препарат щось обмірковуючи.

«Клінічні дослідження на людях не проводилися. Чому б мені не стати першим? - промайнуло блискавкою в голові. - Спочатку вилікую себе... Тоді зможу сам оцінити дію препарату В-1. Видіння повинні щезнути назавжди, - роїлися думки, - і я напевне знатиму, що вони - прояв хвороби. Психічні відхилення – це тільки наслідок, а причина – вірус, що їх викликає. Та й Степан нарешті відчепиться від мене зі своїми розпитуваннями та психіатрами».

Дмитро відміряв невелику кількість препарату, розчинив у воді і кілька разів струсив колбу. Потім взяв шприц, наповнив його приготовленим розчином і зробив собі укол у руку. Через декілька секунд голова стала світлою, нестерпний біль миттєво зник. І за мить потужна гаряча хвиля прокотилася тілом, поглинаючи слабкість і втому. М'язи почали наливатися

силою.

Все довкола змінювалося і переливалося яскравими кольорами. Кожною клітиною Дмитро відчув, як процеси організму полегшились. Внутрішнім зором він поринув у глибину органів і систем, спостерігаючи за їх вправною роботою. Серце калаталося у грудях щосекунди штовхаючи кров по венах і артеріях. Селезінка, печінка, нирки, легені почали працювати як ідеальний механізм. Тільки тепер Дмитро зрозумів, що його очі набули дивної властивості: він почав бачити не лише зовнішній, а й внутрішній світ. Це видовище було настільки яскравим і захоплюючим, що відірватись від нього було неможливо.

Гаряча хвиля знову прокотилась тілом, кидаючи неймовірну силу у надра мозку. І тоді голова стала схожа на жорсткий диск, де кожній миті життя відповідав свій файл. Дмитро почав перебирати і відкривати файли насолоджуючись своїм минулим: перший крик новонародженого, непевні кроки малюка, шкільні та студентські роки... Книги, які він коли-небудь читав, розкривалися перед ним з легкістю і вливалися в його мозок нестримною рікою. Це було схоже на перегляд фільму, але фільмом було його життя...

Розділ 22. В СОБІ.

Мільйони яскравих спалахів розлилися приємним теплом по тілу Дмитра, повертаючи його у реальність. Кілька хвилин він стояв нерухомо серед лабораторії насолоджуючись силою, яка щосекунди додавалася до кожної клітини організму. Знизу доверху по венах, артеріях, м'язах, кістках безперервно циркулювали хвильові потоки, очищаючи органи і системи. Дмитро відчував все, що відбувалося в організмі. Набравши повні груди повітря торкнувся рукою серця, уповільнюючи його ритм. Розправив плечі і тихо видихнув, дозволивши невтомному «мотору» працювати як завжди.

Збентежений і окрилений він дивився довкола і бачив інший світ. Все, що раніше вважав знайомим і досконало вивченим, відкривалося по-новому. Інформація про реактиви, сполуки,

суміші, на яких на долі секунди зупиняв погляд миттєво потрапляла в мозок і розміщувалася по файлах.

«Моя багатотомна хімічна енциклопедія... Давно її не гортав, - несподівано подумав Дмитро і швидкими кроками попрямував до стелажів з книгами. Акуратно дістав перший том енциклопедії і почав проглядати.

Він згадав як в школі та університеті читав книжки, намагаючись дізнатись про світ якомога більше. Дні і ночі минали надто швидко, але якою б щирою не була його любов до науки, відкриттів та таємниць Всесвіту, перечитати і запам'ятати вдавалося лише невеличку частку. Нескінчені джерела знань залишали мандрівника спраглим і він з нестримним завзяттям знову припадав до книг жадібно насичуючи ними мозок...

«Океан знань безмежний, - промайнула думка. - Прикро, що ми не можемо пізнати все, що цікавить. Наче прокляття на мозок накладений об'єм матеріалу, який можна запам'ятати. Вийти за межі нереально».

Гортаючи сторінку за сторінкою Дмитро зненацька відчув як в нього бурхливим потоком вливається інформація. Кожна стаття, яка проходила перед очима, миттєво в повному об'ємі запам'ятовувалась. Приголомшений такими змінами він почав хапати книгу за книгою, вбираючи те, чого так прагнув в молодості. Знання зібрані і впорядковані людством за роки існування хімії тепер належали йому. Це відчуття було безмежно приємним і захоплюючим. Забувши про все, Дмитро поринув у таємниці науки, блукаючи від однієї епохи до іншої, проглядаючи історії відкриттів та біографії вчених.

«Препарат В-1 розпочне нову еру! - захоплено думав Дмитро. - Люди матимуть здібності, про які мріяли! Це неймовірно!»

Гортаючи сторінку за сторінкою, не помітив як промайнуло дванадцять годин. За цей час встиг засвоїти величезний обсяг знань. Наситившись досхочу він деякий час стояв нерухомо даруючи собі відпочинок. Потім повільно пішов до робочого стола, опустився на стілець і

взявши у руки модель молекули почав роз'єднувати зв'язки і утворювати нові структури. За останні два роки це заняття стало його улюбленою справою. Так він розслаблявся, набирався сил і обмірковував подальші плани. Наче дитина годинами збирав моделі органічних молекул, вивчаючи їх просторову будову.

Незабаром Дмитро тримав у руках нову цікаву гетероциклічну структуру. Обережно помістив її на стіл і встав. Потягнувся напружуючи м'язи і раптом відчув, що вони легко і невимушено підкоряються його командам. Глянув на біцепс і зігнувши руку збільшив його удвічі. Посміхнувшись почав стискати та розтягувати м'язи, граючись ними наче малюк машинками. На мить зупинився, зосереджуючись і концентруючи увагу на власних відчуттях. Реальність відійшла на другий план і він знову побачив себе з середини. Дмитро мандрував у надрах організму, спостерігаючи як білі та червоні м'язи-ліани переплітаються та обтягують кістки, утворюючи бездоганний механізм за допомогою якого людина рухається.

Насолодившись перетвореннями, відкрив очі і перевівши подих, підійшов до залізного сейфу, де зберігав важливі матеріали. Обхопивши його руками без особливих зусиль підняв і переніс на іншу місце, куди давно хотів перемістити, але ніяк не доходили руки.

«Господи, невже це відбувається зі мною? - приголомшено прошепотів Дмитро не в змозі до кінця повірити собі.

Приємно гула витяжна шафа.

«Нехай настане тиша», - подумав Дмитро.

Через деякий час його вуха вже не вловлювали звук. Вони відключилися, наче звичайні антени. Довкола утворився суцільний звуковий вакуум. Від цього стало моторошно й мурашки пробігли тілом. Прислухавшись Дмитро почув як глухо і незвично б'ється його власне серце. Здалося, що це пісочний годинник, з якого витікає життя. Він знав, що жити без цього цокання не можна як знав і те, що кожна жива істота на Землі від комахи до слона запрограмована на однакову кількість скорочень серця, а від їх інтенсивності залежить тривалість життя.

Цієї миті ним оволоділо нестримне бажання дізнатися як працює цей складний механізм. Одразу все довкола засяяло яскравим світлом, відкриваючи ворота в таємний і загадковий світ – світ космосу власного організму. Потужна хвиля штовхнула Дмитра у святу святих - серце. Невтомний титан рвучко скорочувався, розганяючи кров. Камери та шлуночки вправно відкривалися та закривалися пропускаючи червону рідину у певному напрямку.

Із серця кров потрапляла в артерії, пульсуючи в них під високим тиском. Артерії несли кров від серця до всіх частин тіла. Вони ділилися на дрібніші судини врешті решт перетворюючись у сітку мікроскопічних капілярів. Інші капіляри зливалися утворюючи вени, по яких кров поверталася до серця. В потоці крові Дмитро побачив багато великих червоних еритроцитів, що переносять кисень і мало маленьких білих лейкоцитів – цю охорону організму, захисників від бактерій та вірусів. Наче на водяних горках він мчав по легеневій артерії до легень. Зненацька сильний потік повітря почав затягувати його. Невзмозі чинити опір Дмитро полетів уперед і незабаром опинився в середині легень, які постачають кисень клітинам організму. Тут вирували і бушували вітри, крутилися завірюхи. Проходив звичайний обмін газами: кисень повітря прямував у кров, а вуглекислий газ її покидав. Тільки він подумав про це як новий потік повітря захопив його, закрутив наче дзигу і виштовхнув геть.

За мить він плив великим колом кровообігу до правої половини черевної порожнини, де розміщувався найбільший орган – темно-червона клиноподібна печінка.

«Біохімічно лабораторія – в дії! Невже я це побачу!», - подумав проникаючи у середину. Він добре знав, що печінка виконує понад п'ятсот різних очисних функцій організму, які регулюють хімічний склад крові і тепер на власні очі міг у цьому переконатися.

З цікавістю оглядаючись довкола, почав спостерігати як потужний орган безперервно переробляє поживні речовини, накопичує вітаміни і мінерали, необхідні для синтезу гемоглобіну, який наче Прометей переносить кисень від легень до тканин і вуглекислий газ від тканин до легень. Мільярди гепатоцитів, цих маленьких клітин печінки виробляли жовч, необхідну для

перетравлювання жирів у тонкому кишечнику. В них безперервно розкладалися токсини та інші шкідливі речовини. І нарешті очищена в печінці кров виходила через печінкові вени.

«Зовні цей чудовий орган виглядає досить просто, - подумав Дмитро, - чого не скажеш про його внутрішню будову. Не дивно, що досі не створений прилад, який міг би її замінити».

Проштовхуючись між клітинами печінки він торував собі шлях далі. Раптом зупинившись замислився:

«Без такої лабораторії організм не проіснує і доби. Але в той самий час, якщо видалити частину печінки, то вона знову перетвориться на повноцінний внутрішній орган! Справжнє диво! Це єдиний орган, що відростає!»

З цими словами Дмитро знову поринув у лоно артерій, обравши пунктом наступного призначення шлунок. Для перетравлення їжі слизова оболонка шлунку виділяє травні соки, які містять воду, ферменти й інші речовини. Тож з хімічної точки зору все це можна уявити, як півлітра концентрованої соляної кислоти.

Остання думка збентежила його, примусивши зупинитись. Не наважуючись випробувати жахи пекла, що чекали далі, він спостерігав за процесами які там відбувалися на безпечній відстані. Одразу побачив як м'язові стінки наполегливо подрібнюють і перемішують їжу, перетворюючи її на рідку кашку – хімус. Густий подібний до клею слиз надійно захищав шлунок з середини, не дозволяючи агресивним сокам розчинити його разом із їжею.

«Далі хімус частинками переходитиме у дванадцятипалу кишку,» - подумав Дмитро.

Зморщивши лоба, уявив подальший шлях переробки, розщеплення і виведення.

«Пошукаю цікавіші місця», - вирішив миттєво і щодуху гайнув до мозку. Цей центр керування організму був схожий на кімнату оплетену дротами, по яких зблискуючи і переливаючись проносились нервові імпульси. Понад сто мільярдів нейронів утворювали цю надзвичайно складну систему, яка керує цілим організмом. Півкулі були покриті шаром рожево-сірої речовини і нагадували желатиновий десерт. Цей дивовижний комп'ютер пронизувала

велика кількість кровоносних судин, через які в кожну ділянку мозку потрапляли кисень і глюкоза.

«Де причаїлася наша свідомість? - міркував Дмитро, заглядаючи у кожен куточок. - Чому я не можу її знайти? Де я? Хто я? Що таке людина?»

Зненацька наче спалах блискавки Дмитра осяяла здогадка:

- Мозок – це тільки складне «залізо»! Механізм, який вправно спрямовує дії систем організму! Не можна дізнатись, як створюються геніальний твір вивчаючи будову друкарської машинки! ДНК! Ось де зберігається повна інформація про людину! Там я отримаю відповіді на всі питання.

Миттєво він почав торувати шлях до ДНК, далі, вглиб мікрокосмосу, до цієї гігантської молекули. Але чим ближче був до жаданої цілі, тим важче ставало, свідомість почала затуманюватись, йому не вистачало повітря, життєвої сили...

«Все, здається я помираю,» - здригнувся Дмитро, гублячись у власних думках...

Розділ 23. ЖАХЛИВА РЕАЛЬНІСТЬ.

«Чому так тихо? - подумав Дмитро, не наважуючись розплющити очі. - Куди я потрапив? Дуже темно... Це тунель... Куди веде?.. Мені вже не боляче... Добре... Спокійно... Треба шукати ДНК... Я збився зі шляху..», - короткі фрази спалахами виникали в голові і згасали.

«У нього ворушаться повіки, - почулося зовсім поруч. - Здається повертається».

«Звідки? - здивувався Дмитро. - Хто це говорить?... Як незручно... - він хотів підняти руку, але не зміг. На мить відчув себе безпорадним немовлям у пелюшках. - Я безсилий... Препарат В-1 дав збій?.. Тільки не це...» - Уривками почав згадувати, що з ним відбувалося, але події плуталися, накладаючись одна на одну.

«Дванадцять годин спить, - знову пролунав чийсь голос. - Надто довго».

«Сплю?» - здригнувся Дмитро і одразу відкрив очі.

Над головою сніжно-білим простирадлом нависла стеля. Рівне світло від ламп заспокоювало. Крізь велике вікно заглядав день. Примружившись він раптом помітив на вікні решітки і йому стало не по собі.

«Де я?» - крикнув голосно і напружившись рвонув уперед. Та одразу відчув, що тіло стискає незручний одяг, не дозволяючи вільно рухатись. Він спробував поворухнутись і завмер.

- Заспокойся, все минулося, - несподівано почув голос Степана.

- Чому я нікого не бачу? - зойкнув Дмитро вигнувшись наче змій.

- Ми тут, - сказав Макс.

Обернувшись на голос нарешті помітив друзів. Одягнені у білі халати вони підійшли до його ліжка.

- Ти в лікарні, - спокійно мовив Степан.

- Чому на вікнах решітки? - запитав Дмитро.

- Так треба, - була відповідь.

- Гамівна сорочка навіщо? - запитав знову і не очікуючи пояснень продовжив сам.- Я в психіатричній лікарні! Можете нічого не вигадувати! - звів брови і похмуро додав. - Але я здоровий.

- Не хвилюйся, - сказав Степан, нахиляючись над ним і поправляючи подушку.

- Я здоровий! - вигукнув Дмитро, намагаючись головою скинути її на підлогу. - Не робіть з мене ідіота! Як я сюди потрапив? Чому?

- Хочеш знати, поводься тихо, - озвався Макс. Взяв його за плечі і пронизуючи поглядом сердито мовив. - Ти догрався. Праця без відпочинку доконала тебе. Зрозумів? Не розрахував сили. А ми попереджали: відклади роботу, відновися і потім продовжуй дослідження. Тебе ніхто в спину не штовхав.

- Я не міг, - похитав головою Дмитро. - Це було б знущання над собою. Навіть, якби я прислухався до ваших порад, мій мозок не зупинився б і на мить. Хто виграв би від цього? - він

замовчав і тільки суворо дивився на друзів.

- Що було в лабораторії? - поцікавився Степан, сідаючи на стілець поруч.

- Коли? - озвався Дмитро.

- Два дні тому, - продовжив лікар.

- Як два дні? - зойкнув Дмитро. - Я тут вже... - йому перехопило подих.

- Так. Пам'ятаєш, як прогнав нас, тому що хотів завершити дуже важливий синтез?

- Звичайно. Я отримав новий препарат. Потім мені стало погано і я вирішив себе підлікувати, новим препаратом...

- Як ти міг? - з докором мовив Степан. - Це грубе порушення інструкцій! Ти і сам знаєш, що правила техніки безпеки омиті кров'ю, адже пишуться вони після нещасних випадків.

- Але я живий, - сказав Дмитро.

- Тобі просто пощастило, - наголосив Макс. - Не випробовуй долю зайвий раз. - Закусив губу і глянувши з-під лоба на друга додав. - Знаєш, що було, коли ми повернулись? Ти лежав на підлозі і бився в конвульсіях. Кричав і штовхався, не дозволяючи підняти тебе. А потім в лікарні кидався на медиків.

- Я не пам'ятаю, - ніяковіючи мовив Дмитро. - Невже це правда?

- Так, - сказав Степан. - Парацельс, Пастер, всі твої видіння і голоси - це прояв психічної хвороби. Ти занедужав давно, але не дозволяв собі у це повірити. Працював як віл - організм слаб, хвороба прогресувала. Як тільки сили стали нерівні, недуг поклав тебе на лопатки.

- Зніміть з мене цю тісну сорочку, - попросив Дмитро. - Хочу бути вільним. Адже я прийшов у себе. Почуваюся добре.

- Ще зарано, - відповів Степан. - Зрозумій, поки що ти несеш певну загрозу, ти надто активний. Не хвилюйся, я тебе підлікую і все буде добре.

- Я зробив щось жахливе? - стривожено запитав Дмитро.

- Не встиг, - озвався Макс. - Вчора побіг за санітаром з ножем. Кричав, що не дозволиш,

аби хтось стояв на твоєму шляху... Тому на тобі гамівна сорочка.

Дмитро відвів погляд вбік і раптом наче спалахи блискавки в його голові почали виникати яскраві картинки: перелякане обличчя медика, ніж у руці, багато людей у білих халатах, довгий коридор...

- Я згадав, - прошепотів він.

- От і молодець, - по-батьківськи турботливо мовив Степан. - Я введу тобі амінозин і ти поспиш. А ми підемо. Пізніше ще поговоримо.

- Добре, - погодився одразу Дмитро і на його губах виникла гірка посмішка.

Степан зробив укол. Друзі попрощалися і вийшли з палати.

Дмитро лежав із заплющеними очима, наче лялечка в коконі, не відчуваючи нічого. Йому хотілося забути все і ні про що не думати, але невгамовна пам'ять нав'язливо демонструвала чорно-білі кадри дивовижних перетворень. Хвилини тяглися надто довго, а сон не приходив.

- Чого розлігся? Вставай! - зненацька почувся чийсь непривітний голос.

- Я не можу, - прошепотів Дмитро.

- Вірно, - засміявся хтось задоволено. - Гадав, що став суперлюдиною і зможеш щось змінити в цьому світі? Смішне і слабе кошеня!

- Хто тут? - мовив Дмитро виринаючи із полону забуття. Швидким поглядом він обводив кімнату, але нікого не помічав.

- Я - це ти, - пролунала відповідь. Слова виходили із кожного куточка і коливаючись зникали в нікуди. - З ким ти зібрався боротися? Чи не з собою? Хотів відчути себе цілителем людства? Тож стань тим, ким ти є насправді - мураха із запрограмованою долею від народження до самої смерті!

- Дурниці... Які ж дурниці... - повторював Дмитро не розуміючи, що відбувається. - Хто насміхається наді мною?

- Це ми... Це ми.., - задзвеніли тоненькі голосочки.

Зненацька в кімнаті почали з'являтись незнайомі чоловіки і жінки. З кожною секундою їх ставало все більше. Сміючись і простягаючи до нього руки вони наближались до ліжка.

- Це ми... Це ми.., - тепер грубо і глухо звучали слова.

- Ідіть геть! Геть! - заволав Дмитро, відчуваючи, що йому стає все тяжче дихати. - Марево! Розтань! Це тільки хвора свідомість!

- Ми всюди, - сичали люди. - В тобі і довкола. Ми всюди...

Десятки рук торкнулися грудей і Дмитру здалося, що вони ось-ось вирвуть його серце. Зібравши залишки сил він голосно закричав:

- Допоможіть! Проженіть їх! Дайте повітря!

Двері гучно відчинилися і в палату забігли Макс і Степан.

- Заберіть їх від мене! Швидше! - волав Дмитро.

- Кого? - вигукнув Степан миттю опинившись біля ліжка.

- Невже ви не бачите? Кімната заповнена людьми! Вони розмовляють зі мною! Не дають мені дихати!

- Нас тільки троє, - голосно сказав Макс схопивши Дмитра за голову і пильно заглядаючи у вічі. - Тільки троє!

- А вони? - зойкнув Дмитро і застогнав.

Цієї миті всі відсахнулися і почали лускати, наче мильні бульбашки та зникати. Макс і Степан зробили кілька кроків назад і незабаром розтанули в сонячному промінні. Дмитро відчув приємне тепло, що розливалося тілом. Світло почало згасати.

«Вечоріє... От і добре», - подумав він розслабляючись.

Раптом почувся короткий звук, схожий на клацання вимикача і довкола стало зовсім темно...

Розділ 24. НЕБЕЗПЕЧНА РОЗМОВА.

«Дз-дз-дз», - бриніла заплутавшись у павутині бджола. Вперто штовхала своє пухнасте

тільце вверх і вниз, намагаючись позбавитись тенет. Та лапки міцно трималися пастки. Маленьке чорне створіння на тонких лапках з товстим черевцем повільно наближалося до своєї жертви. «Дз-дз-дз-дз», - пролунало відчайдушно. Цей благаючий зойк на мить задрижжав у повітрі і одразу покотився луною по кімнаті.

Дмитро зморщив лоба, шукаючи очима порушника спокою.

«Звідки прилетіла бджола? - здивовано підняв брови, помітивши безпомічну комаху. - Пурхала б собі по квітках і збирала пилок. Допитлива. Захотіла дізнатись як живеться за гратами? Тепер ми удвох полонені».

Опустив голову на груди, притулився плечима до твердої спинки стільця і вп'явся пальцями собі в коліна. Неприємне дзижчання припинилося і він знову залишився сам-на-сам зі своїми думками.

- Ти хотів поговорити? - наче грім серед ясного неба почулися слова.

Дмитро здригнувся і неподалік побачив Степана.

- Ти давно тут? - запитав здивовано.

- Ні, тільки-но зачинив двері, - була відповідь.

- Я не чув, - тихо мовив Дмитро. - Згадував...

- Що?

- Різне, - він пильно глянув на друга і твердим голосом додав. - Я повинен тобі все розповісти.

- За цим я і прийшов, - озвався Степан, наближаючись до нього.

- А Макс де? - поцікавився Дмитро.

- Вирішує свої справи. Домовились, що я постійно буду з ним на зв'язку.

- Це добре... Нехай працює... Не заважатиме... - уривчастими фразами говорив Дмитро.

- Що було в лабораторії? - мовив Степан. - Ти так і не пояснив...

- Там здійснилася моя мрія, - миттєво відповів Дмитро і його очі засяяли радістю. - Мені

вдалося синтезувати практично ідеальний противірусний препарат! - не в змозі стримувати емоції, що лилися через край він почав швидко говорити. - Подумай, практично кожна клітина має вірусну частинку, цього паразита, що гальмує її роботу! Що буде, коли вдасться знищити всі віруси, які є в нашому організмі? - кинув гарячий погляд на друга очікуючи відповіді.

- Можна припустити, що тіло людини зміниться до невпізнанності, - мовив Степан.

- Саме так! - задоволено вигукнув Дмитро. - Всі процеси повинні пришвидшитись, мозок запрацює легше і чіткіше, органи і системи стануть дійсно єдиним механізмом. Людство прагнуло цього завжди! І я зміг здійснити це. Коли я ввів собі В-1 все відбулося як і очікував: я став сильнішим, розумнішим, став практично ідеальною людиною. Наказував м'язам і вони збільшувались, я грав ними як дитина, насолоджуючись новими можливостями. Мій мозок зміг обробляти величезні об'єми інформації.

- Це тобі не наснилося? - обережно запитав Степан.

- Не віриш? - озвався Дмитро здивовано піднявши брови. - Це лише маленька частка перетворень і змін! Дванадцять годин підряд я вливав в себе знання зібрані в книгах. Це правда! Принеси будь-який том хімічної енциклопедії, відкрий на якій-завгодно сторінці і я до найдрібніших подробиць відтворю статтю! Тоді у тебе зникнуть сумніви!

- Гаразд, - кивнув головою Степан. - Мені просто складно усвідомити те про що ти говориш. Продовжуй.

- Потім відбулося найдивовижніше - я побачив світ власного організму, - сказав Дмитро. - Я був в собі! Слухав як б'ється власне серце і спостерігав за його титанічною роботою. Бачив як циркулює кров по великому і малому колах кровообігу. Подорожував в легенях, в печінці, бачив як працює шлунок...

Степан мовчав очікуючи продовження розповіді.

- Я хотів дізнатись, що таке людина, що являє собою наш розум, де народжуються думки? -

у захваті говорив Дмитро. - Звідки все це береться і як виникають подібні питання? Скориставшись нагодою я попрямував у мозок. Але дослідивши його, зрозумів, що це тільки величезна машина, високотехнологічний завод. Це друкарська машина, на якій Людина друкує свої народжені до цього думки, емоції, ідеї! І тоді мене осяяла здогадка! ДНК - ось праматір нашого організму і наших думок! Там я знайду відповідь на питання: що таке наша свідомість?

- Ти правий, - озвався Степан. - В кожній клітині знаходиться абсолютна копія людського організму. Інформація про організм, його зовнішність, функції, роботу систем та органів міститься в ДНК. Але при чому тут свідомість?

- Ти подумай, що таке ДНК? - вигукнув Дмитро. - Це найдосконаліший наноробот, який у лоні матері із наявних ресурсів складає людський організм. Потім цей організм народжується, росте, розвивається і нарешті стає Людиною. А тепер скажи: «Де треба шукати свідомість?».

- Не знаю, - зітнув плечима Степан.

- В ДНК! - сказав Дмитро. - ДНК - це носій інформації і в ній закодовано не тільки наш біологічний організм, але і наша свідомість, воля, розум, особистість. Якщо хочеш знати, ДНК - ідеальна операційна система, але фішка в тому, що ставити її на «залізо» не треба, вона сама одночасно і є «залізом».

- Чорт, а ти ж правий! - мовив Степан.

- Чудово, чи не так? Два в одному флаконі! І тому я почав торувати собі шлях до цієї молекули. Це як дивишся в мікроскоп, тільки змінюєш масштаб. - Губи Дмитра задрижжали і він відкинувся на спинку стільця. - . Але потім стався якійсь збій, - він напружився і тяжко види-

*ДНК — дезоксирибонуклеїнова кислота.

хнув повітря. - Я не зміг туди потрапити... А потім , коли відкрив очі я був вже в лікарні.

- Що з тобою? - захвилювався Степан.

- Дуже холодно, - примружуючись наче від яскравого світла відповів Дмитро. - Знову болить голова.

- Я допоможу, - миттєво зреагував Степан. - Тобі потрібно зробити укол.

- Зачекай з ліками, - прошепотів Дмитро. - Мені тяжко говорити... але так само я почувався, коли шукав дорогу до ДНК...

- Я повинен ввести ліки, - твердо сказав Степан.

Раптом обличчя Дмитра зблідло, погляд став блукаючим. Він затрясся і з його рота пішла піна. Потім різко випрямився і зблиснувши очима злісно засміявся:

- Хто ти такий, щоб вирішувати, що треба робити, а що - ні? Примітивна істота з непомірними амбіціями, - грубо звучали слова.

Степан зробив кілька кроків назад і миттю глянув на кнопку дзвінка для виклику санітарів.

- Що? Хочеш тікати? - надривно закричав Дмитро і розреготався. - Ти ж збирався мене лікувати! Тож лікуй! Чи злякався?

Він стиснув кулаки і став сіпати руками та ногами, намагаючись звільнитись від мотузок. Зненацька скрикнув і штовхнувши своє тіло вперед, впав на підлогу.

- Степане, поможи, - простогнав благаюче. - Це я - Дмитро. Що зі мною? Мені так погано. Це говорив не я! Не я, розумієш? Але я чув ті слова... Що це? Допоможи.

- Вставай, - мовив Степан, допомагаючи другу підвестись і сісти на стілець. - Хвороба прогресує...

- Невже?! - зойкнув Дмитро, примусивши Степана відсахнутись. - Удаєш з себе Парацельса? Чи Пастера? Можливо думаєш, що ти найкращий лікар сучасності? Це все байки, пусті бажання. Дехто думав, що став всемогутнім і помилився. Нерозумні... Люди... - це знову був грубий чужий голос.

- Хто ти? - запитав Степан не зводячи очей з хворого.

Він добре бачив, що перед ним на стільці сидів Дмитро. Але вся його зовнішність, рухи,

реакції змінилися. Обличчя стало жовтувато-блідим, очі впали і в них з'явився недобрий блиск. Щоки запали, чоло зморщилося наче у старця.

- Вивчаєш мене? - почувся дрібний сміх. - Хочеш зрозуміти, що відбулося? Тебе цікавить особистість Дмитра? А особистості вже немає! Він в моїй владі і ця влада безмежна! Він існує тільки тому, що я йому дозволяю!

Цієї миті Дмитро рвучко звівся на ноги і впавши на підлогу, наче змій поповз до Степана. Його очі налилися кров'ю, обличчя перекосилося, скули швидко рухалися. Він широко відкривав рот по-звірячому скалячи зуби.

Не вагаючись і секунди Степан натис на дзвінок виклику. Одразу в палату забігло троє санітарів у сліпучо-білих халатах. Грубо скрутивши хворого вони тримали його як теля. Степан глянув крізь запітнівші окуляри на друга і його серце стиснулося від болю. Відчуваючи на душі неймовірний тягар, він нахилився над Дмитром і сумно ввів препарат...

Дмитро застогнав безумно і жалісно. Здригнувшись ще кілька разів поступово затих і не в змозі чинити опір заплющив очі.

Розділ 25. СПОГАДИ.

- Стій, Ірино! Куди біжиш? - вигукнув Дмитро, схопивши тендітну білявку за руку. - Поговори зі мною, - і з цікавістю зазирнув в зелені очі.

- Немає коли, лекція почалася - відповіла дівчина, намагаючись звільнитись. Її слова потонули між високих стін і на мить стало тихо. Серця двох забилися швидше і від дотику рук тілами пробігли гарячі розряди струму.

- Все одно будеш моєю, - мовив усміхаючись хлопець. - Юстус Лібіх підтвердить, - і перевів погляд на портрет вченого, відпускаючи полонену. Сонячне світло заграло фарбами і здалося, що великий хімік ледь помітно нахилив голову погоджуючись.

- Можливо, - повела плечима Ірина. - Якщо дістанеш зірку з неба. - Обережно подивилась

через плече Дмитра і одразу помітила, як науковці з численних портретів докоряючи хмурять брови.

- Зіркам місце на небі, - сказав він серйозно. - А людям затишно в парі.

Дівчина розсміялася дзвінким веселим сміхом і зникла в аудиторії...

- Не йди, - прошепотів Дмитро і прокинувся.

Біла постіль ніжно обіймала тіло. Але ця штучна ніжність тільки додавала болю душі.

«Хочу додому, - подумав сумно, міцно притиснувши голову до подушки. - І щоб все забулося, наче страшний сон».

Він заплющив очі і пам'ять понесла його по річці часу в минуле...

- Чи погоджуєтеся ви бути разом і в радості і в горі? - запитував щасливих молодих сивий священник.

- Так, - відповіли в один голос Дмитро та Ірина відчувши десь в глибині душі боязкий бентежний холодок.

Все про що говорилося далі губилося в солодкому в'язкому тумані викидаючи на поверхню свідомості тільки деякі слова.

- Віднині ви чоловік та дружина, - мовив священник і одразу почулися гучні оплески.

Міцно тримаючи один одного за руки молоді урочисто виходили з храму назустріч сонцю і новому життю...

Далі наче різнокольорова мозаїка в голові Дмитра почали виникати епізоди.

- Сьогодні знову просидиш весь день в лабораторії? - запитувала Ірина акуратно розкладаючи записи чоловіка на столі.

В просторому кабінеті було багато світла і книг. Напроти вікна між шафами з літературою для роботи, на підвищенні розмістились погруддя найулюбленіших вчених Дмитра - Парацельса і Пастера. Дві епохи завжди були поруч, постійно нагадуючи про те, що розвиток науки не спинити.

- Треба ще попрацювати, - озвався він. - Не сердишся, що приділяю тобі мало уваги?

- Зіркам затишно на небі, а людям в парі, - відповіла дружина посміхаючись...

Спогади губилися на хвилястих стежинах років, ховаючись і виникаючи знову.

- Тату, тату! Пограй зі мною, - гукала п'ятирічна красуня з довгим золотистим волоссям.

Дмитро сидів на траві і зосереджено дивився у далечінь. Між дрібненьких хвильок тихої річки заплуталось сонце. Розкинувши, наче рибалка сітку, тоненьке проміння виблискувало на поверхні води дивовижними переливами.

- Лови! - почулося неподалік і до ніг мрійника впав червоний у жовті цяточки м'яч. Від несподіванки він зойкнув і швидко підвівся на ноги.

- Марійка, я злякався, - хитаючи головою мовив Дмитро не зводячи погляду з доньки.

- Ти обіцяв, що ми на природі розважимось, - незадоволено сказала красуня. - А сам знову думаєш про роботу.

- Я... просто дивився.., - розвів він руками, не в змозі відшукати хоча б якесь виправдання. - Вибач, - нарешті додав усміхаючись. - Давай грати у футбол!

- Не хочу у футбол, - надула губки Марійка. - З цієї хвилини ти мені підкоряєшся, - тупнула ніжкою і підняла з трави м'ячика.

- Виконую будь-яке бажання, - озвався тато. Швидко схопив доньку на руки і спритно посадив собі на плечі.

- Пусти! Пусти! - закричала вона, міцно вчепившись йому за шию.

Насолодившись всемогутністю дорослого, Дмитро обережно опустив Марійку на траву. За мить голосно сміючись вони бігали по галявині.

- Їсти! Годі пустувати! - покликала Ірина чоловіка і доньку до невеликого намету, поряд з яким на яскравому килимку наготувала різні страви.

- Завтра повертаємося в місто, - сумно мовив Дмитро, сідаючи біля дружини, - а за тиждень я відвезу вас до батьків.

- Ми так робимо щороку, - здивовано подивилась на чоловіка Ірина. - Але зараз ти чомусь схвильований...

- Якесь дивне передчуття.., - опустив він очі.

- Татку, їдемо з нами, - озвалась Марійка. - У тебе ж повинна бути відпустка.

- Закінчу всі справи і буду з вами довго-довго, - відповів впевнено і ніжно погладив доньку по голівці...

Перед очима замиготіли хвильки граючись з сонцем і гарна картинка зникла. Минуле більше не бентежило Дмитра. Реальність, обгорнута в усе біле з гірким присмаком ліків виникла знову, лякаючи своєю незворотністю.

«Я хотів цього експеримента... Але хіба сподівався, що все буде так, - блукали думки. - Чого прагнув? Визнання? Слави? Гадав, що людство не проживе без моїх відкриттів...»

Він насупив брови і міцно стиснув зуби, наче готувався прийняти ще один болісний укол чи то від мінливої долі, чи від санітарів зі скляними обличчями. Голова гула і стискалася від нав'язливого шуму і неприємних звуків, що виникали десь в середині, забираючи спокій.

Він подивився на вікно, шукаючи бджолу, що мала загинути в тенетах павука. Але ні впертої полоненої, ні її мучителя не було. Тільки тоненька павутинка ледь коливалася в кутку.

«Врятувалася», - чомусь зрадів Дмитро, зупинивши погляд на витворі, якого досі не помічав.

По центру стола на мармуровому прямокутнику стояла старовинна чаша з тоненькою, наче тендітний стан дівчини ніжкою, яку міцними кільцями обвивала змія. Кілька секунд Дмитро уважно дивився на чашу щось напружено згадуючи. Зненацька наче спалах його пронизала здогадка:

- Так це ж практично молекула ДНК закручена по спіралі! - і серце забилося швидше. - Раніше я не помічав цього... Як дивно...

Миттю дрібненькі крапельки поту з'явилися на чолі і в голові Дмитра закрутилися думки:

- Чому людина обрала саме такий символ медицини? Це випадковість чи ні? Можливо на підсвідомому рівні вона знала, якою є будова ДНК? Можливо ці знання блокували від неї віруси? Людина несвідомо обрала символ медицини, який реально відображає спіральну будову ДНК.

Несподівано пригадалася колись прочитана цитата поруч із зображенням змії: «Я дарую життя, довголіття і здоров'я».

- Господи, це ж дарує людині і ДНК! - подумав Дмитро. - Недаремно ж цю молекулу називають «книгою життя».

Зненацька Дмитру здалося, наче змія над чашею підняла голову, подивилась дрібненькими кругленькими очима навколо і повільно коливаючись обернулася до нього. Рухаючи гострим роздвоєним язиком як локатором вона широко розкрила пащу і в ту ж мить блискавично кинулася вперед...

Розділ 26. ОЗОНІС.

Дмитро несамовито закричав і кімната швидко закрутилася перед очима. Все злилося в єдине ціле: змія з розкритою пащею, пекучо-білі стіни, обличчя доньки і посмішка дружини. Ці яскраві картинки пронизували голову палаючими вуглинками. Біль шаленим буревієм пронісся тілом, проникаючи у кожну клітину. Дмитро тяжко стогнав і бився головою по подушці. Раптом невідомо звідки в нього увірвалася гаряча хвиля і нестримно покотилася знизу доверху, даруючи жадане полегшення. Картинки зникли і довкола запанувала темрява. Незабаром почало світлішати і десь здалеку пролунав тихий голос:

- Ти мене чуєш?

- Чую, - прошепотів Дмитро.

- Відкрий очі, - звучало лагідною музикою.

- Не будіть, нехай все залишається як є...

- Все минулося, - линули теплі слова.

Цей дивний голос, схожий одночасно на добрі спогади дитинства, дзюрчання весняного струмка та колискову, хотілося слухати вічно.

«Приємний сон, - подумалося йому. - Цікаво, хто розмовляє зі мною?.. Ангел?..» - промайнула в голові жартівлива думка.

- Прокидайся, - почулося знову.

Повіки Дмитра затремтіли і очі повільно розплющились.

- Степан? - зрадів він і зітхнув з полегшенням. - А я гадав, що вже у раю.

- Зарано зібрався, - озвався той. - Хіба тобі тут нічим зайнятись?

Дмитро посміхнувся і нічого не відповів. Потім уважно подивився на нього і звівши брови запитав:

- Знову колов мені ліки?

- Так, - коротко відповів Степан.

- Там тепло... за вікном? - несподівано поцікавився Дмитро, сідаючи на ліжко.

- Прохолодно.

- Хочеться на свіже повітря.

- Пізніше підемо.

- Невже ти дійсно віриш, що ці розчини та пігулки допоможуть мені? - мовив Дмитро і дрібно засміявся.

- Ти ставиш дивні питання, - озвався Степан.

Раптом Дмитро здригнувся, наче від розряду струму і застогнав. Його обличчя миттєво зблідло, скули швидко зарухалися, очі стали великі і злі. Руки вп'ялися в ліжко, жили на руках збільшилися і швидко запульсували. За лічені секунди вся його суть змінилася і тепер перед Степаном стояв чужий, незнайомий чоловік.

- Хвороба сильніша за тебе! - заволав він.

«Знову», - промайнуло блискавкою в голові і Степан одразу пригадав сталевий голос друга під час одного з нападів.

- Все тільки починається! Ви - маленькі вразливі створіння, що прагнуть вижити! - вигукував той задоволено і урочисто.

- Хто ти? - запитав Степан.

- Мене звуть Озоніс! - пролунала відповідь. - Не стій на моєму шляху! Мене все одно не зупинити!

- Добре, я не заважатиму тобі, - спокійно мовив Степан, ховаючи руки в кишені. - Мабуть, ти виконуєш якусь важливу місію? У тебе є друзі, помічники?

- Що ти собі дозволяєш? - вигукнув він і вогняним поглядом вп'явся у лікаря. - Ти не гідний навіть стояти поруч зі мною!

- Гаразд, я відійду, - погодився Степан і пішов до шафи з ліками.

- Нічого не торкайся! - луною покотилося по палаті. Хворий скочив на ноги і намагаючись розірвати гамівну сорочку, заревів, наче дикій звір.

Степан здригнувся від цього звуку і обертаючись миттєво натис на кнопку виклику.

Раптом Дмитро замовчав, дивлячись перед собою скляними очима. Зненацька зойкнув страшно й голосно і змучено подивився на Степана. В його очах завмер невимовний біль і страждання. Він був схожий на людину, яка пережила всі муки, які тільки можна уявити, але вирвалася з пекла.

- Я помираю, - простогнав Дмитро. - Зроби, щоб я не повертався туди.

- Куди? - вигукнув Степан.

- Під його владу, - видихнув Дмитро, стиснувши кулаки. Зненацька в його голові почали спалахувати цифри. Вони ставали у стрункі ряди, потім перемішувалися і зникали.

- Про кого ти говориш? - одразу запитав Степан.

- Про Озоніса, - озвався Дмитро. - Але я більше не хочу...

Останні слова потонули у його власних стонах і за мить він знову став жорстоким Озонісом.

- Дмитро більше не буде таким, яким ти звик його бачити, - гучно крикнув і заскреготів зубами. - Все! Час героя закінчився! Героїв більше не буде! - презирливо подивився на лікаря і знову засміявся.

- Але якщо він помре, тоді помреш і ти.

- Помиляєшся! - наче грім пролунала відповідь.

Степан схопив шприц з ліками. Але зойк друга зупинив його.

- Мій препарат! - вигукнув Дмитро, неймовірними зусиллями примушуючи себе не стогнати. Знайомий рішучий голос проник у самісіньке серце Степана. - Знайди В-1! Це порятунок! Тільки він допоможе! Інакше...

Цієї миті до палати забігли троє санітарів і схопивши його сталевими руками повалили на ліжко. Шкіру хворого розітнула голка і ліки примусили заспокоїтись.

Як тільки всі вийшли, Степан попрямував до стола і повільно опустився на стілець. Тримтячими пальцями почав набирати номер. Довгі гудки у телефонній трубці пролунали, наче гучна сирена «швидкої» і від цих звуків, здавалося, голова розірветься на частини.

- Слухаю, - нарешті почувся голос Макса. - Як справи?

- Погано, - відповів Степан. - У Дмитра прогресує психічна хвороба.

- Вилікуй його.

- Я роблю все, що в моїх силах.

- Зроби неможливе! - крикнув Макс.

- Зараз йому потрібен спокій, - мовив Степан. - Як Ірина і Марійка?

- Вони мені сьогодні телефонували, - відповів Макс. - Щось відчувають, мабуть.

- Нічого їм не розповідай, - мовив тихо, подивившись на Дмитра, який міцно спав і тільки іноді важко дихав, наче від страшних спогадів, що проникали у його сни.

- Я приїду, - сказав Макс.

- Добре, - відповів Степан і поклав слухавку...

Розділ 27. КАТАРСИС.

У просторій палаті на ліжку нерухомо лежав Дмитро. Павутиння дротів з'єднувало його з великим приладом, що стояв неподалік. На моніторі, що показував роботу серця хворого, пробігали різноманітні хвилясті лінії - великі і малі - гострі і округлі. Несподівано крива хвилька стала рівною як натягнута нитка. За мить почала швидко змінюватись, то відновлюючись, то повертаючись до попереднього стану. Піки численних конусів тяглися вверх та вниз, стаючи схожими на змію, що витанцьовувала шалений танок. Обличчя Дмитра зблідло, губи розкрилися і заніміли...

- Хто тут? - скрикнув Дмитро, схопившись з ліжка.

В кутку кімнати щось неприємно зашаруділо і затихло.

- Де всі? - промайнула в голові думка. - І чому так темно?

Крізь велике вікно заглядав місяць. Світло від ламп ледь жевріло.

- Де Степан? - запитував себе, поглядом шукаючи хоча б якусь живу душу. - Я сам. Отже, мені стало краще...

В кутку знову почувся шурхіт.

- Хто це нарешті? - зойкнув сердито і миттєво встав, пильно вглядаючись у темноту.

Тільки тінь від шафи непорушно тулилася до стіни.

- Треба ще поспати, - мовив пошепки, приклавши руку до серця, що гучно билося у грудях. - Та хіба ж засну? - насупив брови і обережно подивився у кут.

Зненацька тінь на стіні заколивалася і почала збільшуватись.

- Якась мара, - подумав Дмитро, натиснувши пальцями на очі і глибоко вдихаючи повітря. -

Зараз все минеться, - додав, вичікуючи кілька хвилин, аби заспокоїтись.

Довгий пронизливий звук, схожий на мантру пронісся кімнатою. Дмитро миттєво розплющиі очі і відсахнувся.

Неподалік, майже торкаючись стелі, коливалася змія. Її товсте тіло закручувалось у кільця, що переходили одне в одне, утворюючи спіраль. Великі жовті очі на пласкій голові вирячились на Дмитра, зблиснувши недобрим світлом.

- Мені кінець, - з жахом подумав він.

Цієї миті паща розкрилася і змія зі страшним сичанням кинулася уперед. Чорна тінь затулила місяць і повалила Дмитра на підлогу.

- Ні, - прохрипів він ледь дихаючи. Пальці смертельними лещатами вп'ялися у міцне тіло змії. Кожен м'яз напружився, наче струна. Різким рухом він скинув тварину з себе.

Змія миттєво відскочила убік, готуючись до наступного стрибка. Дмитро швидко звівся на ноги, не зовсім усвідомлюючи, що відбувається.

- Ти помреш-ш-ш-ш! - зненацька почув він і здригнувся.

В цей час змія закрутилася навколо себе і розігнавши кільця миттєво обвила його і почала несамовито душити.

- Хто ти? - ледь вимовив Дмитро, відчуваючи як німіє тіло, затиснуте у сталеві обійми.

- Вс-с-се, - тихо просичала змія і на страшній пащі завмерло щось схоже на презирливу посмішку.

Дмитро хотів говорити, але йому перехопило дихання. В очах потемніло. Сили залишали його.

- Ти сам винен.., - почулися слова і в'язкими хмаринками закрутилися у повітрі. - Сам... винен.., - луною проносилося всюди.

Тіло вже не слухалося Дмитра. У мозок почав прокрадатись морок. Ставало темно і страшно.

- Я зможу... вирватись... Я - людина... - уривки думок ширяли у зростаючому мороці.

- Прощавай, - почув Дмитро і побачив, як над ним нависла паща змії, схожа на прірву, що мала за мить поглинути його. Хотілося щось зробити, але сил не було не те що на дію, а навіть на світлу думку.

- Я - людина.., - видавив з себе останню іскру, яка освітила страшний морок. Дмитро побачив як маленька іскринка розпалася на тисячі і мільйони таких самих і як від неї спалахнула темрява.

- Хіба є щось сильніше за людський розум? - подумав він і змучено застогнав, намагаючись вкласти у цей зойк непокори свої сподівання на перемогу.

Раптом відчув як по жилах почала циркулювати Сила. Ставало легше. Біль і відчай відступали. Дмитро рвучко розправив плечі, посміхнувся і заграв м'язами. Голосно скрикнувши, напружив руки і щосили натис на змію. Слизьке тіло тварини перелякано затремтіло і кільця розімкнулися. Цієї ж миті Дмитро відкинув її від себе.

- С-с-смерть, - почулося слабе сичання після глухого удару об підлогу.

Місяць ліхтарем освітив палату. Щоб довершити справу Дмитро схопив змію і почав душити. Величезне тіло з силою билося об стіни, а він чим далі дужче стискав гада. Перемога була близькою.

- Моя с-с-смерть... - прошипіла змія, - нічого не змінить. Все одно ви всі приречені.

- Хто «ви»? - перепитав Дмитро послаблюючи хватку.

- Всі біологічні організми, - пролунала відповідь. - Вся ваша біосфера.

- Що за дурниці? - вигукнув він. - І взагалі, хто ти?

- Невже не впізнаєш? - почулося лаконічне питання.

- Ні.

- Я - Озоніс.

Дмитро здригнувся від несподіванки і відпустивши змію, відбіг до ліжка.

- Де я? І що це відбувається?

Змія повільно кільцями піднялася до стелі і звично з гори дивилася на нього.

- Назвемо це так, - сказала вона, - ти в полі своєї свідомості.

- Отже, все це не насправді? Це сон? - запитав Дмитро.

- Це не сон. І все відбувається насправді, - була відповідь. - Проте не в тій реальності, в якій ти звик жити і відчувати. Я повторюся: це поле твоєї свідомості. Кожна людина має таке поле. Але ти перший, хто увірвався в середину, знісши всі захисні бар'єри. Тепер тобі допомогли.

- Що це все означає? - здивувався Дмитро.

- Зараз важливо не, що це означає, а до чого це приведе.

- І до чого це приведе?

- Я тобі вже говорив: до повного перепрограмування біосфери планети, тобто всі живі об'єкти помруть. А потім з'являться нові види, нові організми і нові розумні істоти.

- Нові люди? - перепитав Дмитро.

- Ні. Розумних людей більше не буде. І причиною є ти.

- Я нічого не розумію, - похитав він головою. - Поясни, чому ти керуєш світом? Хто ти?

- Я не один, - була відповідь. - І те, що ти бачиш - тільки проекція нашого «я» у твоєму полі свідомості. Можеш собі уявити, що «я» - це розум в чистому вигляді. Оскільки ти все одно нічого не можеш змінити, а вбивши мене, ти виграєш війну просто в полі особистої свідомості і виживеш, і тоді сам на свої очі побачиш загибель живого.

- Що ти верзеш? Яка загибель? - здивувався Дмитро.

- Для того, щоб ти зрозумів, до чого привів, я поясню детальніше, - просичала змія. - Те, що ти вважаєш розумом і є розумом, але тільки в певних межах, і межі ці запрограмовані нами. Взагалі поява першої клітини, всіх організмів і людини програмується цеглинками життя, з яких потім десятками, сотнями, а то й мільйонами років збирається картина біологічного роз-

маїття планети. Ми архітектори, які створюють план і запускають будівництво.

Змія перевела подих і уважно подивившись на Дмитра продовжила:

- Але ми не тільки будуємо, ми і контролюємо кожен біологічний вид і кожен біологічний об'єкт. Еволюція - це ми. І згідно наших потреб саме ми змінюємо розвиток об'єкту, або й цілого виду.

- Я знаю, хто ти! - вигукнув Дмитро. - Ти - вірус! Адже тільки віруси є в кожній клітині будь-якого організму, і тільки віруси можуть змінювати програму клітини! Ти, Озоніс, чи ви - є хвороба, або тисячі хвороб! І я вилікую людство від вас!

- Так, люди називають нас вірусами, - спокійно сказала змія. - Але невже нікому не спадало на думку, що програма, яка складає живий організм - це не просто програма. Це одиниця розуму, квант розуму по вашому.

Дмитро нічого не говорив і слухав.

- Зміна живого обумовлена тим, що ти синтезував ліки, які здатні знищувати нас, - просичала змія. - Після цього ти все-таки зміг прорватися у поле власної свідомості. І тобі залишилося декілька кроків, щоб повністю контролювати тіло і зрозуміти, що таке розум, який навіть у тебе викликаний молекулами, подібними до нас. Твій розум закодовано у твоєму ДНК, яка замурована у ваше тіло, а наш розум - це ДНК, або РНК у чистому вигляді.

«Дійсно, - подумав Дмитро, - віруси бувають ДНК і РНК, тобто їх основу складають дизоксирибонуклеїнові, або рибонуклеїнові кислоти і кодування інформації в них аналогічне до кодування інформації в будь-якому ДНК живого організму».

- Розповідай далі, - звернувся він до змії.

- Після твого відкриття нам загрожує смерть, - продовжила вона. - І уникнути її ми можемо тільки знищивши ваш вид. Але оскільки вся біосфера планується одночасно і розумний вид в ній пов'язаний з усіма іншими, нам доведеться повністю змінити все живе. Одна біосфера піде, інша прийде. І твоя смерть, чи перемога нічого не вирішує. Програма змін вже запущена,

- голосно сказала змія, кліпнувши очима, з яких в очі Дмитра вдарило сліпуче жовте світло і він машинально закрився руками...

Розділ 28. ОДУЖАННЯ.

- Боляче! - зойкнув Дмитро, закриваючи обличчя руками.

- Що з тобою? - почув голос Степана і здригнувся. - Я тільки увімкнув світло...

- Обережно, тут змій! - миттєво обернувся і став нишпорити поглядом по кімнаті.

- Який змій? Що ти кажеш? - захвилювався Степан.

Дмитро встав з ліжка і почав прискіпливо оглядати приміщення. Він швидко прямував від кутка до кутка, від стіни до стіни, присідаючи і обмацуючи все руками.

- Що ти робиш? - запитав Степан, здивовано спостерігаючи за ним. - Все нормально. Я вколов тобі В-1, як ти і просив.

- Мій противірусний препарат? - перепитав Дмитро, зупиняючись.

- Так. І ти виявився правий. Твоя хвороба викликана вірусом, В-1 знищив вірус. Ти одужуєш. Бачиш, ти без гамівної сорочки. Через декілька днів я випишу тебе і тоді можеш готувати свою революційну статтю.

- Отже, це був сон? - сказав Дмитро і пильно подивився на друга. - Сон?

- Звичайно. Ти міцно спав, а препарат робив свою добру справу.

- Мені наснився велетенський змій, - мовив Дмитро, повертаючись до ліжка. - Він хотів вбити мене... Все було так реально...

- За що вбити?

Дмитро опустив голову на груди і тихо мовив:

- За те, що я синтезував противірусний препарат...

- Побічні дії В-1 мало досліджені, - сказав Степан сідаючи на стілець поруч. - Яскраві сновидіння - можливо одна з них. Розкажи детальніше, що ти бачив, мені цікаво, - попросив він.

- Це був жахливий сон... Насичений кольорами і вражаючий... Я боровся із змієм, який майже діставав стелі, - Дмитро обхопив голову руками, наче знову переживав описані події. - Страшна чорна паща мала поглинути мене. Міцні кільця тварини стиснули тіло настільки сильно, що я не міг ні ворушитись, ні дихати. Думав, що помру. Та раптом відчув неймовірну Силу, стало легко і я вислизнув із смертельних обійм і почав душити тварину. В останній момент змій вивернувся і виявилося, що це Озоніс.

- А Озоніс - це хто? - запитав Степан.

- Це вірус.

- Вірус?

- Так. Він розповідав про себе щось незрозуміле. Говорив, що я виграв, але і програв одночасно. Ніс якусь маячню про перезавантаження біологічної системи...

Степан підвівся і склавши руки за спиною пройшовся кімнатою.

- А що ти хотів, щоб тобі наснилося? - звернувся до друга, уважно дивлячись крізь прозорі скельця окуляр. - Чим ти займаєшся останні п'ятнадцять років? Одержав тисячі нових сполук, синтезував противірусний препарат. Паралельно вивчаєш причини виникнення життя, його первинний поштовх. Намагаєшся зрозуміти, що таке розум і як він зароджується в людині...

- А хіба можна про це не думати? - озвався Дмитро і натягнув на себе ковдру, щоб зігрітись.

- Треба вміти вчасно зупинятись і відпочивати, - різко відповів Степан. - Ти постійно працюєш, хочеш покінчити з вірусними хворобами, не відпочиваєш.

- Слухай, але віруси - це кара для людей. Ліки від них піднімуть нас на новий щабель розвитку.

- Я забороняю тобі навіть говорити про це. Ти вже довів себе... - Степан зупинився біля хворого і перевівши подих, додав. - Ти можливо і уві сні думаєш про свої теорії. Плюс побічні дії препарату. От ти і побачив яскраву картинку.

- Можливо.., - стиснув плечима Дмитро.

- Показники твого фізичного стану в нормі, - Степан перегорнув кілька сторінок медичної картки. - Це - головне. А про сон забудь. Ти просто спав...

- Степане Івановичу, - почувся жіночий голос і друзі побачили у дверях світловолосу санітарку.

- Я слухаю, Маріє, - глянув на неї Степан.

- Тільки-но привезли пацієнта у важкому стані. Потрібна ваша допомога.

- Що трапилось?

- Не відомо. Очевидці говорять, що чоловік потрапив у автокатастрофу. А сам він у забутті волає, що його наздоганяє біла лава.

- Розберемось, - сказав Степан підводячись.

- Хворого повезли у реанімацію, - схвильвано мовила дівчина.

- Як тільки звільнюся, буду тут, - звернувся до Дмитра, поклавши руку на плече. -. Між іншим, на тебе чекає сюрприз.

- Який?

- Побачиш сам. Все. Бувай.

- Бувай, - мовив тихо Дмитро, проводжаючи його поглядом до дверей.

Під звуки кроків, що поступово затихали у коридорі, він поринув у полон спогадів. Картинки нагадували потерті старі фотографії з невиразними силуетами.

- Друже! Я такий радий, що тобі краще! - зненацька почув голос Макса і одразу помітив його велику сильну фігуру. Від несподіванки Дмитро не зміг вимовити жодного слова. Тільки дивився як той із сяючою посмішкою на обличчі прямує до нього.

- Не чекав, - нарешті озвався Дмитро.

- Мені зателефонував Степан і дозволив навідатися до тебе. Я покинув всі справи і - миттю сюди.

- Він був у мене...

- Знаю, знаю... У нього терміновий виклик.

- Як твої справи? - запитав Дмитро.

- Як завжди - море роботи і ніколи в гору глянути, - Макс розсміявся. - Краще розповідай про себе.

- Про себе? - зітхнув Дмитро, але за мить посміхнувся. - Не дочекаюся, коли вийду звідси.

- І тоді знову помандруємо у Африку?

- Хочеш зустрітися з вождем і поспілкуватися? - відповів Дмитро. - Нехай влаштує побачення з демонами?

- Між іншим, старий був правий, - сказав Макс. - Пам'ятаєш його пророцтва?

- Я забув майже все, - мовив Дмитро, відводячи погляд убік. - Навіть обличчя не можу пригадати, - він звів брови, поновлюючи затерті картинки минулого. - Так-так, невеликій на зріст зі зморщеним обличчям і гострим носом.

- Мені він погрожував смертю...

- Але ти втік з того світу.

- Тобі старий, здається, обіцяв страшні зміни.

- Я згадав, - озвався Дмитро. - «Ти втратиш себе, - говорив вождь, - і більше ніколи не будеш таким як був. Ти несеш в собі нещастя для всіх людей».

- Дурниці, - махнув рукою Макс. - Але дещо цікавеньке у них можна викупити і запустити нову торгову марку. Це буде просто супер! У мене вже є готовий бізнес-план!

Дмитро подивився на друга і закусив губу. На кілька хвилин запанувала тиша. Тільки цокання годинника порушувало спокій. Раптом задзвонив мобільний і Макс швидко дістав апарат.

- У нас біда! - почув знервований голос фінансового директора.

- Говори! - різко мовив Макс.

- Літак з медичним обладнанням не вилетів із Франції.

- Чому?

- Він був знищений, - пролунала відповідь. - Цілий аеропорт зник. Біла жижа накрила його і поглинула все, що там було. Супутники сфотографували ці страшні події. Зараз це передають по телебаченню. Включіть і побачите.

- Що за маячня, - зойкнув Макс. - Яка жижа? Звідки вона взялася?

- Не відомо, - у розпачі лунали слова з мобільного. - Але це не поодинокий випадок. В різних куточках Землі почали фіксувати аналогічні прояви. Стихія, чи що воно таке, нищить все на своєму шляху...

Розділ 29. БІЛА ЛАВА.

Макс, Степан і Дмитро повільно йшли парком. Високі дерева тихо шелестіли пожовклим листям. Легкий осінній вітерець плутався у сухій траві. Вздовж стежки на пофарбованих у коричневий колір лавках де-не-де сиділи люди. Їхній одноманітний одяг вказував на те, що це були пацієнти лікарні.

- Коли мене нарешті відпустять додому? - запитав Дмитро.

- Через два дні, - мовив Степан. - Препарат В-1 допоміг. Твій стан покращився дуже швидко, що навіть я цього не чекав.

- Я втомився лікуватися і здавати аналізи, - звів брови Дмитро.

- Потерпи, дуже швидко все минеться, - відповів Степан.

Макс дістав з кишені годинник і стрімкий погляд вп'явся у циферблат.

- Ти поспішаєш? - запитав Дмитро.

- Сьогодні у прямому ефірі показуватимуть підсумки наукової конференції. У палаці «Україна» збереться близько тисячі журналістів з різних куточків світу.

- Обговорюватимуть одне питання: причини та наслідки страшної природної аномалії, -

продовжив Степан.

- Якої?

- У кабінеті Степана побачиш все сам. За сім хвилин початок, - відповів Макс.

Вітер повіяв сильніше. Декілька хворих, ховаючись у теплий одяг, підвелися з лавок і поспішили до корпусів лікарні. Троє друзів попрямували слідом. Піднялися на третій поверх і опинилися в світлій кімнаті.

- Сідайте, - запросив Степан. Підійшов до масивного дерев'яного стола, де лежали медичні картки, історії хвороб та інші робочі папери. Взяв пульт і увімкнув телевізор.

На екрані з'явилося просторе приміщення, заповнене людьми. У глядацькій залі не було жодного вільного місця, все заполонили журналісти різноманітних видань. Вони гомоніли, наче бджоли у вулику, щось занотовували у записники, перевіряли диктофони та фотоапарати. На сцені за довгим столом сиділи поважні вчені. За їхніми спинами розміщувався великий плазмовий монітор.

Після початку трансляції підвівся високий сивий чоловік у чорному костюмі і попрямував до трибуни.

- Доповідає доктор біологічних наук Стрімкий Іван Васильович, - проголосив ведучий.

У залі запанувала тиша, яку порушували тільки спалахи фотоапаратів.

- Людство зіткнулося з досі небаченою аномалією, - голосно сказав доповідач. - Вчора о дев'ятій годині ранку на території Франції у провінції Ельзас її було зафіксовано вперше.
З-під землі почала просочуватись біла лава і за годину поглинула ціле місто. До кінця дня у різних частинах планети подібних проявів сталося близько ста. Зараз ви все побачите самі, - додав Іван Васильович, перевівши погляд на монітор.

Жахливе видовище примусило присутніх затамувати подих і пильно слідкувати за нереальними подіями, що розгорталися перед їх очима. Крізь асфальт біля багатоповерхівки почала просочуватись біла каламуть схожа на молоко. З кожною хвилиною її ставало все більше і

більше. Вона заповнювала простір навколо будинка, проникаючи в нього. Будинок важко і повільно почав опускатися донизу. Невидимим гігантським ножем його нарізали шматок за шматком і він буквально розчинявся в білій лаві. Невідома сила, наче чудовисько з пекла, поглинала поверх за поверхом аж поки від багатоповерхівки нічого не залишилося.

За мить на моніторі почали з'являтися нові епізоди з різних куточків світу, демонструючи факти незрозумілого явища. Ось в африканській пустелі біла лава поглинула десятки гектарів піску. Потім величні снігові гори Антарктиди за лічені хвилини були перетворені на пульсуючу жижу. В цей час в іншому кінці світу зникло китайське місто, розчинившись у ненажерливій пащі невідомого ката. Далі всі побачили невеличке озерце в Канаді, яке спочатку загусло, перетворившись на гель, а потім за декілька хвилин стало зловіщою білою лавою. Калейдоскопом проносилися і безслідно зникали міста і села, гори і рівнини, озера і річки. Останній кадр промайнув перед очима присутніх і зал здригнувся, наче пробудившись від страшного сну. Запанувала неприємна тиша, яку розірвав схвильований голос:

- Всеукраїнська газета «Мить», - і темноволоса жінка у яскравій сукні підвелася з місця. - Чи відомі причини, які викликали це явище і як його можна пояснити? Дякую.

- Слово надається доктору хімічних наук Діденко Михайлу Теодоровичу, - проголосив ведучий.

Світловолосий повнуватий вчений на вигляд років п'ятдесяти повільно підвівся з-за столу. Нахилившись до мікрофону сказав:

- Встановити причини природної аномалії нам поки що не вдалося. Є припущення, що це наслідок екологічних проблем, з якими останнім часом стикається людство. Щодо природи так званої білої лави можу сказати одне: це не рідина і не тверде тіло, і, зрозуміло, не газ. Це напевне нова форма матерії, яка складається з вільних атомів. Що характерно і незрозуміло нам, - атоми між собою не реагують. Це якийсь новий первинний бульйон з атомів: аналізи не зафіксували навіть найпростішої молекули - тільки атоми.

- Поясніть, як цей бульйон може руйнувати все, до чого торкається? - поставила наступне питання журналіст.

- Біла лава, наче молекулярний ніж, «нарізає» будь-яку матерію на атоми, - почав говорити Михайло Теодорович. - Пластмаси, свинець, залізо - все «розчленовується» на прості атоми. Інакше кажучи, будь-які матеріали втрачають всі хімічні зв'язки. Ця дивна комбінація атомів в невідомому нам порядку руйнує навколишній світ, буквально перетравлюючи його і первинний бульйон з вільних атомів зростає.

- Газета Daily Telegraph, Англія, - голосно мовив журналіст з другого ряду. - Чому біла лава виникає з-під землі?

- На дане питання ми не в змозі відповісти.

- Газета Newindpress, Індія, - вигукнув середній на зріст літній чоловік і провів рукою по чорному волоссі. - У нас є інформація, що білу лаву зафіксовано навіть на дні океану. Прокоментуйте будь ласка!

- Так. Сьогодні зранку ми отримали таке повідомлення від вчених з Ісландії. В кількох зонах Атлантичного океану все живе і неживе було знищено так само безжально, як і на суші, - сказав Михайло Теодорович.

- Видання Kyodo News, Японія, - звернувся до вченого журналіст з середини залу. - А чому військові не нанесуть ядерний удар, щоб знищити лаву раз і назавжди?

- Армія США у Штаті Невада нанесла ядерний удар по лаві, що почала розростатися. Дана операція затримала поширення лави рівно на дві години. Первинна лава була знищена, а через дві години на зміну їй з'явилася нова. Протидіяти цьому явищу ми не в змозі. Спроби бомбардувати лаву, спалювати її лазарем закінчувалися крахом. Вона відроджувалася і продовжувала робити свою чорну справу.

Далі питання посипалися, наче град у страшну зливу. Вчені намагалися наскільки це можливо роз'яснити всьому світові ситуацію що склалася. Дві години промайнули непомітно.

Нарешті ведучий проголосив:

- Останнє слово надається доктору фізико-математичних наук Мельнику Костянтину Вікторовичу.

Літній вчений з довгим чорним курчавим волоссям, рясно прикрашеним сивиною одразу підвівся. Тримаючи у руках листок з текстом пробігся по ньому очима і звернувся до присутніх:

- Ми уважно проаналізували дане явище і прийшли до невтішних висновків. Якщо нічого не зміниться і біла лава буде і далі поширюватися з такою ж швидкістю, то за сім днів Земля повністю зміниться, - прокоментував Костянтин Вікторович. - Моделювання ситуації привело до наступного. Картину на екран! - голосно сказав він.

На моніторі з'явилася планета Земля, яку наче павутиння захоплювала біла субстанція. Вражаючі кадри показували з різних ракурсів, як земна кора на один-два кілометри вглиб перетворюється на білу лаву, як океани, річки і озера стають «молочними», як великі і малі гори стають «молоком».

- Через сім днів наша рідна планета буде виглядати з космосу не голубою, а білою, - мовив вчений. - Білий кокон полонить її. Через декілька днів Землю з водою і грунтом, з горами і долинами покине життя. Планету огорне чотирьох-п'яти кілометровий шар білої лави. Не тільки цивілізація, а й наша біосфера підуть у небуття. Цьому явищу ми не можемо перешкодити, ми навіть не розуміємо, звідки береться біла лава і на основі яких фізичних чи біохімічних законів діє. Якщо припустити, що через деякий час вона щезне, то та планета буде мати зовсім інший вигляд. Для нас, якби ми якимось чудом вижили, все було б чужим.

Телевізійні камери показували вчених і журналістів. Напруга у залі зростала...

Друзі відвели погляди від екрану телевізора і переглянулися. Першим порушив тишу Степан:

- Іде тиха війна проти нашої біосфери без вогню, хвороб, ракет і метеоритів, - сказав він,

знімаючи окуляри і витираючи піт з лоба.

- І через тиждень ми її програємо, - додав Макс.

- За сім днів був створений світ, - мовив Дмитро, - і за сім днів буде знищений. Яка дивна аналогія. Невже все кінчено? - він швидко встав і пройшовся кабінетом.

Зненацька транслювання прес-конференції припинилося.

- Передаємо екстренний випуск новин, - почули друзі схвильований голос диктора телебачення і миттєво прикипіли очима до екрану. - Десять хвилин тому було зафіксоване вторгнення білої лави на територію Чорнобильської зони. Неподалік села Речиця лава почала знищувати хвойні ліси. Прошу дати сюжет.

- Екран спалахнув жахливою картинкою. Кілька гектарів лісу вже поглинула лава, змінивши зелено-коричневий колір масиву на каламутно-білий. Продовжуючи свій наступ, вона просочувалась з-під землі і з'їдала дерево за деревом. Ліс неминуче зникав, наче його стирала чиясь невидима владна рука...

Розділ 30. ДОРОГА ДО ПЕКЛА.

Друзі не зводили очей з екрана телевізору, мовчки відраховуючи останні хвилини сюжету. Ось біла лава «проковтнула» ще одне дерево і розтяглася каламутною ковдрою на десятки кілометрів.

- Що це таке? Невідомий природній катаклізм, чи прокляття людству за гріхи? - першим порушив тишу Макс. - Як знищити її? Як? - Він опустився на стілець і занурив довгі пальці у чорне волосся.

- Мені треба в лабораторію, - раптом сказав Дмитро, щось обмірковуючи.

- А лікування? - незадоволенно мовив Степан. - Знову граєшся з вогнем? Ми не прокололи В-1 до кінця. А ти сам знаєш, якщо порушити курс...

Дмитро схопив друга за плечі і не давши закінчити, твердо сказав:

- Роби свій укол зараз же і підемо.

- Ти впевнений? - обережно запитав Макс.

- А в тебе є інші ідеї? - миттєво озвався Дмитро. - Колись я витяг тебе з того світу, а тепер мені треба дещо перевірити. Викликай машину! Негайно!

Макс схопив мобільний і почав швидко набирати номер.

- Дмитро, сідай до столу і оголюй руку! - віддав наказ Степан і попрямував до шафи з ліками. Автоматично звільнивши шприц з упаковки, набрав потрібну кількість прозорої рідини. Швидкими кроками підійшов до друга і впевнено ввів В-1.

- От і все, - мовив Дмитро, перевівши подих. - Що з машиною? - звернувся до Макса.

- Буде за десять хвилин, - пролунала відповідь.

Степан натис кнопку виклику і голосно мовив:

- Одяг Дмитра Миколайовича у мій кабінет.

За кілька хвилин зайшла медсестра з пакунком.

- Дякую. Ви вільні, - сказав Степан.

Вона привітно усміхнулась і зачинила за собою двері.

Дмитро швидко зняв спецодяг, змінивши його на потерті джинси, світлу сорочку та теплий светр.

- Як добре, ви собі не уявляєте, - сказав він. Торкнувся грудей рукою і додав. - Цей светр зв'язали мої дівчата.

- Підемо, - озвався Макс і першим попрямував до виходу.

Коридор зустрів їх тонким запахом ліків і тишою. Кроки друзів звучали гучною музикою. Повернувши за ріг, вони вийшли до сходів. Ці мовчазні свідки хвилювання і розпачу, віри і радості, стелилися під ногами рівненькими цеглинками. Зійшовши на кілька поверхів униз, Степан, Макс і Дмитро залишили лікарню.

Біля воріт на них вже чекав блискучий сріблястий джип. Вони розмістилися у салоні і

машина одразу почала набирати швидкість.

- Куди їдемо? - запитав водій.

- До інституту, - відповів Дмитро.

Джип голосно заревів і помчав по шосе. Будинки і дерева миготіли перед очима і швидко зникали. Виїхавши з міста вони незабаром опинилися перед суворими стінами інститутських багатоповерхівок. Дорога до лабораторії не зайняла багато часу.

- Стійте тихо і не заважайте, - наказав Дмитро і почав нишпорити у кожному куточку кімнати. Він діставав різний хімічний посуд і складав його у велику валізу. Туди ж помістив кілька пробірок вщент заповнених речовинами. - Це нестимеш ти, - звернувся до Макса, вкладаючи йому у руки валізу.

- Що ти задумав? - здивувався той, спостерігаючи за діями друга.

- Побачиш, - коротко відповів Дмитро і підбіг до робочого стола. Взяв невеличкий ноутбук і передав Степану зі словами. - Бережи це. Тут важлива інформація.

- А що ти будеш нести? - поцікавився Макс.

Дмитро мовчки підійшов до залізної шафи, відчинив і дістав кубічну скриню червоного кольору. Узяв за міцну ручку і обернувшись до друзів відповів:

- Я понесу цей контейнер.

- Хіба ти не тут працюватимеш? - здивувався Степан.

- Ні, - мовив Дмитро. - Ми їдемо у Чорнобильську зону, туди, де хоче хазяйнувати біла лава.

- Що ти говориш? - вигукнув Макс, поклавши валізу на підлогу. - Ти пропонуєш нам відправитись у пекло?

- Це не так просто, але ми спробуємо.

- Це безглуздя, - похитав головою Степан.

- Я вас не запрошував ходити слідом, - твердим голосом сказав Дмитро. - Відвезіть мене на

місце і повертайтеся. Тільки швидко. У нас мало часу.

- Якщо до кінця світу залишилося сім днів, то можна і ризикнути, - похмуро пожартував Макс.

- Дуже смішно, - відповів Степан. - Ну добре, що ж робити, поїхали.

- Сядемо на доріжку, - мовив Дмитро і першим сів на стілець.

Макс і Степан від несподіванки завмерли і одночасно переглянулись. У лабораторії враз запанувала тиша.

- Це щось новеньке, - нарешті сказав Макс. - Коли ти почав вірити у прикмети?

- Сьогодні, - відповів спокійно Дмитро. - Сідайте. Подорож у нас дуже довга.

- Чому? - здивувався Степан. - Хвилин сорок у дорозі не так вже й багато.

- Довжина дороги визначається не віддаллю і часом, а насиченістю подіями, - філософськи мовив Дмитро.

Макс і Степан подивились на нього і сіли поруч.

За кілька хвилину вони з валізами у руках йшли знайомою стежкою до виходу. Обминувши прохідну, наблизились до машини. Розмістившись у салоні автомобіля, кинули останній погляд на інститут і водій натиснув на газ.

Машина набираючи швидкість мчала уперед, долаючи кілометр за кілометром. Поступово обжиті людьми території залишалися позаду. Їх замінили природно-територіальні комплекси, тобто місця, де колись жили люди, а нині були тільки покинуті будинки, споруди та комунікації. Довкілля вражало своєю суворістю. Дика пирода, не знаючи обмежень, сміливо опановувала нові території, оселяючись у самотніх містах і селах зони відчуження.

- Ось такою може стати і вся наша планета, - сумно мовив Макс.

- Це було б подарунком, - озвався Дмитро. - Ми просто зникнемо. Біла лава у тисячі разів гірша за атомний реактор, вона безжалісніша за всі страхіття, з якими досі стикалося людство.

- Що ти хочеш робити? - запитав Степан.

- Військові! - обірвавши його вигукнув Макс, помітивши попереду озброєних вояків і бойову техніку.

- На жаль, дії військових нам не допоможуть, - зітхнув Дмитро, спостерігаючи за злагодженою роботою людей у камуфляжній формі.

Цієї миті широкоплечий чоловік з автоматом через плече наказав зупинитись. Джип загальмував.

- Туди не можна, - мовив військовий, нахиляючись до вікна.

- Нам це відомо, - відповів Макс, вглядаючись у схвильоване обличчя співрозмовника. - Але у нас надзвичайна справа і ми маємо оформлений дозвіл.

- Документи! - пролунало у відповідь.

Макс дістав папку і витягнувши один аркуш передав постовому.

- Добре, їдьте, - кивнув головою той віддавши документ.

Шлагбаум піднявся і джип повільно рушив уперед. Зупинятись більше не довелося. Вони не розмовляли, а тільки стурбовано дивились довкола. Незабаром помітили вказівник з назвою наступного населеного пункту.

- Речиця, - прочитав Дмитро. - Нарешті. - Він нахилився уперед напружено вдивляючись у далечінь.

Кілька хатинок промайнули за вікном і сховалися між дерев. Нерівна дорога простягалась далеко-далеко до обрію. Джип швидко виїжджав на пагорб. Звідти село було видно як на долоні. Зненацька із-за великої сірої хмари визирнуло сонце, осяявши золотистим промінням шлях.

- Як гарно, - сказав Степан, замилувавшись несподіваним перетворенням природи.

- Господи, який жах, - вигукнув Макс, автоматично схопившись за кермо. - Зупиняйся! Негайно! - наказав водію не в змозі відвести погляду від жахливого видовища попереду.

Джип зупинився на пагорбі.

- Ось вона... біла лава... - прошепотів Дмитро, виходячи з машини.

За кілька сотень метрів від них біла каламуть заполонила чималу територію. Вона тулилася до горизонту, неначе хотіла відтіснити його і проникнути навіть у небо...

Розділ 31. НА МЕЖІ.

- Їдьмо далі! - голосно сказав Дмитро, з силою ляснувши дверима. Джип загуркотів і швидко помчав уперед.

- Це самогубство, - прошепотів Степан, притискаючись до сидіння.

- Мовчи, - сердито озвався Макс. - Може повезе і в цей раз. - Він пильно глянув на Дмитра і додав. - Розкажи, що задумав, ми маємо бути в курсі справ.

- Все просто, - відповів Дмитро. - Я візьму пробу білої лави.

- Але вона знищує все, до чого торкається, - вигукнув Степан, знявши окуляри і витираючи рукою піт, що мимоволі з'явився на лобі. - Чим ти її набереш і де будеш зберігати?

- Зачерпну звичайною ложкою. На будь-яку хімічну реакцію потрібен час і якщо швидко діяти, все встигнеш, - відповів з усмішкою Дмитро. - А зберігатиму у контейнері, - він показав на червону скриню і продовжив.- Всередині дві капсули: більша з рідким азотом, а це -196°С, а в меншій рідкий гелій. Саме рідкий гелій забезпечить температуру нижче за -271°С. До речі, він є єдиною речовиною, яка навіть при наближенні до абсолютного нуля (за шкалою Кельвіна), а це -273,15°С, не переходить у твердий стан. Тільки тиск понад 25 атмосфер примушує гелій переходити у тверду фазу.

- Я щось чув про дивні властивості гелію-2, - сказав Степан, скоса подивившись на контейнер. - І ти гадаєш, що це допоможе тобі проти білої лави?

- Я знаю, що ти чув. А тепер слухай мене: рідкий гелій при температурі нижче за -271°С переходить у так званий гелій-2, - мовив Дмитро. - Це рідина із дивними для розуміння

людини властивостями: вона повзе вгору стінками посудини, втрачає в'язкість, тягнеться до джерела тепла, має теплопровідність у багато мільйонів раз більшу за звичайний гелій-1. Але для вченого вона поводить себе як звичайна квантова рідина, правда, макроскопічна.

- Виходить гелій-2 - унікальний, - мовив Макс.

- Тільки не для фізиків, - озвався Дмитро. - Всі ці ефекти чудово описує квантова механіка. Та на жаль, вони нас не врятують. Гелій нам потрібен тільки для створення наднизької температури, при якій жодна хімічна реакція не буде протікати. А біла лава, що б вона не робила, діє за допомогою «хімічного ножа», тобто специфічної, невідомої нам реакції. Тому при такій температурі все зупиниться, лава вимкнеться. - Він перевів подих і додав. - Ось мій план.

- Тепер зрозуміло, - сказав Макс і замовчав, дивлячись на дорогу.

Машина наближалася до білої лави. Залишилося подолати близько сотні метрів. Та час, здавалося, перетворився на вічність. Напруженість заволоділа людьми. Ось джип і зупинився. Від білої каламуті, що пролягла неподалік повіяло смертю.

- Виносьте обладнання, - віддав наказ Дмитро і вийшов першим.

Раптом всі почули незвичний звук - чи то шарудіння, чи потріскування - прислухавшись, зрозуміли, що так руйнується грунт і все довкола. Звук був неприємний і гнітючий, а на тіло одразу навалилася втома.

«Напевне інфразвуки, які можуть негативно впливати на тіло і окремі органи», - подумав Дмитро.

Камінці затріскотіли біля лави і земля неначе зойкнула, прохаючи про допомогу.

- Що робити? - запитав Макс.

- Уважно спостерігати за лавою і доповідати мені, - відповів Дмитро. - Все інше я зроблю сам.

Кинувши суворий погляд на білу каламуть, що коливаючись повільно просувала свій

фронт уперед, він рішуче попрямував до неї. Опинившись поруч, поставив на землю контейнер і швидко відкрив. Взявши ложку, акуратно зачерпнув лаву і миттєво вилив у контейнер, відвівши голову у бік від нього. Спрацювала звичка хіміка-експериментатора. Потім повторив операцію ще декілька разів. І в кінці побачив, що посеред ложки утворилася дірка неправильної форми. Відкинувши ложку убік помітив, що контейнер інтенсивніше ніж звичайно почав парувати. Зачекавши хвильку доки все заспокоїться, закрив його кришкою і обережно побіг до машини.

- Все, - прохрипів Дмитро, не впізнавши власного голосу.

- Що робити з лавою? - знервовано запитав Макс.

- Зачекай! Я повинен дещо перевірити! - відповів Дмитро. - Не заважайте!

Він миттю опинився біля контейнера і натис невеличку кнопку на стінці. Почувся приглушений звук і контейнер одразу почав рости, оскільки з його нижньої частини висунулись чотири залізні підніжника півметрової довжини.

- Що це таке? - зойкнув Макс.

- Наш контейнер може бути і переносною лабораторією, - пролунала коротка відповідь.

Коли контейнер перестав рости і став схожий на величезного жука, від бокової стінки м'яко відїхала панель керування із невеличким екраном.

- Лабораторія готова до роботи, - сказав Дмитро і нахилився над пультом. Його руки почали набирати різноманітні команди. Клацаючі звуки клавіш губилися у шарудінні білої лави. Раптом внизу контейнера засвітилися два червоних лазарних променя. Дмитро на мить зупинився, замилувавшись компактною установкою. Потім швидко дістав дві чашки Петрі і поставив їх на землю під контейнером так, щоб червоний промінь падав точно в центр чашки.

- Я зрозумів, - здогадався Степан. - Лазаром регулюється місце розміщення чашок.

- Саме так, - озвався Дмитро. - А тепер в кожну чашку додамо по одному мілілітру білої лави, - продовжив він і довгі пальці видрукували на пульті потрібну команду.

На екрані з'явилося зображення двох наповнених міліметрових піпеток, які готові вилити свій вміст при натисненні клавіші «Enter».

- Хвилиночку, - сказав експериментатор, - у другу чашку ми додамо В-1.

Дмитро швидко підійшов до машини, відкрив валізу і діставши колбу з противірусним препаратом, набрав у шприц. Через декілька секунд прозора рідина зі шприца вже знаходилася у другій чашці Петрі.

- Все. Тепер додаємо білу лаву, - сказав Дмитро і натиснув «Enter».

Дві молочні струйки стрімко полилися вниз і одночасно торкнулися чашок. Зненацька почувся тріск і скло на першій чашці Петрі почало повільно розчинятися. Лава руйнувала її сантиметр за сантиметром. У цей час у другій чашці з противірусним препаратом біла каламуть несамовито зашипіла і одразу загусла, перетворившись на пухку чорну масу, яка нагадувала вспінене активоване вугілля. Пройшло декілька хвилин. Перша чашка повністю розчинилася і тепер червоний промінь вказував тільки на епіцентр плями білої лави. На другій чашці нічого не змінилося - пухка чорна маса залишилася.

- Препарат діє! - радісно вигукнув Дмитро, побачивши цю картину. Він миттєво вийняв ноутбук і почав працювати.

- Що ти задумав? - запитав Степан.

- Я зараз... зачекайте... мені залишилося закінчити роботу, - уривчастими фразами говорив він. Пальці бігали по клавіатурі, а очі уважно слідкували за текстом, що виникав на моніторі.
- Так, я в інтернеті. Зараз відправлю декому листа, - коментував Дмитро. - Тепер натисну «Відправка повідомлення» і справа зроблена...

Зненацька позаду почувся несамовитий крик. Дмитро обернувся і застиг від жаху. В кількох метрах від нього коливалася біла лава. Макса і Степана міцно тримали каламутні руки, стискаючи у страшних обіймах.

- Господи, - тихо вимовив Дмито.

Макс почав вириватися, що призвело до несподіваної реакції. Біла лава з силою жбурнула його геть. Він вдарився головою об камінь і тіло непорушно застигло на землі. Тим часом Степан сіпався у конвульсіях і несамовито кричав, не в змозі нічого вдіяти.

- Не смій! Припини! - заволав Дмитро сам не розуміючи до кого він звертається.

Цієї миті біла каламуть стала підніматися, і з її надр виникла розпливчата велетенська фігура чи то людини, чи змії. Потім обриси стали чіткішими і Дмитро впізнав перед собою Озоніса.

- Ти?! - зойкнув Дмитро, зробивши крок назад.

- У мене немає вибору, ви приречені! - вигукнув Озоніс, злісно зблиснувши очима, що віддавали жовтою мрякою.

- Я сподівався, що ти ілюзія, - прошепотів Дмитро.

- Ілюзорний ваш світ, - пролунала коротка відповідь. - Йому залишилося приблизно три доби. Якщо ти захочеш відправити листа, твої друзі будуть розірвані на частини на твоїх очах. Після них за мить помреш і ти. Змінити нічого не можна. А тепер відійди від комп'ютера.

Дмитро остовбініло дивився на нього і намагався вловити суть сказаного.

- Якщо все кінчено для людей, - нарешті озвався він, - тоді чому ти виник тут і зараз?

Озоніс промовчав, але його відповіддю були страшні крики Степана, у якого тіло буквально почало розчинятися. Біла лава розкладала на атоми найкращого друга.

- Зупини! - заволав Дмитро. - Інакше я відішлю файл з методикою синтезу В-1 тисячам вчених і люди синтезують його в таких масштабах, що ти і твоя армада не виживе.

- Це нічого не вирішить! - громом пронеслися слова Озоніса з неба, яке швидко почало затягуватися темними хмарами. З кожною миттю їх ставало все більше, аж поки чорна парасолька зі страшних хмар не затулила сонце. Довкола одразу потемніло.

- Я відправляю! - закричав Дмитро і його рука почала наближатися до мишки.

- Зачекай! - вигукнув Озоніс і Степан заспокоївшись повис у білому молоці.

- Для початку віднови йому тіло, яке ти понівечив, - суворим голосом наказав Дмитро. - Відключи біль, але не чіпай мозок.

- Відновлення почалося, - озвався Озоніс. - Організм знеболено. Він просто спить. За десять хвилин всі системи будуть у нормі.

Подивившись на закриті очі Степана, тіло якого плавало у білій каламуті, Дмитро згадав попередню розмову з Озонісом і все зрозумів. Тепер він знав, що то був не сон і все це жахіття спричинив саме він, своїм відкриттям противірусного препарату В-1.

- Як все це зупинити? - запитав він, важко зітхнувши.

- Ніяк! - пролунала гостра як ніж відповідь.

- Але про відкриття В-1 ніхто нічого не знає, - вигукнув Дмитро, - навіть мої найкращі друзі мають наближене уявлення. - Він звів брови щось напружено обмірковуючи і за мить додав. - Я можу все знищити і зупинити цей хаос!

- Ні! - різко відповів Озоніс.

- Тоді у мене немає вибору, - похмуро сказав Дмитро. - Я у будь-якому випадку натискаю «Enter» і відправляю методику отримання В-1 усьому світу.

- Це все одно не зупинить нас, - прогреміло довкола і темні хмари почали закручуватись у шалений смерч. - Ви не встигнете нічого зробити! Ми контролюємо планету!

- Але не космос, - відрізав Дмитро. - Люди зможуть на орбіті, на космічних станціях синтезувати тонни препарату і розпилити його в атмосфері. Тоді ви програєте битву!

Шалений смерч заспокоївся і пролунав голос Озоніса:

- А де гарантія, що ти не порушиш умови договору?

- Гарантією є те, що я знищу всі лабораторні записи, методики, препарат В-1 і вихідні речовини, - твердо сказав Дмитро. - Тоді все буде так як завжди і ніхто ніколи нічого не дізнається.

- Є ще одна умова! - прогримів Озоніс. - Ти не повинен займатися хімією!

- Згода, - відповів Дмитро. - Договір укладено.

Зненацька спалахнула блискавка і чорні хмари розступилися. За мить звільнившись з полону мороку на небі знову засяяло сонце. Озоніс зник, а біла лава почала повільно втягуватись у землю...

Зміст.